

מיצ"ב תשע"ב

מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית

חלק א' - מבחני הישגים
תשרי תשע"ג ▪ אוקטובר 2012

מעודכן לתאריך 13.11.2012

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, תל-אביב 61071 • טל': 03-7632888, פקס: 03-7632889

דוא"ל: rama@education.gov.il • אתר: <http://rama.education.gov.il>

תוכן העניינים

4	פתח דבר
6	הקדמה לדיווח על ההישגים במבחני המיצ"ב
9	הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב לפי מגזר שפה
10	המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני
11	הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' לפי מגזר שפה
12	המבחנים במדע וטכנולוגיה
16	המבחנים באנגלית
18	המבחנים במתמטיקה
21	המבחנים בעברית
23	המבחנים בערבית
25	סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח'
	פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה ולפי רקע חברתי-כלכלי
26	
27	פערים בהישגיהם של דוברי עברית ודוברי ערבית
29	פערים בהישגים - לפי רקע חברתי-כלכלי
39	פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה ולפי מגדר
40	פערים בהישגים בין בנים ובנות
45	הישגים בשפת-אם לכיתות ב' לפי מגזר שפה
46	המבחן בעברית לכיתות ב'
47	המבחן בערבית לכיתות ב'
48	תיאור רמות ההישג במבחנים בשפת-אם בעברית ובערבית לכיתות ב'
51	פערים בהישגים בשפת-אם לכיתות ב' - לפי רקע חברתי-כלכלי
53	פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם לכיתות ב'
54	הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
55	המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני - לפי סוג פיקוח
56	הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
57	המבחנים במדע וטכנולוגיה
59	המבחנים באנגלית
61	המבחנים במתמטיקה
63	המבחנים בעברית
65	סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב - בתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
66	פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
66	לכיתות ה' ולכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ולפי רקע חברתי-כלכלי
67	פערים בהישגיהם של בתי ספר בפיקוח ממלכתי ובפיקוח ממלכתי-דתי
69	פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי
75	פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
75	לכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ולפי מגדר
76	פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית - לפי סוג פיקוח
79	הישגים בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
80	המבחן בעברית לכיתות ב'
82	פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
83	פערים בהישגים בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי
84	פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח
85	הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים
86	המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	87
המבחנים במדע וטכנולוגיה	88
המבחנים באנגלית	92
המבחנים במתמטיקה	96
המבחנים בערבית	100
סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	104
פערים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	106
פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים	107
פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים	108
הישגים בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	113
המבחן בערבית לכיתות ב'	114
פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	117

נספחים **119**

נספח 1: מקדמי מתאם (פירסון) בין רמת הרקע החברתי-כלכלי של נבחנים ובין הישגיהם במבחני מיצ"ב תשע"ב	119
נספח 2: פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם רב-שנתי במבחני המיצ"ב תשע"ב	120
נספח 3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב -- לפי מאפייני רקע	121
נספח 4: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בשנים תשס"ז-תשע"ב	148
נספח 5: תרשים להמחשת המרת ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי וכיול ציוני תשס"ז-תשע"ב לשנת הבסיס - תשס"ח	149

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) פועלת להטמעת תרבות של "מדידה בשירות הלמידה" - מדידה המיועדת לתמוך בשיפור מתמיד של הלמידה, תוך הלימה ליעדים הלימודיים ולחזון הבית-ספרי. התפיסה המובילה של ראמ"ה היא שמבחנים אינם מטרה כשלעצמה, אלא כלים בשירות הלמידה. כחלק מתפיסה זו, הרואה בבית הספר את מוקד העשייה החינוכית, עודכנה בשנת תשס"ז מתכונת ההערכה הארצית, והיא משלבת הערכה פנימית (מיצ"ב פנימי) לצד הערכה חיצונית (מיצ"ב חיצוני). פרטים נוספים על מתכונת ההערכה אפשר למצוא באתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

מבחני הישגים במיצ"ב נועדו לבחון באיזו מידה תלמידי בית הספר היסודי וחטיבת הביניים עומדים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **מדע וטכנולוגיה, אנגלית, שפת-אם (עברית/ערבית), ומתמטיקה**, בשתי דרגות כיתה: ה' ו-ח'. בשפת-אם עברית וערבית נערכה בחינה גם בכיתה ב'.

החל משנת תשס"ז חולקו בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים לארבע קבוצות שקולות ומייצגות של בתי ספר, המכונות "אשכולות". כל אשכול בתי ספר נבחר כך שייצג את כלל בתי הספר בארץ. **בשנת תשע"ב** הועברו מבחני המיצ"ב החיצוני בבתי הספר המשתייכים לאשכולות ב' ו-ד'. בתי ספר **באשכול ב'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **מדע וטכנולוגיה ואנגלית**, ובמיצ"ב הפנימי בשפת-אם (ערבית/עברית) ובמתמטיקה. בתי ספר **באשכול ד'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **שפת-אם ומתמטיקה**, ובמיצ"ב הפנימי במקצועות **מדע וטכנולוגיה ואנגלית**. בתי ספר באשכולות א' ו-ג' נבחנו בכל ארבעת המקצועות במיצ"ב הפנימי. הבחינות התקיימו בחודשים מרס-מאי 2012.

כדי לאפשר השוואה **רב-שנתית** של ציוני המיצ"ב, הנהיגה ראמ"ה **מערך כיוול** סטטיסטי של ציוני המבחנים, המתרגם את הציון הגולמי בכל שנה בכל תחום דעת ובכל דרגת כיתה לסולם חדש - **סולם מיצ"ב רב-שנתי**. הסולם החדש נועד לאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, באותו המקצוע ודרגת הכיתה. **שנת הבסיס** להשוואה הרב-שנתית נקבעה להיות **תשס"ח**. סולם המיצ"ב הרב-שנתי נקבע כך שבשנת הבסיס (תשס"ח) הציון **הממוצע** של כל תחום דעת, בכל דרגת כיתה, היה **500**, ו**סטיית התקן** - **100**. הציונים בכל שנה מכוילים ומדווחים על סולם רב-שנתי זה.

ראמ"ה רואה חשיבות עליונה **בהקפדה על טוהר בחינות**. נוהל העברת המבחנים כולל הנחיות קפדניות לשמירה על טוהר הבחינות. הליך חישוב נתוני המיצ"ב כולל בדיקה נרחבת לאיתור ההפרה של טוהר בחינות. נתוני התלמידים בבתי ספר בהם עלה חשד לפגיעה בטוהר הבחינות **אינם נכללים בחישוב הנתונים** של אותו מבחן בכל הרמות המדווחות. בתי ספר בהם נמצאה עדות לפגיעה בטוהר הבחינות מטופלים על פי נוהל משמעת, כנדרש. הדוח הבית-ספרי מכיל הערה ברורה בדבר הפרה של טוהר הבחינות.

סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית במיצ"ב נועדו לספק תמונת מצב בדבר היבטים שונים של האקלים החברתי והתהליכים הפדגוגיים בבתי הספר, בהתבסס על נתונים המתקבלים משאלונים שמולאו ע"י תלמידים ומראיונות שנערכו עם מורים במהלך החודשים ינואר-מרץ 2012 - בבתי ספר המשתייכים לאשכולות ב' ו-ד'.

בשנת תשס"ז עודכנו והורחבו השאלונים כדי שיהיה אפשר להפיק מהם מידע מקיף ורלוונטי על הממדים החשובים בתחום זה. ממדים אלו נקבעו על סמך מספר מקורות: תובנות שעלו בקבוצות מיקוד עם מורים ומנהלים, דיונים עם הגורמים המוסמכים במטה משרד החינוך, היועצות עם חוקרים מהאקדמיה, וסקירה של ספרות עדכנית.

בשנת תש"ע נבנה שאלון אקלים וסביבה פדגוגית שמיועד לתלמידי החטיבה העליונה. שאלון זה הועבר זו השנה השלישית בהעברה ארצית מדגמית, והתוצאות בנוגע אליו בעבור השנים תש"ע-תשע"ב יוצגו בדוח זה. בשנת תשע"ב מדווחים לראשונה היגדים ומדדים חדשים בנושאים המאפיינים את החטיבות העליונות.

דוח מיצ"ב בית-ספרי - בימים אלו מופצים דוחות המיצ"ב למנהלי בתי הספר שתלמידיהם השתתפו במיצ"ב החיצוני לקראת סוף שנת הלימודים תשע"ב. **דוח המיצ"ב הבית-ספרי** מספק למנהל ולצוות המורים מערכת מדדים המסייעים בקביעת יעדים בית-ספריים לשם בקרה, ניטור התהליך הלימודי והקצאת משאבים. הדוח הבית-ספרי מורכב משני חלקים: **מבחני הישגים; שאלוני אקלים וסביבה פדגוגית**. לצד דיווח בדבר הישגים הלימודיים של תלמידי בית הספר, מוצגים בדוח הבית-ספרי הנתונים של שלוש קבוצות השוואה רלוונטיות: **כלל התלמידים** שהשתתפו בארץ; **כלל התלמידים** שהשתתפו בבתי ספר דוברי **אותה שפת-אם**; ו**כלל התלמידים** שהשתתפו בבתי ספר **מרקע חברתי-כלכלי דומה**. בסוף הדוח הבית-ספרי מוצגים מספר נושאים המכוונים להעמקה בקריאת הנתונים ולדין בבית הספר. המיצ"ב נועד לשרת בראש ובראשונה את בית הספר, וכדי שבית הספר יוכל לקבל תמונה מקיפה על כל התחומים, רצוי שהמנהל יצרף לנתוני הדוח הבית-ספרי, המתמקד במיצ"ב החיצוני, גם את התובנות **מניתוח ממצאי המיצ"ב הפנימי ומכלי הערכה פנים בית-ספריים** אחרים.

דוח מיצ"ב ארצי - בדוח זה מוצגים נתונים ראשוניים מעיבוד מבחני המיצ"ב (חלק א') ושאלוני האקלים והסביבה הפדגוגית (חלק ב') לשנת תשע"ב. נתוני ההישגים במבחני תשע"ב מוצגים לצד נתונים משנים קודמות, וזאת כדי לעמוד על מגמות שינוי בהישגיהם של תלמידי ישראל לאורך זמן. משום כך, הנתונים מדווחים במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי האמור. ההישגים במבחני המיצ"ב **לכיתות ה'** בתשע"ב מושווים להישגים במבחנים אלו בשנים **תשס"ז - תשע"א. בכיתות ח',** הישגי התלמידים בתשע"ב מושווים להישגים **בשנים תשס"ח - תשע"א בלבד**, זאת בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במיצ"ב בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים).

נוסף על השוואות רב-שנתיות מוצגים בדוח ניתוחי פערים בהישגי תלמידים מקבוצות שונות, לפי חלוקות שונות המאפיינות את החברה בישראל: חלוקה לפי מגזר שפה (בתי ספר דוברי עברית ודוברי ערבית), חלוקה לפי סוג פיקוח בבתי ספר דוברי עברית (פיקוח ממלכתי ופיקוח ממלכתי-דתי), חלוקה לפי מגזרים בבתי ספר דוברי ערבית (מגזר ערבי, מגזר דרוזי ומגזר בדואי בדרום), חלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך) וחלוקה לפי מגדר.

הנתונים מסקרי האקלים והסביבה הפדגוגית בשנת תשע"ב מדווחים אף הם ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה. הנתונים שהתקבלו משאלוני התלמידים מוצגים בחלוקה לפי שכבות (כיתות ה'-ו' וכיתות ז'-ט'), והנתונים שהתקבלו משאלוני המורים מוצגים בחלוקה לפי שלב חינוך (יסודי וחיטבת ביניים). דיווח נתוני האקלים והסביבה הפדגוגית כולל אף הוא השוואה רב-שנתית. כמו כן מוצג דיווח על תוצאות שאלוני האקלים בחטיבה העליונה (כיתות י'-י"א).

תודות - מערך המיצ"ב בכללותו, דוחות המיצ"ב הבית-ספריים והדוחות המערכתיים הנלווים אליהם (דוח ארצי, דוחות מחוזיים ורשותיים, דוחות- לפי תחום דעת, ניתוחי פערים ועוד) – כל אלה הם פרי עבודה מקצועית, מאומצת וקפדנית של **צוות ראמ"ה** ועמו שותפים רבים: **ועדות היגוי** בכל תחום דעת (שכללו את המפמ"ר או נציגו, וכן אנשי אקדמיה, נציגים ממטה המשרד ומדריכים ומורים ממגזרים שונים); חברות זכייניות - **מטח** (פיתוח המבחנים), **טלדור** (תפעול המבחנים) **והמרכז הארצי לבחינות ולהערכה** (עיבוד הנתונים); **יועצים** ממאגר המומחים של ראמ"ה.

אני מבקשת להודות באופן אישי לכל אחת ואחד מהעושים במלאכה.

לסיכום, אנו מקווים שהתובנות העולות מנתוני המיצ"ב, ומכלי המדידה וההערכה האחרים שראמ"ה אמונה עליהם, יסייעו למערכת החינוך לאפשר לכל ילדה וילד בישראל למצות את מיטב יכולתם ולהביא לידי צמצום פערים בחברה הישראלית.

בברכה,

מ. פלר

פרופ' מיכל בלר

מנכ"לית ראמ"ה

חלק א' – מבחני ההישגים

הקדמה לדיווח על ההישגים במבחני המיצ"ב

על אודות מבחני ההישגים במיצ"ב תשע"ב

מבחני המיצ"ב, בפיתוחה של הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה), נועדו לבדוק את מידת עמידתם של תלמידי בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם (עברית/ערבית)**. את פיתוח המבחנים בכל מקצוע ליוותה ועדת היגוי שכללה את המפמ"ר להוראת המקצוע או את נציגו, אנשי אקדמיה וכן מדריכים ומורים להוראת המקצוע ממגזרים שונים. **המבחנים, המחוננים ומפרטי המבחנים** מוצגים באתר האינטרנט של ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>. בחלונית "מבחני מדף". המבחנים הועברו לכיתות ה' ו-ח', ובשפת-אם (עברית/ערבית) הועבר מבחן גם לכיתות ב'.

כדי לקבל בכל שנה מידע מייצג על אוכלוסיית היעד של המיצ"ב חולקו בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים לארבע קבוצות מייצגות ושקולות בגודלן, המכונות "אשכולות". כל אשכול הוא למעשה מדגם ארצי מייצג של האוכלוסייה (פירוט נוסף על החלוקה לאשכולות נמצא באתר האינטרנט של ראמ"ה). מדי שנה בשנה משתתפים בכל מבחן מיצ"ב חיצוני בתי ספר המשתייכים לאשכול אחר.

בשנת תשע"ב השתתפו במבחני המיצ"ב החיצוני **במדע וטכנולוגיה ובאנגלית** תלמידי כיתות ה' ו-ח' בבתי ספר הנכללים **באשכול ב'**. במבחנים **במתמטיקה ושפת-אם** (עברית/ערבית) השתתפו תלמידי כיתות ה' ו-ח' בבתי ספר הנכללים **באשכול ד'**. במבחנים **בשפת-אם** (עברית/ערבית) השתתפו גם תלמידי כיתות ב' בבתי הספר **באשכול ד'**. הבחינות נערכו בחודשים **מרס-מאי 2012**.

במבחני המיצ"ב השתתפו גם **תלמידים בעלי צרכים מיוחדים** הלומדים בכיתות רגילות בחינוך הרגיל: עולים חדשים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים ועדיין מתקשים בשפה העברית, תלמידים בעלי לקויות למידה ותלמידים המקבלים תמיכה מתכנית השילוב (להלן "משולבים"). תלמידים אלו השתתפו באותם נוסחי מבחן כמו עמיתיהם לכיתה, אך בתנאי היבחנות מותאמים (להוציא מבחנים בשפת-אם, שבהם התלמידים נבחנים ללא כל התאמות).

תלמידים בבתי ספר חרדיים משתתפים במיצ"ב באורח חלקי. בתשע"ב השתתפו תלמידי רשת "מעין החינוך התורני" במבחני המיצ"ב. 73 בתי ספר מרשת זו השתתפו בבחינות בעברית ומתמטיקה בכיתה ה' וכן בבחינה בעברית בכיתה ב'. בנוסף, השתתפו 63 בתי ספר חרדיים שאינם משתייכים לרשתות. לא השתתפו במיצ"ב 210 בתי הספר של "מרכז החינוך העצמאי". נתוני התלמידים החרדיים שהשתתפו בתשע"ב במבחני המיצ"ב אינם מתפרסמים במסגרת דוח זה, שכן מדובר במדגם חלקי ולא מייצג של אוכלוסייה זו.

ראמ"ה רואה חשיבות עליונה **בהקפדה על טוהר בחינות**. נוהל העברת המבחנים כולל הנחיות קפדניות לשמירה על טוהר הבחינות. הליך חישוב נתוני המיצ"ב כולל בדיקה נרחבת לאיתור ההפרה של טוהר בחינות. נתוני התלמידים בבתי ספר בהם עלה חשד לפגיעה בטוהר הבחינות אינם נכללים בחישוב הנתונים של אותו מבחן בכל הרמות המדווחות. בתי ספר בהם נמצאה עדות לפגיעה בטוהר הבחינות מטופלים על פי נוהל משמעותי, כנדרש. הדוח הביתי-ספרי מכיל הערה ברורה בדבר הפרה של טוהר הבחינות. בשנת הלימודים תשע"ב לא נכללו בחישוב נתוני המבחנים (באופן כולל, על פני תחומי הדעת ודרגות הכיתה): 5 כיתות בבתי"ס דוברי עברית (0.1% מהכיתות שנבחנו במגזר זה), ו- 213 כיתות בבתי"ס דוברי ערבית (10.2% מהכיתות שנבחנו במגזר זה). מהימנות ותוקף הממוצע הארצי במקצוע הערבית לכיתה ה' בתשע"ב אינם עומדים בסטנדרט הנדרש, ולפיכך ממוצע זה מוטל בספק.

קבוצות האוכלוסייה שנתוניהן מדווחים

הממצאים מוצגים בדוח זה בנפרד לכל תחום דעת בכל דרגת כיתה, ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה (בתי ספר דוברי עברית ובתי ספר דוברי ערבית), לפי סוג פיקוח (בתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי) ולפי מגזרים בקרב בתי-ספר דוברי ערבית (מגזר ערבי, מגזר דרוזי ומגזר בדואי בדרום)¹. להלן פירוט של קבוצות הנבחנים המדווחות:

¹ בעבור תת-אוכלוסיות יתכנו הבדלים קלים בין הנתונים בדוח זה לבין פרסומים מקבילים. הבדלים אלו נובעים מהתאמת משקלות לרמת הניתוח (כלל המדינה, מחוז או רשות).

1. כלל התלמידים בבתי הספר

2. כלל התלמידים בבתי ספר דוברי עברית ובבתי ספר דוברי ערבית

3. כלל התלמידים בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי

4. כלל התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזרים הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום

הממצאים מוצגים גם בחלוקה לפי משתני רקע המתייחסים למאפייני התלמידים: **מגדר** (בנים ובנות) **ורקע חברתי-כלכלי** של התלמידים (גבוה, בינוני ונמוך). **יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתני הרקע לבין ההישגים.**

נתוני ההישגים של התלמידים בקבוצות הדיווח שלעיל כוללים את נתונייהם של כל התלמידים בקבוצות אלו שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן, להוציא תלמידי בתי הספר החרדיים, עולים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים, ותלמידים משולבים. בנוסף, נתוני ההישגים אינם כוללים תלמידים בבתי ספר בהם נמצאה פגיעה בטוהר בחינות.

סולמות הציונים

אחת השאלות המרכזיות המתעוררת מדי שנה בשנה, לנוכח נתוני המיצ"ב, היא האם חל שיפור בהישגים בהשוואה להישגים בשנים קודמות, או שמא חלה נסיגה. כדי לענות על שאלה חשובה זו אי-אפשר להתבסס על **סולם ציוני הגלם**, ובמקומו פותח **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**.

הציונים ב**סולם ציוני הגלם** של המיצ"ב מבטאים את סך הנקודות שצברו הנבחנים בתשובותיהם על שאלות המבחן, מתוך 100 הנקודות האפשריות בכל מבחן. סולם זה אינו מאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, משום שייתכנו הבדלים מסוימים ברמת הקושי של המבחנים משנה לשנה, ואי-אפשר לקבוע אם **שינוי בציון הגלם משקף שינוי אמיתי ברמת ההישגים הלימודיים**, או משקף הבדלים ברמות הקושי של המבחנים, או שניהם גם יחד.

כדי לאפשר השוואה רב-שנתית של ציוני המיצ"ב בכל תחום דעת ברמה בית-ספרית וברמה ארצית הנהיגה ראמ"ה, החל משנת תשס"ז, מערך **כיול סטטיסטי** של הציונים במבחנים השונים. מערך זה מאפשר לתרגם את **ציוני הגלם** בכל שנה לסולם אחיד - **סולם מיצ"ב רב-שנתי**. מערך הכיול מביא בחשבון, בעבור כל מבחן בכל דרגת כיתה, הבדלים ברמות הקושי של נוסחי המבחנים שהועברו בשנים שונות, והוא מאפשר "למקם" את ההישגים שהתקבלו בשנים אלו על פני אותו סולם מדידה.

שנת הלימודים **תשס"ח** שימשה **שנת הבסיס** למדידת ההישגים בסולם החדש, ונתוני תשס"ח שימשו לקביעת אמות המידה של סולם זה: בשנה זו נקבע **הממוצע הכלל-ארצי** של ציוני הנבחנים על **500**, ו**סטיית התקן** שלהם נקבעה להיות **100**, וזאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב בנפרד ובכל אחת מדרגות הכיתה.

נתוני ההישגים המוצגים בדוח זה הם נתוני הציון הכולל במבחן, ובנוגע אליהם מדווחים מדדים סטטיסטיים מקובלים: ממוצע וסטיית תקן². ממוצעי ההישגים בסולם ציוני הגלם ופירוט המרתם לסולם הרב-שנתי מוצגים בנספח 2. ממוצעי ההישגים בשנת תשע"ב (שכילו והומרו לסולם הרב-שנתי) מדווחים להלן בהשוואה לממוצעי ההישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א ומוצגים בנספח 3. בנספח 4 מוצגים הפערים בהישגים בבתי-ספר דוברי ערבית לפי מגזרים בשנים תשס"ז-תשע"ב. בנספח 5 מוצג תרשים הממחיש את תהליך הכיול. דיווח ההישגים במונחי הסולם הרב-שנתי מאפשר ללמוד על שינויים שחלו ברמות ההישגים במיצ"ב בחמש השנים האחרונות, זאת במקביל לתמונת המצב המפורטת בדבר ההישגים בשנת תשע"ב עצמה. נציין כי לכיתות ח' התאפשרה השוואה בין הישגי התלמידים בתשע"ב לבין הישגיהם בתשס"ח-תשע"א בלבד, זאת משום שבשנת תשס"ז היו שיעורי ההשתתפות במיצ"ב לכיתות ח' נמוכים מאוד (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים).

נדגיש כי **אין לעשות השוואות ישירות בין הציונים הממוצעים במקצועות השונים**, לא במונחי הציונים בסולם ציוני הגלם ולא במונחי הציונים בסולם הרב-שנתי, וזאת משום שמדובר בתכנים שונים ובהגדרות שונות לציפיות בכל מקצוע, ומשום שאין דרך להבטיח כי רמת הקושי של המבחנים זהה בכל המקצועות. לעומת זאת **אפשר לעשות השוואה בין מקצועות שונים ובין דרגות כיתה מבחינת המגמות לאורך השנים**.

² חישוב המדדים כלל הליך התאמה של מדגם האשכולות לאוכלוסייה כולה, זאת בשל שינויים קלים בהרכב אוכלוסיית בתי הספר בכל אשכול. הליך התאמה זה נעשה הן על נתוני תשע"ב והן על נתוני העבר בשנים תשס"ז-תשע"א. מסיבה זו, ובעקבות עדכונים מתודולוגיים נוספים שנערכו בשנת תשס"ט, ייתכנו הבדלים קלים בנתוני תשס"ז ותשס"ח המוצגים בדוח זה לעומת פרסומים קודמים של ראמ"ה בנוגע לשנים אלה (ר' נספח 3).

כמו כן, **אין לעשות השוואה** בין הציונים במבחנים בשפת-האם עברית לבין הציונים במבחנים בשפת-האם ערבית. פיתוחם של שני המבחנים האלה נעשה בנפרד, בידי צוותים מקצועיים נפרדים ומתוך הגדרה נפרדת של המצופה בכל אחת משפות-אם אלו. המבחנים אינם מתורגמים משפה אחת לאחרת, אלא בנויים מתוך התייחסות למייחד את כל אחת משתי השפות (אוצר מילים, תחביר וכיו"ב) ולפי תכנית הלימודים הייחודית לכל אחת מהן.

במבחנים **בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב'** לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן נתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. הדיווח על מבחנים אלו כולל **תיאור של המיומנויות** שנדרשו במבחני תשע"ב לפי חלוקה לשלוש **רמות הישג** שונות. החלוקה לרמות הישג נקבעה על פי הנתונים האמפיריים ועל בסיס שיפוט מומחים שהתבססו על ביצועי התלמידים בשנת תשע"א. הליך נפרד נעשה במבחן בעברית לכיתות ב' ובמבחן בערבית לכיתות ב': רמות ההישג נקבעו בנפרד ובאורח בלתי תלוי בשני המבחנים הללו על-ידי צוותים שונים וועדות מומחים שונות. מסיבות אלו, אין לעשות השוואות ברמות ההישג בין המבחן בעברית למבחן בערבית.

מבנה הדוח

בפתח הדוח הנוכחי על נתוני ההישגים במבחני **המיצ"ב תשע"ב בכיתות ה' ובכיתות ח'**, מוצגים דפי מידע המוקדשים לכל אחד ואחד ממבחני המיצ"ב. בדפים אלו מובא תיאור קצר של המבחנים, ולאחריו דיווח על ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל (במונחי הסולם הרב-שנתי). ההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' בתשע"ב מושווים להישגים במבחנים אלו בשנים תשס"ז-תשע"א, וההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בתשע"ב מושווים להישגים בשנים תשס"ח-תשע"א³.

חלק מרכזי בדוח זה מוקדש לניתוח הפערים בהישגי קבוצות אוכלוסייה שונות. במסגרת ניתוח זה מדווחים:

- ✓ פערים בהישגים לפי מגזר שפה - בעבור כלל התלמידים ובנפרד בעבור שלוש רמות של רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך)
- ✓ פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח - בעבור כלל התלמידים ובנפרד בעבור שלוש רמות של רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך)
- ✓ פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים
- ✓ פערים בהישגים לפי רקע חברתי-כלכלי - בנפרד בחלוקה לפי מגזר שפה ובבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
- ✓ פערים בהישגים של בנים ובנות - בעבור כלל התלמידים ובנפרד בחלוקה לפי מגזר שפה, בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ובבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים

פרק נוסף מוקדש לדיווח על ההישגים במבחנים **בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב'.** הפרק כולל דיווח על ממוצע הציונים והשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. בנוסף, בפרק מובא גם דיווח על המיומנויות שנדרשו במבחני תשע"ב לפי רמות הישג שונות.

הדוח נחתם בפרק **נספחים** ובו נתונים משלימים הכוללים, בין היתר, פירוט הנתונים מהשנים תשס"ז-תשע"ב, ציוני גלם, ופירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם הרב-שנתי.

³ בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"ב
לפי מגזר שפה

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני

מבחני המיצ"ב החיצוני נערכו במרס-מאי 2012. השתתפו בהם בתי ספר מאשכולות ב' ו-ד' – סך הכל 1,149 בתי-ספר, 4,217 כיתות ו-113,150 תלמידים. נוסף על כך, בתי הספר מאשכולות א' ו-ג' השתתפו במיצ"ב פנימי בכל תחומי הדעת, ונתוניהם משמשים לצרכים פנימיים של בתי הספר. נתונים אלו אינם נאספים מבתי הספר וממילא אינם מדווחים כאן.

בלוח 1 מוצגים מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בשכבות ב', ה' ו-ח' באחוזים, בעבור כלל בתי הספר ובחלוקה לפי מגזר שפה (דוברי עברית/דוברי ערבית)⁴. נתוני שכבות ה' ו-ח' כוללים נבחנים מאשכולות המיצ"ב ב' ו-ד', שהם כמחצית מאוכלוסיית בתי הספר בארץ. מבחני המיצ"ב בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד', ועל כן הנתונים של שכבה זו כוללים כרבע מבתי הספר בארץ.

נתוני ההשתתפות מתייחסים לכלל התלמידים שנבחנו⁵, והם כוללים גם תלמידים עולים ומשולבים וגם תלמידים הלומדים בכיתות בהן נמצא חשד לפגיעה בטוהר בחינות (נתוני ההישגים המוצגים בהמשך הדוח אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים אלה). שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

לוח 1 : מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ב ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' - לפי מגזר שפה

המגזר	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
דוברי עברית	ב**	302	639	16,611	94%
	ה'	596	1,230	31,181	93%
	ח'	345	1,154	31,445	90%
	כלל השכבות	876	2,973	79,237	92%
דוברי ערבית	ב**	95	235	6,733	93%
	ה'	202	575	14,623	93%
	ח'	100	467	12,557	87%
	כלל השכבות	273	1,244	33,913	91%
כלל בתי"ס	ב**	397	874	23,344	93%
	ה'	798	1,805	45,804	93%
	ח'	445	1,621	44,002	90%
	כלל השכבות	1,149	4,217	113,150	92%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד', ועל כן הנתונים של שכבה זו כוללים רק כרבע מבתי הספר בארץ.

עיון בלוח 1 מעלה כי שיעור התלמידים שהשתתפו במבחני המיצ"ב בכלל בתי הספר בכיתות ב' הוא 93%, בכיתות ה' - 93%, ובכיתות ח' - 90%. שיעורי ההשתתפות בתשע"ב זהים לאלו שנרשמו בתשע"א. בכיתות ב' ו-ה' לא נמצאו הבדלים של ממש בשיעורי ההשתתפות בין שני מגזרי השפה, דוברי עברית ודוברי ערבית. בכיתות ח' שיעור ההשתתפות בקרב דוברי הערבית נמוך במעט משיעור ההשתתפות בקרב דוברי העברית (87% לעומת 90%, בהתאמה).

בפרק הבא מובא דיווח על תוצאות מבחני ההישגים בכל אחד ממבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בשנים תשס"ז-תשע"ב במונחי **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**.

⁴ לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול ב' ובמבחן בשפת-אם באשכול ד'. בחישוב נתוני הטבלה, בתי ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בשני מבחנים.

⁵ כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' לפי מגזר שפה

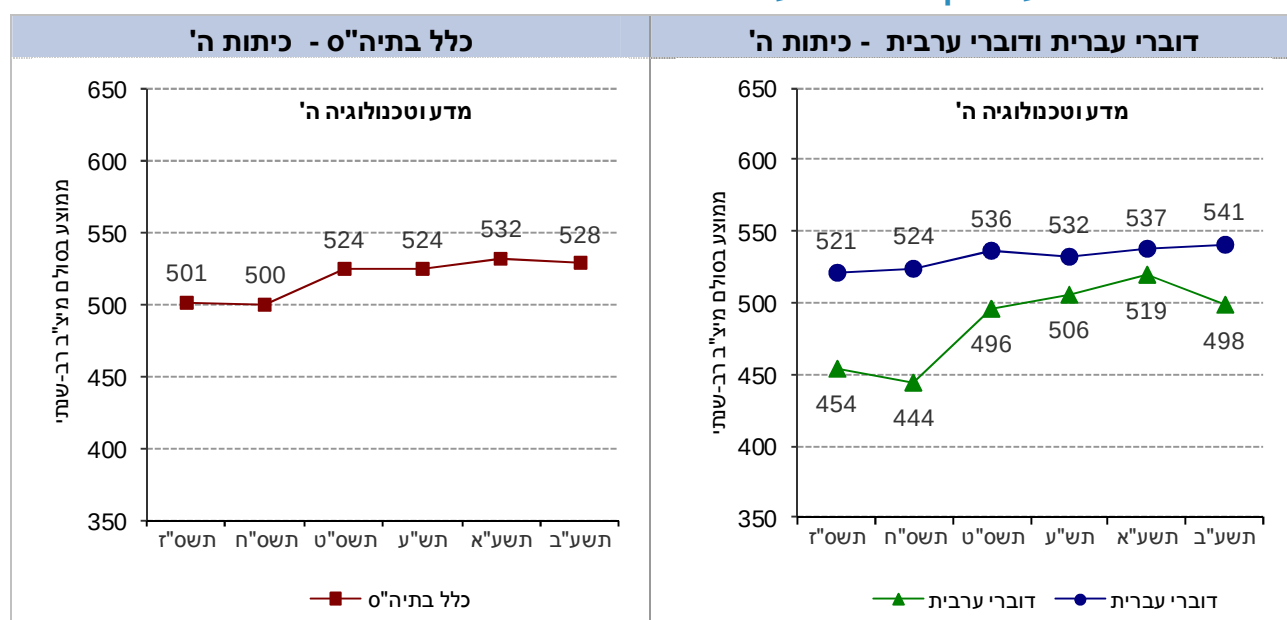
הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בכיתות ה' ובכיתות ח' המבחנים במדע וטכנולוגיה כיתות ה'

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בדק ידע והבנה בנושאי לימוד הנלמדים לכיתות ג', ד' ו-ה', ומיומנויות של חשיבה מדעית וטכנולוגית. המבחן התבסס על תכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה לבית הספר היסודי תשנ"ט, וכלל פריטים **בנושאים הבאים**: חומרים ואנרגיה ועולם מעשה ידי האדם; כדור הארץ והיקום; עולם היצורים החיים; האדם, התנהגותו, בריאותו ואיכות חייו ומערכות אקולוגיות ואיכות הסביבה. שאלות המבחן בדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: מיומנויות חשיבה מסדר נמוך (ידע /איתור מידע); מיומנויות חשיבה מסדר בינוני (הבנה ויישום), ומיומנויות חשיבה מסדר גבוה (חקר ניסויי; ניתוח נתונים; בניית הנמקות והסקת מסקנות).

לוח 2 : ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מדע וטכנולוגיה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
118	454	5,502	87	521	13,182	102	501	18,684	תשס"ז
111	444	6,941	84	524	14,466	100	500	21,407	תשס"ח
106	496	5,857	80	536	14,787	91	524	20,644	תשס"ט
101	506	5,786	77	532	13,379	86	524	19,165	תש"ע
81	519	5,670	73	537	13,961	76	532	19,631	תשע"א
82	498	6,265	70	541	13,957	77	528	20,222	תשע"ב

תרשים 1: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב לא חל שינוי משמעותי בהישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי"ס בהשוואה לתשע"א, ונשמרה העלייה בהישגים שהושגה בשנים קודמות.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה עלייה מצטברת מתונה של 27 נק' בסולם הרב-שנתי, שנובעת בעיקר מעליה חריגה בין תשס"ח לתשס"ט בקרב דוברי הערבית.
- הישגי התלמידים דוברי העברית בתשע"ב דומים להישגים שנמדדו בתשע"א. בסה"כ, במהלך חמש השנים חלה עלייה מצטברת קלה בהישגי התלמידים דוברי העברית (20 נק').
- לעומת זאת, הישגי התלמידים דוברי הערבית נמוכים בתשע"ב ב-21 נק' מההישגים שנרשמו בתשע"א. ירידה גדולה במיוחד נרשמה בקרב המגזר הבדואי בדרום. במהלך חמש השנים נרשמה עלייה מצטברת גדולה בהישגי התלמידים דוברי הערבית (44 נק'), בעיקר בין השנים תשס"ח לתשס"ט.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. בשנה"ל תשע"ב עמד הפער לטובת דוברי העברית על 43 נק' בסולם הרב-שנתי.
- לא חל שינוי משמעותי בפיזור הציונים (ס"ת) בתשע"ב בהשוואה לתשע"א. במהלך השנים הצטמצם פיזור הציונים במידה רבה (ירידה של כ-25 נק') בקרב כלל התלמידים.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 1 ובלוח 2 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-29 כיתות (8 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מסך הכיתות - 2 כיתות מתוך 628 בבתי ספר דוברי עברית ו-27 כיתות מתוך 300 בבתי ספר דוברי ערבית.

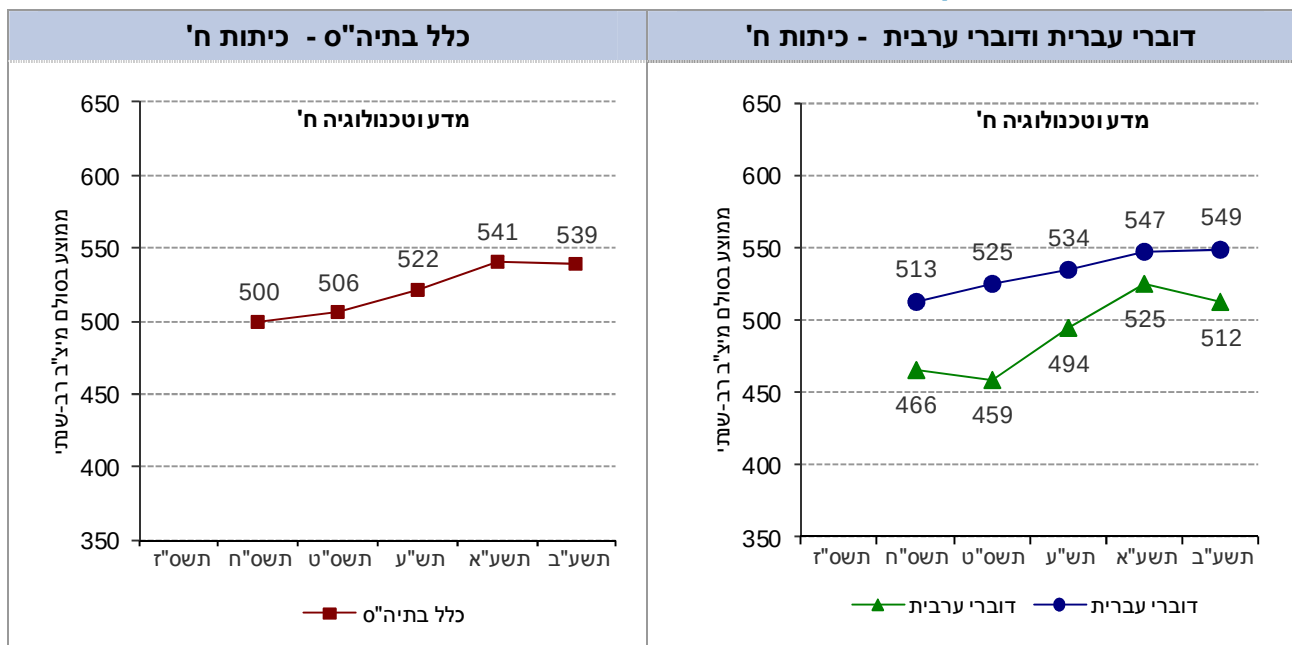
כיתות ח'

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בדק ידע והבנה בנושאי לימוד הנלמדים בכיתות ז' ו-ח' ומיומנויות חשיבה ואוריינות מדעית וטכנולוגית. מפרט המבחן התבסס על תוכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה לחטיבת הביניים תשנ"ו ועל המסמך לחיזוק הידע והמיומנויות ולשיפור ההישגים (מסמך האב תשע"א) המעודכן לחודש סיוון תש"ע, יוני 2010 והמסמך לחיזוק הידע והמיומנויות ולשיפור ההישגים (מסמך האב תשע"ב) המעודכן לחודש אלול תשע"א, אוגוסט 2011. המבחן כלל פריטים **בנושאים הבאים**: חומרים; אנרגיה, כוחות ותנועה; מערכות ותהליכים ביצורים חיים ומערכות אקולוגיות. שאלות המבחן בדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: מיומנויות חשיבה מסדר נמוך (ידע/איתור מידע); מיומנויות חשיבה מסדר בינוני (הבנה ויישום), ומיומנויות חשיבה מסדר גבוה (חקר ניסויי; ניתוח נתונים; בניית הנמקות והסקת מסקנות).

לוח 3: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מדע וטכנולוגיה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
107	466	5,920	94	513	12,948	100	500	18,868	תשס"ח
106	459	5,087	99	525	13,501	106	506	18,588	תשס"ט
105	494	5,090	95	534	13,782	100	522	18,872	תש"ע
112	525	3,910	97	547	13,339	102	541	17,249	תשע"א
100	512	4,666	100	549	13,998	101	539	18,664	תשע"ב

תרשים 2: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב לא חל שינוי משמעותי בהישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי"ס בהשוואה לתשע"א, ונשמרה העלייה שהושגה בשנים קודמות.
- במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב חלה עלייה מצטברת ניכרת של 39 נק' בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים דוברי העברית בתשע"ב נותרו דומים להישגים שנמדדו בתשע"א. במהלך ארבע השנים נרשמה עלייה מצטברת ניכרת הישגי התלמידים דוברי העברית (36 נק').
- הישגי התלמידים דוברי הערבית בתשע"ב נמוכים ב-13 נק' מההישגים שנרשמו בתשע"א. במהלך ארבע השנים נרשמה עלייה מצטברת גדולה בהישגי התלמידים דוברי הערבית (46 נק').
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. בתשע"ב עמד הפער לטובת דוברי העברית על 37 נק' בסולם הרב-שנתי.
- בשני מגזרי השפה לא חלו שינויים משמעותיים בפיזור הציונים (ס"ת) לאורך השנים.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 2 ובלוח 3 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 63 כיתות (12 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 8% מסך הכיתות שנבחנו - כל 63 הכיתות הן מתוך 254 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

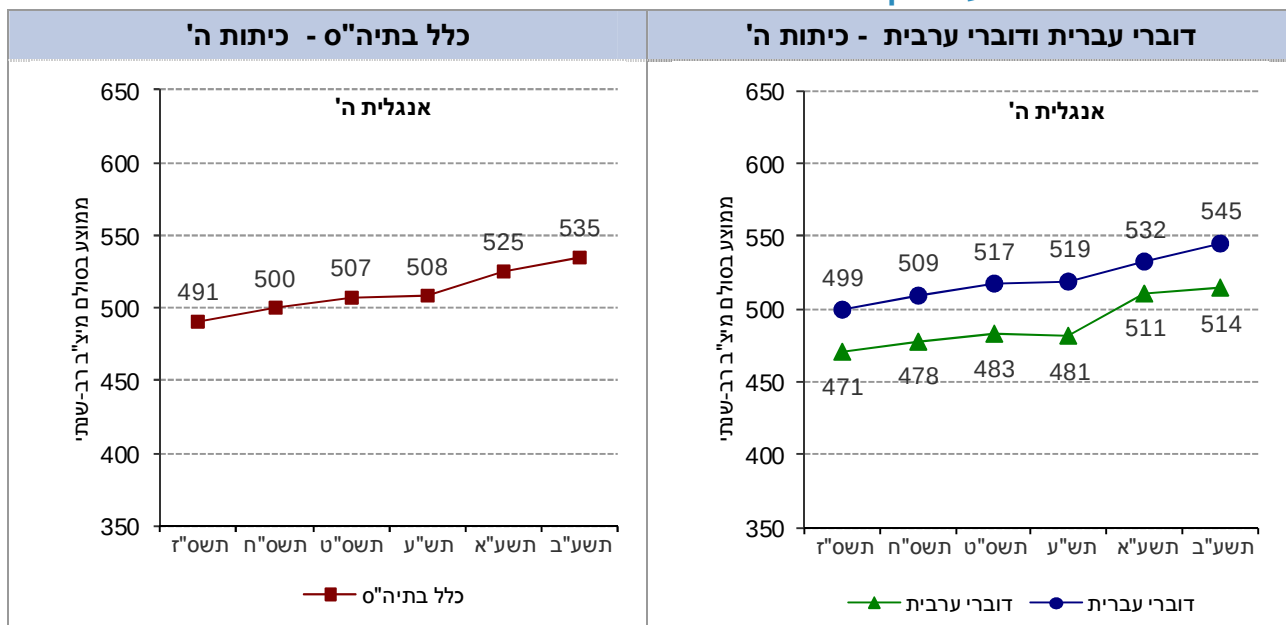
כיתות ה'

(Inference) והבעת דעה אישית (Personal Response).

לוח 4: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			אנגלית ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
106	471	5,532	100	499	12,925	103	491	18,457	תשס"ז
107	478	6,926	96	509	14,408	100	500	21,334	תשס"ח
104	483	6,099	97	517	14,986	100	507	21,085	תשס"ט
103	481	5,912	95	519	13,436	99	508	19,348	תש"ע
85	511	6,273	92	532	13,680	91	525	19,953	תשע"א
89	514	6,181	89	545	13,824	90	535	20,005	תשע"ב

תרשים 3: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים במבחן באנגלית לכיתות ה' **בכלל בתיה"ס עלו** בתשע"ב ב-10 נק' בהשוואה לתשע"א, זאת בהמשך למגמת העלייה שנרשמה בשנים קודמות.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה **עלייה מצטברת גדולה** של 44 נק' בהישגי תלמידים בכלל בתיה"ס.
- בשנה"ל תשע"ב **עלו** הישגי התלמידים **דוברי העברית** ב-13 נק' בהשוואה לתשע"א. הישגי התלמידים **דוברי הערבית** נותרו **דומים** להישגים שנרשמו בתשע"א.
- במהלך חמש השנים נרשמה **עליה מצטברת גדולה** בהישגי תלמידים משני מגזרי השפה: עליה של 46 נק' בקרב דוברי העברית ושל 43 נק' בקרב דוברי הערבית.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. **הפער לטובת דוברי העברית** עומד בתשע"ב על כ-30 נק' בסולם הרב שנתי.
- בתשע"ב לא חל שינוי משמעותי בפיזור הציונים (ס"ת) בהשוואה לתשע"א. במהלך השנים הצטמצם קלות פיזור הציונים (ירידה של כ-10 נק').

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 3 ובלוח 4 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים מ- 27 כיתות (8 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחירות. כיתות אלו הן 3% מסך הכיתות - 3 כיתות מתוך 624 בבתי ספר דוברי עברית ו- 24 כיתות מתוך 300 בבתי ספר דוברי ערבית.

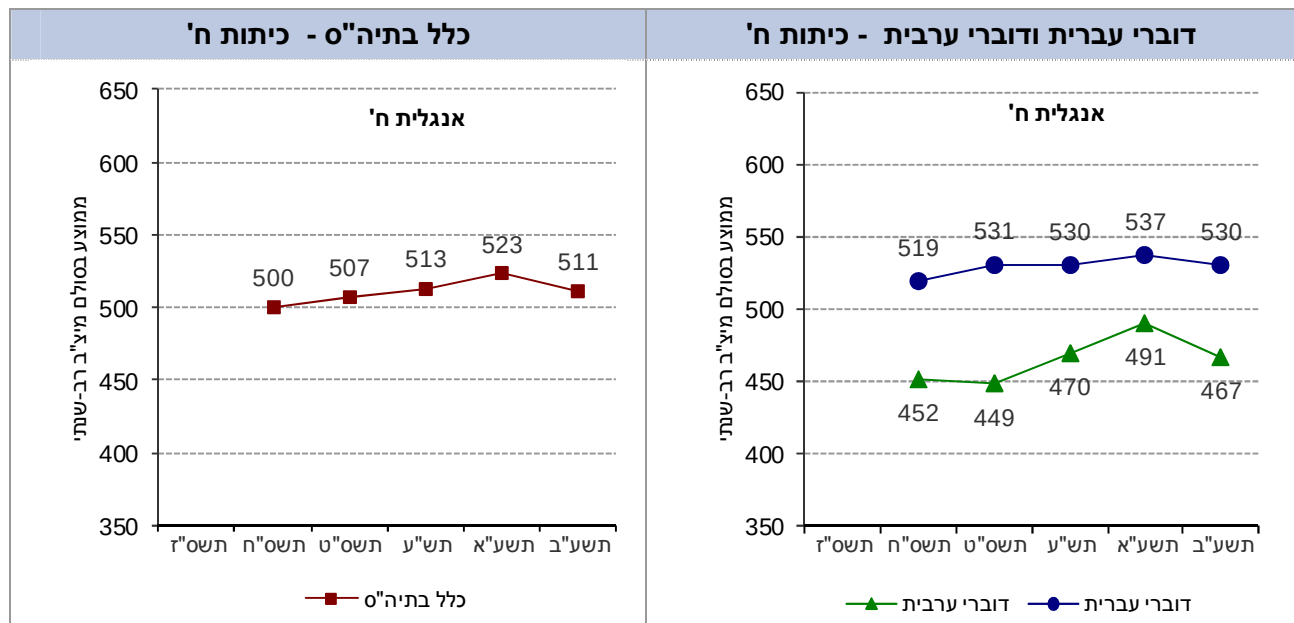
כיתות ח'

המבחן באנגלית לכיתות ח' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מרכזיים מתוך תכנית הלימודים באנגלית. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנשמע (Access to Information from Spoken Texts); הבנת הנקרא (Access to Information from Written Texts) והבעה בכתב (Written presentation). שאלות ההבנה במבחן כללו ארבעה **ממדי הבנה:** הבנת המשמעות הגלויה (Literal Comprehension); אינטגרציה (Integration); הסקה (Inference) והבעת דעה אישית (Personal Response).

לוח 5: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

אנגלית ח'	כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	18,995	500	100	13,142	519	99	5,853	452	86
תשס"ט	19,083	507	100	13,754	531	95	5,329	449	87
תש"ע	19,269	513	97	14,089	530	92	5,180	470	95
תשע"א	18,266	523	85	13,197	537	83	5,069	491	80
תשע"ב	19,317	511	89	13,967	530	85	5,350	467	82

תרשים 4: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **בכלל בתי"ס** במבחן באנגלית לכיתות ח' **ירדו** בתשע"ב ב-12 נק' בהשוואה לתשע"א.
- בסה"כ, במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב נרשמה **עליה מצטברת קלה** של 11 נק' בסולם הרב-שנתי.
- מגמה דומה נרשמה בקרב דוברי העברית. הישגי התלמידים **דוברי העברית ירדו במעט** בתשע"ב (7 נק') בהשוואה לתשע"א, ובסה"כ נמדדה **עליה מצטברת קלה** של 11 נק' במהלך ארבע השנים.
- לעומת זאת, בקרב **דוברי הערבית** נרשמה בתשע"ב **ירידה ניכרת** של 24 נק' בהשוואה לתשע"א. במהלך ארבע השנים שנמדדו נרשמה **עליה מצטברת קלה** של 15 נק'.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. **הפער לטובת דוברי העברית** עומד בתשע"ב על 63 נק', והוא דומה בגודלו לפער שנרשם בתשס"ח.
- בשני מגזרי השפה פיזור הציונים בתשע"ב דומה לזה שנרשם בתשע"א. בסה"כ, במהלך ארבע שנים נרשם צמצום של 11 נק' בפיזור הציונים בקרב כלל התלמידים.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 4 ובלוח 5 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 36 כיתות (6 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטווח הבחינות. כיתות אלו הן 4% מסך הכיתות שנבחנו - כל 36 הכיתות הן מתוך 255 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

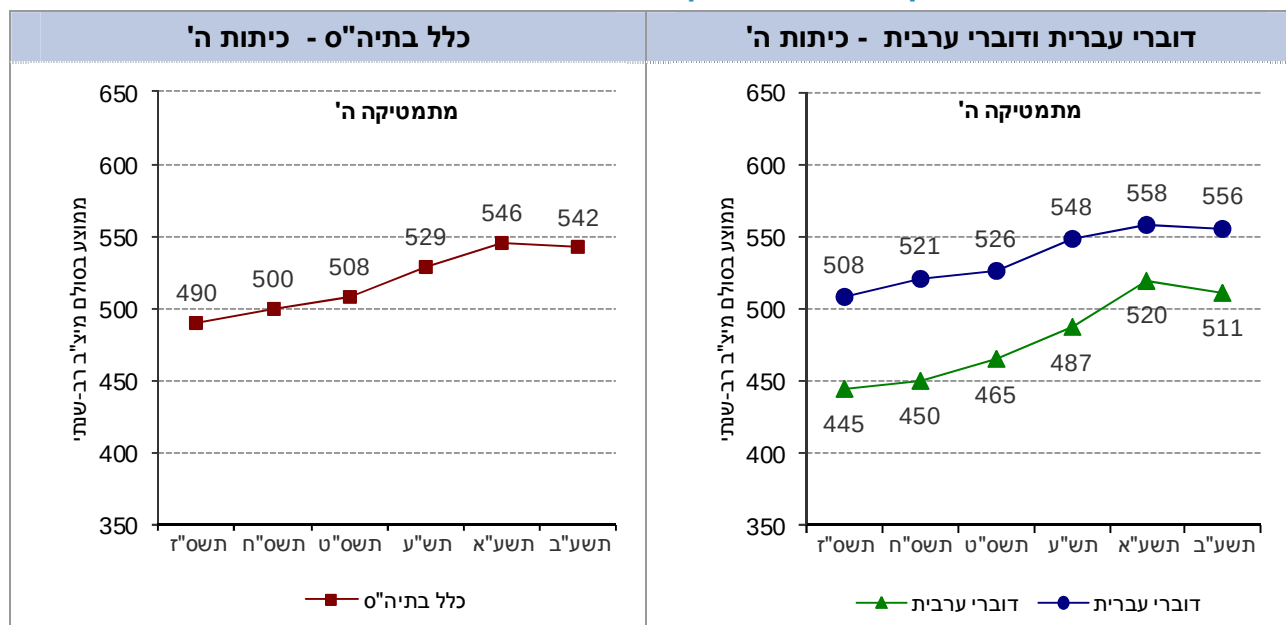
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

המבחן במתמטיקה לכיתות ה' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מתוך תכנית הלימודים החדשה במתמטיקה (שפורסמה ב-2006). המבחן כלל שאלות המשקפות את הנושאים והעקרונות המופיעים בתכנית הלימודים ואשר בדקו את ההבנה והשליטה במיומנויות מתמטיות הנלמדות לכיתות א'-ה'. **הנושאים במבחן היו:** מספרים שלמים; שברים; גיאומטריה ומדידות. שאלות המבחן בדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: ידע וזיהוי; חשיבה אלגוריתמית; חשיבה תהליכית (יישום ותובנה חשבונית) וחיפוש פתוח והנמקה.

לוח 6: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

מתמטיקה ה'	כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	19,826	490	98	14,184	508	93	5,642	445	96
תשס"ח	19,825	500	100	13,884	521	93	5,941	450	97
תשס"ט	19,681	508	98	13,642	526	93	6,039	465	95
תש"ע	21,040	529	93	14,164	548	84	6,876	487	99
תשע"א	22,060	546	82	15,352	558	78	6,708	520	86
תשע"ב	18,936	542	88	13,218	556	82	5,718	511	91

תרשים 5: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

$$(1 + \frac{3}{2})^3 = 2$$

עיון בנתונים מעלה כי -

- בתשע"ב לא חל שינוי של ממש בהישגי התלמידים בכלל בתיה"ס במתמטיקה לכיתות ה' בהשוואה לתשע"א, ונשמרה העלייה שנמדדה ברציפות בין השנים תשס"ז לתשע"א. בסה"כ, חלה עלייה מצטברת גדולה של 52 נק'.
- הישגי התלמידים דוברי העברית בתשע"ב נותרו דומים להישגים שנרשמו בהשוואה לתשע"א. בסה"כ, במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב נרשמה עלייה מצטברת גדולה של 48 נק'.
- בקרב דוברי הערבית חלה ירידה קלה של 9 נק' בהישגי התלמידים בתשע"ב בהשוואה לתשע"א. ירידה גדולה במיוחד נרשמה בהישגי תלמידים במגזר הבדואי בדרום. עם זאת, במהלך חמש השנים נרשמה עלייה מצטברת גדולה מאד של 66 נק' בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. הפער לטובת דוברי העברית הצטמצם בשנתיים האחרונות והוא עומד בתשע"ב על 45 נק', זאת בהשוואה לפער של כ- 60 נק' בשנים תשס"ז-תש"ע.
- בשני מגזרי השפה פיזור הציונים בתשע"ב דומה לזה שנרשם בתשע"א. בסה"כ, במהלך ארבע שנים נרשם צמצום של 10 נק' בפיזור הציונים בקרב כלל התלמידים.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 5 ובלוח 6 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 23 כיתות (8 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מסך הכיתות שנבחנו - כל 23 הכיתות הן מתוך 278 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

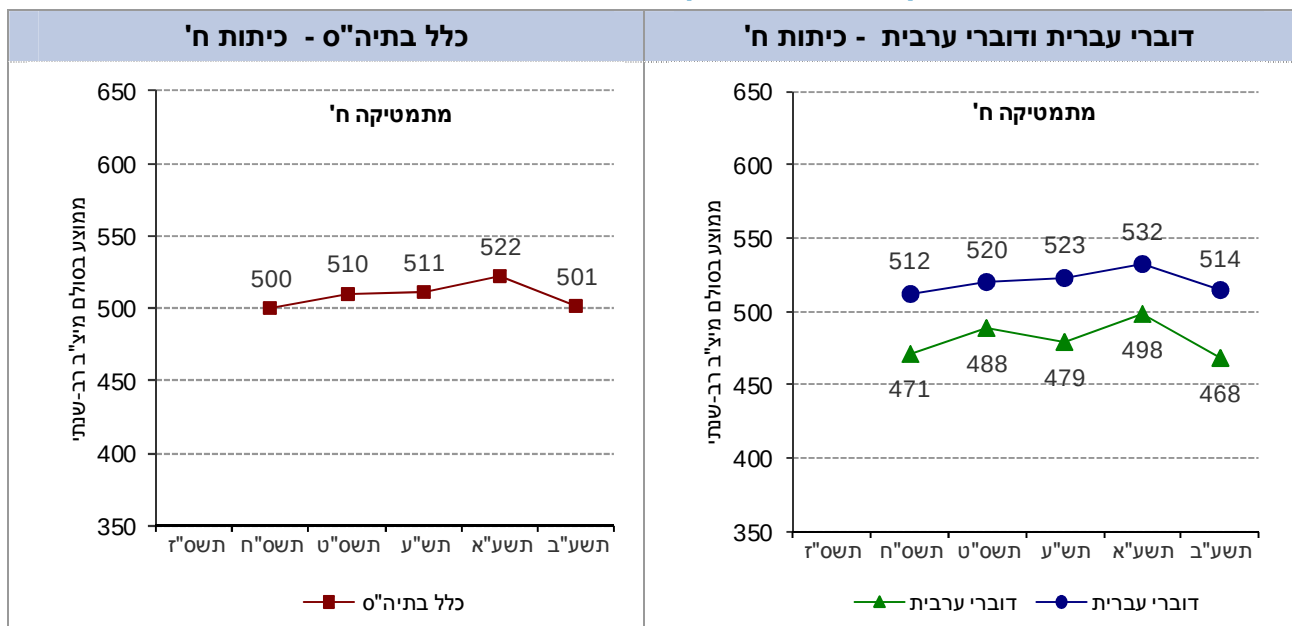
כיתות ח'

המבחן במתמטיקה לכיתות ח' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מתוך **תכנית הלימודים החדשה** במתמטיקה תוך התמקדות בנושאים/תחומים הנלמדים לכיתות ז'-ח'. התכנית החדשה החלה לפעול בכיתות ז' בשנה"ל תש"ע ונלמדה לראשונה בכיתות ח' בתשע"א. המבחן כלל פריטים המשקפים את התחומים העיקריים בתכנית הלימודים: תחום מספרי; תחום אלגברי ותחום גיאומטרי. שאלות המבחן נוסחו ברוח תכנית הלימודים החדשה ובדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: ידע וזיהוי; חשיבה אלגוריתמית; חשיבה תהליכית; חיפוש פתוח והנמקה.

לוח 7: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

מתמטיקה ח'			כלל בתי הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב	תשע"ז	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב	תשע"ז
18,233	18,345	19,304	20,337	19,421	14,490	13,475	13,221	13,399	14,470	4,931	4,758
500	510	511	522	501	514	512	520	523	532	468	471
100	99	101	97	99	97	102	100	101	97	95	89

תרשים 6: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב נרשמה **ירידה משמעותית** בהישגי התלמידים **בכלל בתי"ס** במבחן מתמטיקה לכיתות ח' בהשוואה לתשע"א. ההישגים ירדו השנה ב-21 נק' בסולם הרב-שנתי וחזרו לרמה שנמדדה בשנת הבסיס תשס"ח.
- ממצאים דומים נרשמו **בקרב דוברי העברית**. בתשע"ב ירדו הישגי התלמידים דוברי העברית ב-18 נק' לעומת שנת תשע"א, והם דומים ברמתם להישגים שנמדדו בתשס"ח.
- בקרב דוברי הערבית**, הישגי התלמידים בתשע"ב **נמוכים במידה ניכרת** בהשוואה לתשע"א (ירידה של 30 נק'). ירידה גדולה במיוחד נרשמה בקרב המגזר הבדואי בדרום. בסה"כ ההישגים שנרשמו בתשע"ב דומים להישגים שנרשמו בתשס"ח.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. בתשע"ב עמד **הפער לטובת דוברי העברית** על 46 נק' בדומה לפערים שנרשמו בשנים קודמות.
- בשני מגזרי השפה לא חל שינוי משמעותי בפוזר הציונים (ס"ת) במהלך השנים.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 6 ובלוח 7 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב-23 כיתות (4 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטווח הבחינות. כיתות אלו הן 3% מסך הכיתות שנבחנו - כל 23 הכיתות הן מתוך 216 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

המבחנים בעברית

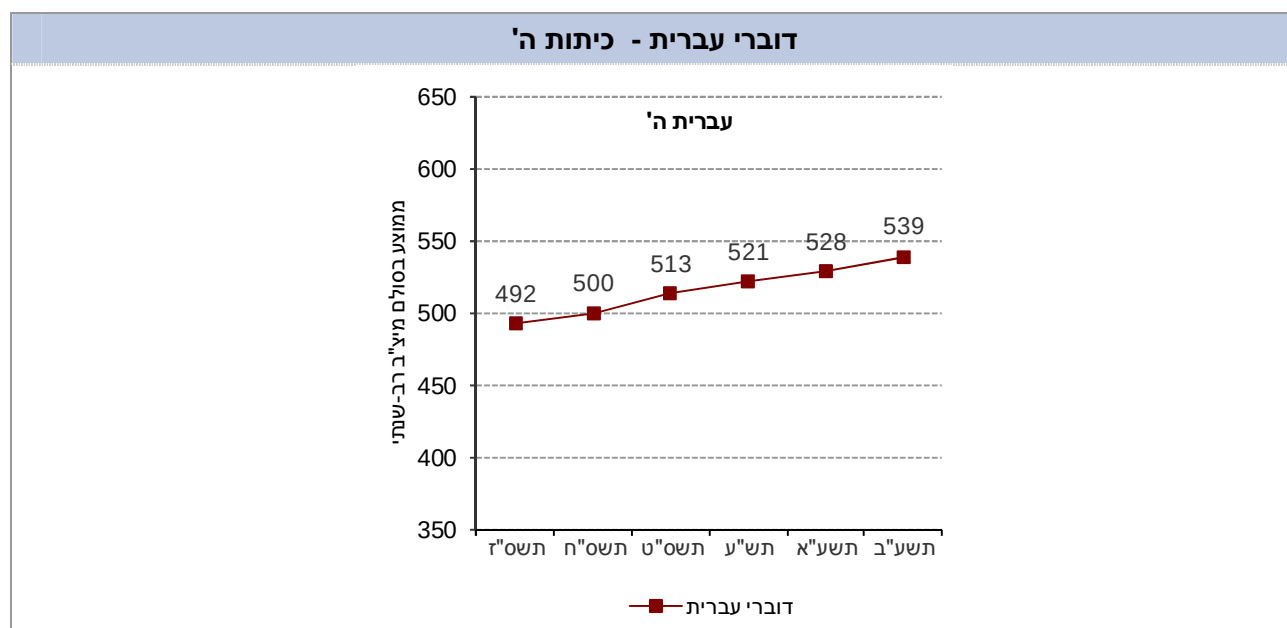
כיתות ה'

המבחן בעברית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בעברית לבית הספר היסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא; הבעה בכתב ולשון ומטה-לשון. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: סיפור; טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה**: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; יישום, הערכה וביקורת. מבחן זה הועבר לדוברי עברית בלבד.

לוח 8: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ה'

עברית ה'	דוברי עברית		
	ממוצע	N	ס"ת
תשס"ז	492	13,899	106
תשס"ח	500	13,904	100
תשס"ט	513	13,653	91
תש"ע	521	14,138	82
תשע"א	528	15,406	72
תשע"ב	539	13,265	68

תרשים 7: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה'

עיון בנתונים מעלה כי -

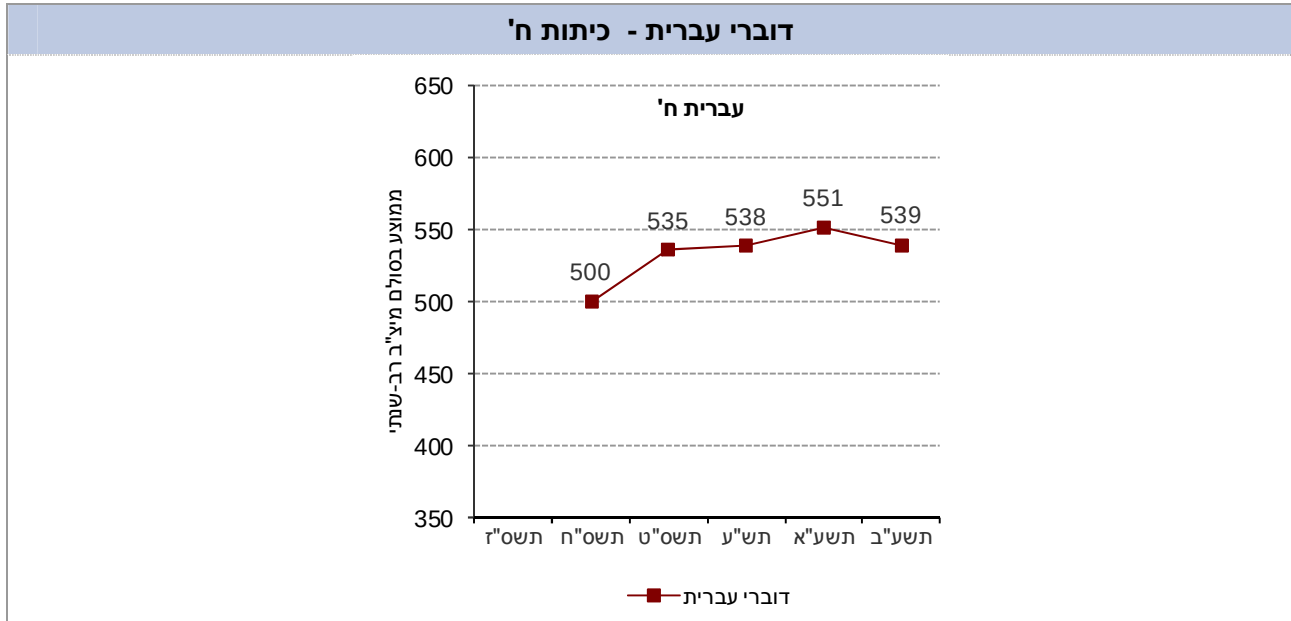
- ניכרת מגמה של **עלייה הדרגתית** בהישגי התלמידים במבחן בעברית לכיתות ה' על פני השנים. בתשע"ב עלו הישגי התלמידים ב- 11 נקודות בסולם הרב-שנתי, ובסה"כ חלה עליה מצטברת גדולה של 47 נק' במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב.
- פיזור הציונים (ס"ת) במבחן זה הולך ומצטמצם עם השנים. בסה"כ במהלך חמש השנים חלה ירידה ניכרת של 38 נק' בפיזור הציונים.

המבחן בעברית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים לבית הספר העל-יסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא; הבעה בכתב ולשון ומטה-לשון. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט טיעוני/שכנוע; טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה:** איתור מידע וארגונו מחדש; פרשנות והיסק; הערכה וביקורת. מבחן זה הועבר לדוברי עברית בלבד.

לוח 9: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ח'

עברית ח'	דוברי עברית		
	ממוצע	N	ס"ת
תשס"ח	500	13,933	100
תשס"ט	535	13,376	98
תש"ע	538	13,445	92
תשע"א	551	14,528	92
תשע"ב	539	14,520	87

תרשים 8: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ח'

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

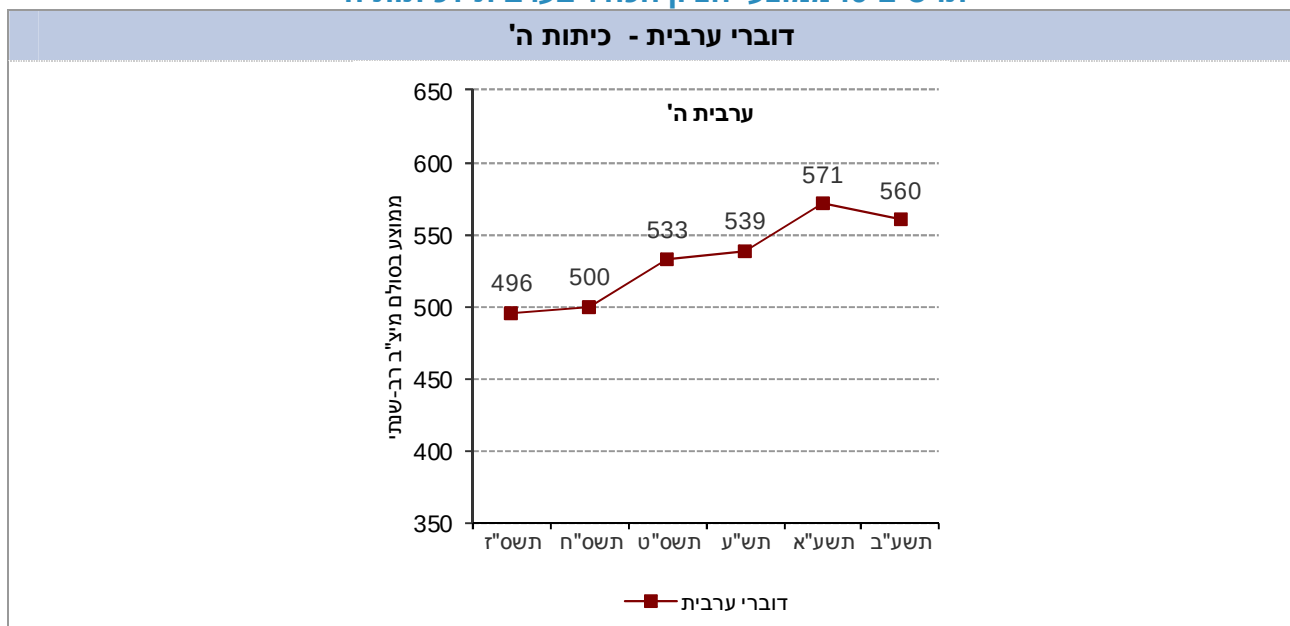
- בשנה"ל תשע"ב חלה **ירידה מתונה** של 12 נק' בהישגי התלמידים במבחן בעברית לכיתות ח' בהשוואה להישגיהם בשנת תשע"א. בין השנים תשס"ח-תשע"ב חלה **עלייה מצטברת ניכרת** של 39 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- פיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים במבחן זה הצטמצם קלות. בסה"כ חלה ירידה של 13 נק' בפיזור הציונים במהלך השנים תשס"ח-תשע"ב.

המבחן בערבית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בערבית לביה"ס היסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא; הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט נרטיבי; טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן מייצגות ארבעה **ממדי הבנה:** הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות מידע; הערכה של התוכן וזיהוי תפקידים של הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים. מבחן זה הועבר לדוברי ערבית בלבד.

לוח 10: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ה'

ערבית ה'	דוברי ערבית		
	ממוצע	N	ס"ת
תשס"ז	496	5,597	103
תשס"ח	500	6,097	100
תשס"ט	533	6,058	95
תש"ע	539	6,882	95
תשע"א	571	6,659	84
תשע"ב	560	5,931	83

תרשים 9: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ה'

הערה: מהימנות ותוקף הממוצע הארצי במקצוע הערבית לכיתה ה' בתשע"ב אינם עומדים בסטנדרט הנדרש, ולפיכך ממוצע זה מוטל בספק.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב נרשמה **ירידה קלה** של 11 נק' בסולם הרב-שנתי בהישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ה' בהשוואה להישגיהם בתשע"ב. ירידה זו ניכרת במיוחד בקרב המגזר הבדואי בדרום.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב נרשמה **עלייה מצטברת גדולה מאד** של 64 נק' בהישגי התלמידים במבחן זה.
- פיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים בתשע"ב דומה לזה שנמדד בתשע"א. בסה"כ נרשמה ירידה של 20 נק' בפיזור הציונים בתשע"ב בהשוואה לתשס"ז.

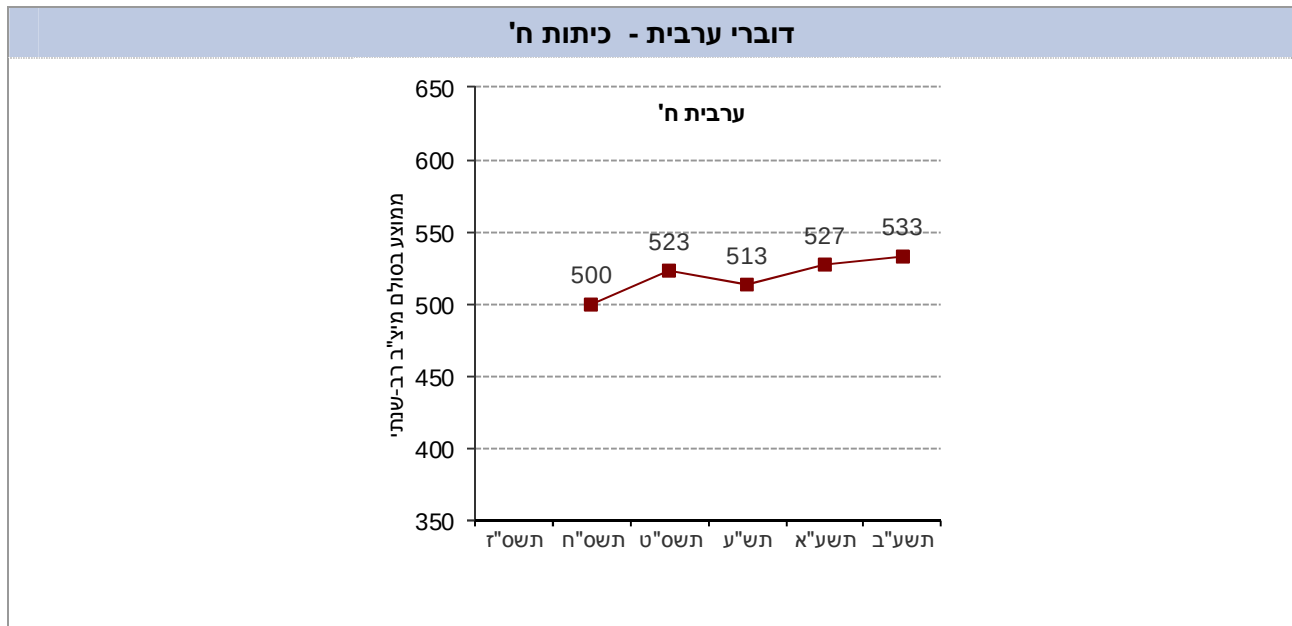
הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 9 ובלוח 10 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 10 כיתות (3 בתי ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 4% מתוך 277 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דוברי ערבית.

המבחן בערבית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בערבית לבית הספר העל-יסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא; הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט נרטיבי; טקסט מידע וטקסט שכנועי. שאלות ההבנה במבחן בדקו **שלושה ממדי הבנה:** איתור מידע וארגון מחדש; פרשנות והיסק; הערכה וביקורת. מבחן זה הועבר לדוברי ערבית בלבד.

לוח 11: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ח'

ערבית ח'	דוברי ערבית		
	ממוצע	N	ס"ת
תשס"ח	500	4,971	100
תשס"ט	523	5,374	80
תש"ע	513	6,031	88
תשע"א	527	5,913	90
תשע"ב	533	5,226	95

תרשים 10: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ח'

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

- עיון בנתונים מעלה כי -**
- בשנה"ל תשע"ב הישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ח' **דומים** להישגים שנרשמו בשנה קודמת (עלייה מזערית של 6 נק' בהשוואה לתשע"א). בסה"כ, בין השנים תשס"ח-תשע"ב נרשמה **עלייה מצטברת ניכרת** בהישגי התלמידים - 33 נק' בסולם הרב-שנתי.
 - בשנת תשע"ב פיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים דומה לפיזור שנמדד בשנת הבסיס תשס"ח.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 10 ובלוח 11 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 7 כיתות (בית ספר אחד) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מתוך 213 הכיתות שנבחנו בבתי ספר דובר ערבית.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח'

בשנת הלימודים תשע"ב נרשמה **מגמה מעורבת** בהישגי התלמידים במבחני המיצ"ב בהשוואה לשנה הקודמת. **בכיתות ה'**, הישגי התלמידים **גבוהים** (באנגלית ובשפת-אם עברית) או **דומים** (במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה) להישגים שנרשמו בתשע"א. **בכיתות ח'**, הישגי התלמידים **נמוכים** (באנגלית, במתמטיקה, ובשפת-אם עברית) או **דומים** (במדע וטכנולוגיה) להישגים שנרשמו בתשע"א.

בכל המקצועות ודרגות הכיתה (למעט מתמטיקה ח') נרשמה במהלך השנים **עלייה מצטברת קלה עד גדולה** בהישגי התלמידים לאורך השנים.

כיתות ה'

■ הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' בקרב **כלל התלמידים** ובמגזרי השפה מצביעים על **מגמה מעורבת** בתחומי הדעת השונים **בהשוואה לשנה הקודמת**.

0 בקרב התלמידים במגזר **דובר העברית** נרשמו **עליות קלות** בהישגים במבחן באנגלית ב- 13 נקודות בסולם הרב-שנתי ובמבחן בשפת-אם עברית ב- 11 נקודות. הישגי התלמידים דוברי העברית במבחנים במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה **דומים** להישגים שנרשמו בתשע"א, ונשמרה העלייה שהושגה בשנים הקודמות.

0 בקרב התלמידים במגזר **דובר הערבית** נרשמו על פי רוב **ירידות** בהישגים: במדע וטכנולוגיה ירדו ההישגים ב- 21 נקודות, במתמטיקה ב- 9 נקודות ובשפת-אם ערבית ב- 11 נקודות. לא נרשם שינוי בהישגי התלמידים דוברי הערבית במבחן באנגלית.

■ אשר למגמה על פני חמש שנים (תשס"ז - תשע"ב):

0 בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ה' נרשמה **עלייה מצטברת** בהישגי **כלל התלמידים** במבחני המיצ"ב במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב. גודל העלייה המצטברת משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה.

0 בקרב התלמידים במגזר **דובר העברית**, השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"ב הובילו **לעלייה כוללת גדולה** בשלושה מקצועות: במתמטיקה 48 נקודות, בשפת-אם עברית 47 נקודות ובאנגלית 46 נקודות. במקצוע מדע וטכנולוגיה העלייה הכוללת בהישגים מתונה יותר - 20 נקודות.

0 השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"ב בקרב התלמידים במגזר **דובר הערבית** הובילו **לעלייה כוללת גדולה** בשני מקצועות: במדע וטכנולוגיה 44 נקודות ובאנגלית 43 נקודות. בשני מקצועות נרשמה **עלייה כוללת גדולה מאד**: במתמטיקה 66 נקודות ובשפת-אם ערבית 64 נקודות.

כיתות ח'

■ הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ח' בקרב **כלל התלמידים** ובמגזרי השפה מצביעים על **ירידה** במרבית תחומי הדעת **בהשוואה לשנה הקודמת**.

0 בקרב תלמידים במגזר **דובר העברית** בתשע"ב נרשמו **ירידות קלות** בהישגים בהשוואה לתשע"א: 18 נקודות במתמטיקה, 12 נקודות בשפת-אם עברית ו- 7 נקודות באנגלית. במבחן במדע וטכנולוגיה לא נרשם שינוי משמעותי בהישגים ונשמרה העלייה שהושגה בשנים הקודמות.

0 גם בקרב התלמידים במגזר **דובר הערבית** נרשמו בתשע"ב **ירידות** בהישגים: ירידה משמעותית של 30 נקודות במתמטיקה, 24 נקודות באנגלית, וירידה קלה יותר של 13 נקודות במדע וטכנולוגיה. בשפת-אם ערבית ההישגים בתשע"ב דומים להישגים בתשע"א (עלייה מזערית של 6 נקודות).

■ אשר למגמה על פני ארבע שנים (תשס"ח - תשע"ב):

0 במרבית תחומי הדעת (למעט מתמטיקה) נרשמה **עלייה מצטברת** בהישגי **כלל התלמידים** במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בין השנים תשס"ח-תשע"ב. גודל העלייה המצטברת משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה. לעומת זאת, הישגי התלמידים **במבחן במתמטיקה** בתשע"ב **דומים** להישגים שנרשמו בשנת הבסיס תשס"ח.

0 בארבע השנים האחרונות חלה **עלייה מצטברת ניכרת** בהישגי התלמידים **דוברי העברית** בשני מקצועות: בשפת-אם עברית 39 נקודות, ובמדע וטכנולוגיה 36 נקודות. באנגלית נרשמה **עלייה מצטברת קלה של 11 נקודות**. הישגי התלמידים דוברי העברית במתמטיקה דומים להישגים שנרשמו בתשס"ח.

0 גם בקרב התלמידים במגזר **דובר הערבית** נרשמה בארבע השנים **עלייה מצטברת ניכרת** בשפת-אם ערבית 33 נקודות ובמדע וטכנולוגיה 46 נקודות. באנגלית נרשמה **עלייה כוללת מתונה יותר של 15 נקודות**, ובמתמטיקה הישגי התלמידים בתשע"ב דומים להישגים שנרשמו בתשס"ח.

**פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' ולכיתות ח'
לפי מגזר שפה ולפי רקע חברתי-כלכלי**

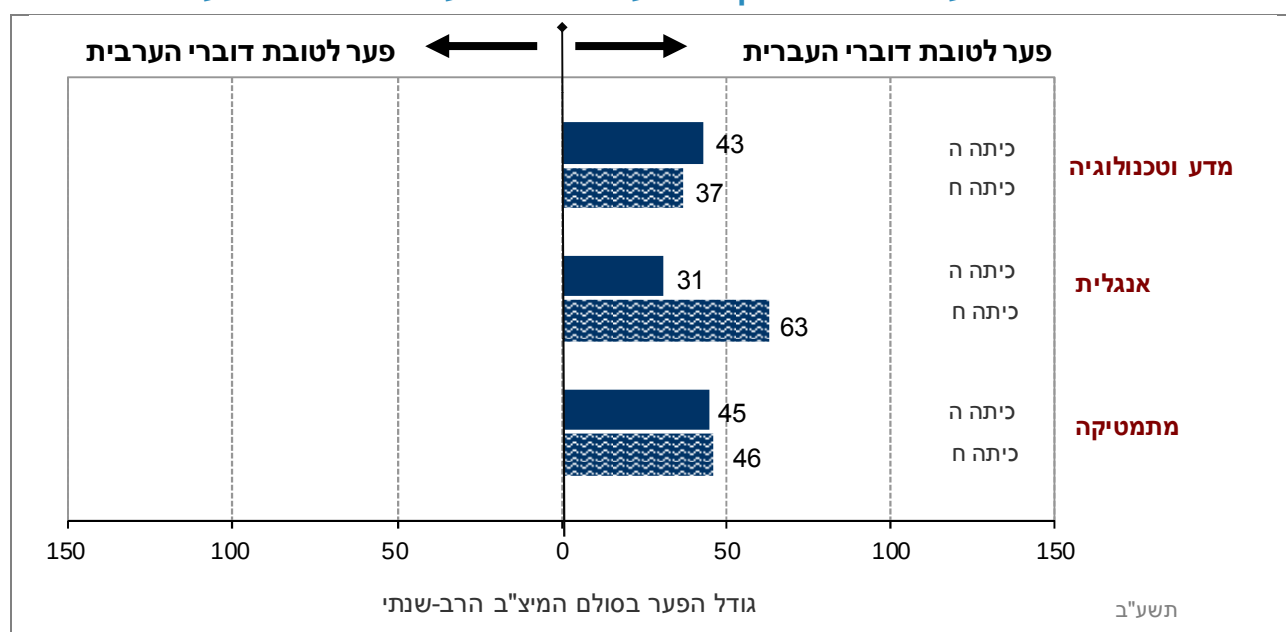
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח'

פערים בהישגיהם של דוברי עברית ודוברי ערבית

נקדים ונאמר כי מבחני המיצ"ב במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה מתורגמים ומותאמים מעברית לערבית בהליך מקצועי ומבוקר. במבחנים באנגלית, הגרסאות לדוברי עברית ולדוברי ערבית זהות, למעט ההוראות וההנחיות לאורך המבחן, הניתנות בעברית ובערבית, בהתאמה. הליך זה מאפשר להתייחס למבחנים המועברים בשני מגזרי השפה כאל מבחנים מקבילים, ולעשות השוואה תקפה של ההישגים בשלושת המקצועות האלה בין דוברי העברית לעמיתיהם דוברי הערבית. בניגוד לכך, אי-אפשר לעשות השוואה בין תוצאות המבחנים בשפת-אם עברית לבין התוצאות המקבילות בערבית, שכן לכל מגזר שפה מבחן משלו, שפותח בידי צוותים נפרדים וועדות היגוי אחרות, ומושתת על תוכניות לימודים שונות.

בלוחות 11-2 שבפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ז-תשע"ב. בתרשים הבא מוצגים באופן גרפי הפערים בין ההישגים של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. בלוח שלאחריו מוצגים הפערים ביניהם על פני השנים שנמדדו. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי דוברי העברית ודוברי הערבית, במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 11: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במיצ"ב תשע"ב

לוח 12: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית בשנים תשס"ז-תשע"ב

פערים בין דוברי עברית ודוברי ערבית*						
תשס"ז	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב	
מדע וטכנולוגיה						
ה'	67	80	40	26	18	43
ח'	**	47	66	40	22	37
אנגלית						
ה'	28	31	34	38	21	31
ח'	**	67	82	60	46	63
מתמטיקה						
ה'	63	71	61	61	38	45
ח'	**	41	32	44	34	46

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית מנתוניהם של דוברי העברית.
 ** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים בתרשים 11 ולוח 12 מעלה כי -

פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית בשנה"ל תשע"ב:

- בשתי דרגות הכיתה (ה' ו-ח') קיים **פער עקבי בהישגים לטובת התלמידים דוברי העברית** בהשוואה לעמיתיהם דוברי הערבית, וזאת **בכל שלושת תחומי הדעת**.
- בכיתות ה' הפערים הגדולים ביותר** בהישגים לטובת דוברי העברית נמצאו **במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה** – 45 נקודות ו-43 נקודות, בהתאמה. **באנגלית נמצא הפער הקטן ביותר** לטובת דוברי העברית – 31 נקודות.
- בכיתות ח' הפער הגדול ביותר** בהישגים לטובת דוברי העברית נמצא **באנגלית** – 63 נקודות בסולם הרב-שנתי. **במתמטיקה נמצא פער של 46 נקודות, ובמדע וטכנולוגיה נמצא הפער הקטן ביותר** – 37 נקודות.
- במקצוע **אנגלית הפער בהישגים בכיתות ח' גדול יותר** בהשוואה לפער בכיתות ה'. **במתמטיקה הפער לטובת דוברי העברית דומה בשתי דרגות הכיתה, ובמדע וטכנולוגיה הפער בכיתות ה' גדול יותר** בהשוואה לפער בכיתות ח'.

השוואת פערים בהישגים בין מגזרי השפה לאורך השנים (כמפורט בלוח 12):

- בתשע"ב חלה **התרחבות בפערים** בהישגים בין מגזרי השפה בהשוואה לשנה קודמת, וזאת **בשתי דרגות הכיתה ובשלושת תחומי הדעת שנבדקו**.
- אולם השוואת הפערים שנמדדו בתשע"ב לפערים שנמדדו בשנת הבסיס תשס"ח (לפני חמש שנים) מעלה תמונה מעורבת:**
- במדע וטכנולוגיה נרשם צמצום בפערים בשתי דרגות הכיתה:** בכיתות ה' הפער קטן מ-80 נקודות בתשס"ח ל-43 נקודות בתשע"ב (ירידה של 37 נקודות), ובכיתות ח' מ-47 נקודות בתשס"ח ל-37 נקודות בתשע"ב (ירידה קלה של 10 נקודות).
- גם במתמטיקה לכיתות ה' נרשם צמצום בפער:** מ-71 נקודות בתשס"ח ל-45 נקודות בתשע"ב (ירידה של 26 נקודות). לעומת זאת, **במתמטיקה לכיתות ח' לא חל שינוי משמעותי בפער שנמדד תשע"ב בהשוואה לפער שנמדד בתשס"ח**.
- במבחנים **באנגלית הפערים בהישגים בין מגזרי השפה שנרשמו בתשע"ב דומים** לפערים שנרשמו בשנת הבסיס תשס"ח, וזאת **בשתי דרגות הכיתה ה' ו-ח'.**

פערים בהישגים - לפי רקע חברתי-כלכלי

לצורך ניתוח הפערים בין הישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות, לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, גבוה (הסבר על חישוב המדד ר' במסגרת שלהלן). הניתוח בפרק זה נעשה בנפרד בעבור בתי ספר דוברי עברית ובתי ספר דוברי ערבית, זאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה (ה' ו-ח').

חישוב מדד חברתי-כלכלי כראת התלמיד

לכל אחד מתלמידי בתי הספר בארץ חושב מדד המשקף את הרקע החברתי-כלכלי שלו. במדד זה משוקללים המאפיינים הבאים: השכלת אם ואב, הכנסה, פריפריאליות - מרחק מריכוזי אוכלוסייה גדולים, ועלייה מארצות מצוקה. ערכי המדד נמצאים בטווח $\{1, 2, \dots, 10\}$ ומייצגים את עשירון התלמידים בהתפלגות כלל התלמידים בבתי הספר בארץ.

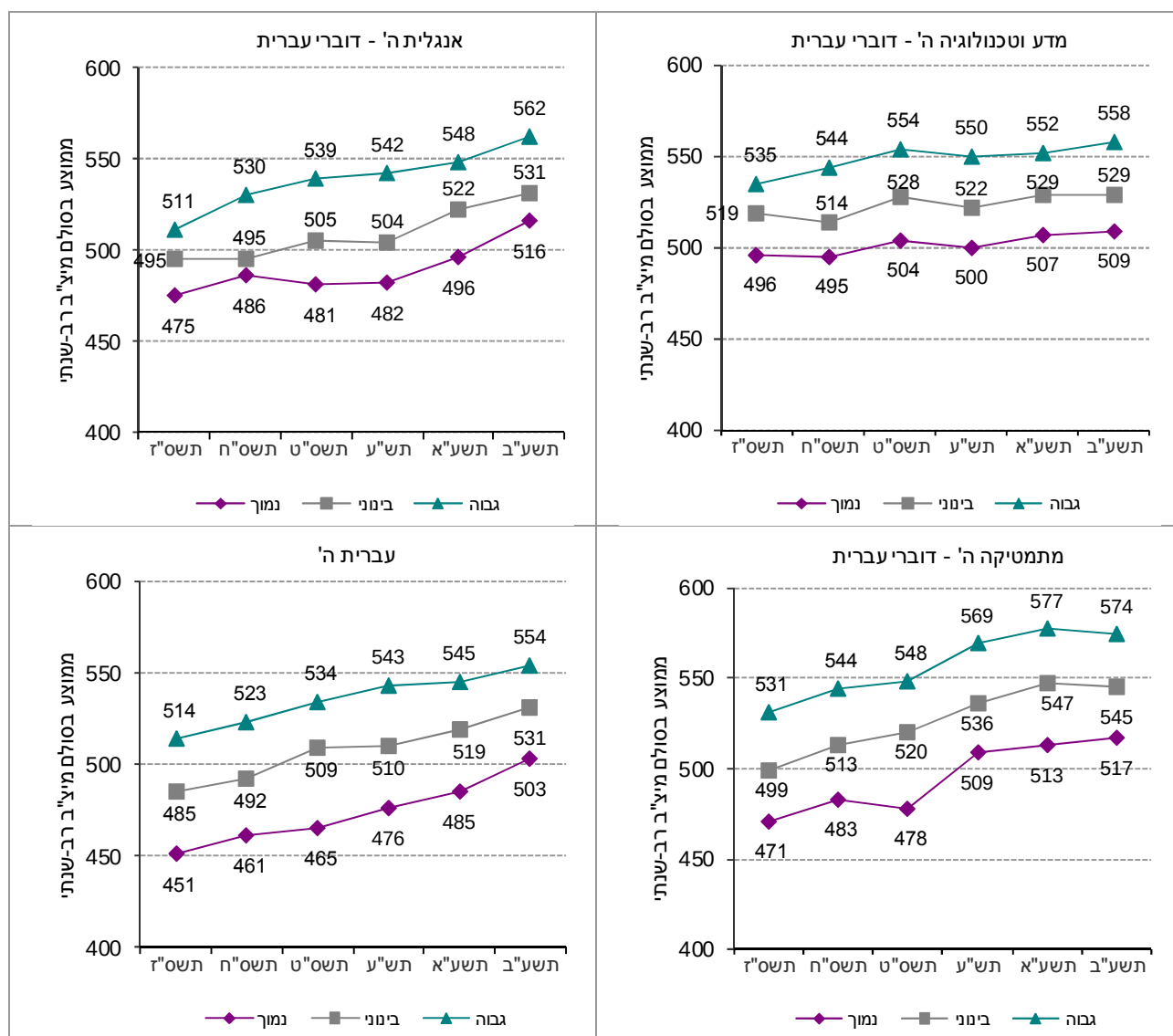
על בסיס מדד זה חולקו ערכי המדד החברתי-כלכלי של כלל הנבחנים לשלוש קבוצות המייצגות רמות שונות של רקע חברתי-כלכלי אישי: רמה נמוכה - עשירונים 8-10; רמה בינונית - עשירונים 4-7; רמה גבוהה - עשירונים 1-3. כל תלמיד סווג בהתאם לאחת משלוש רמות אלו.

הניתוח בפרק זה נועד לבחון את סוגיית הפערים ולבדוק אם חל שינוי בפערים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי לאורך השנים תשס"ז-תשע"ב. בתרשימים 12-15 מוצגים נתוני ההישגים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בנפרד. תרשימים 16 ו-17 מסכמים את גודל הפערים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב תשס"ז-תשע"ב. בחינה משולבת של השינויים בהישגים של קבוצות אלו לאורך השנים ושל גודל הפערים שבין קבוצות חברתיות-כלכליות אלו, מספקת תמונת ממצאים שלמה יותר בנוגע לשתי שאלות: האם חלו שינויים בדפוסי הפערים בהישגים הלימודיים בין קבוצות חברתיות-כלכליות שונות, והאם שינויים אלו קשורים לשיפור בהישגים של קבוצה חברתית-כלכלית זו או אחרת.

נזכיר כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים.

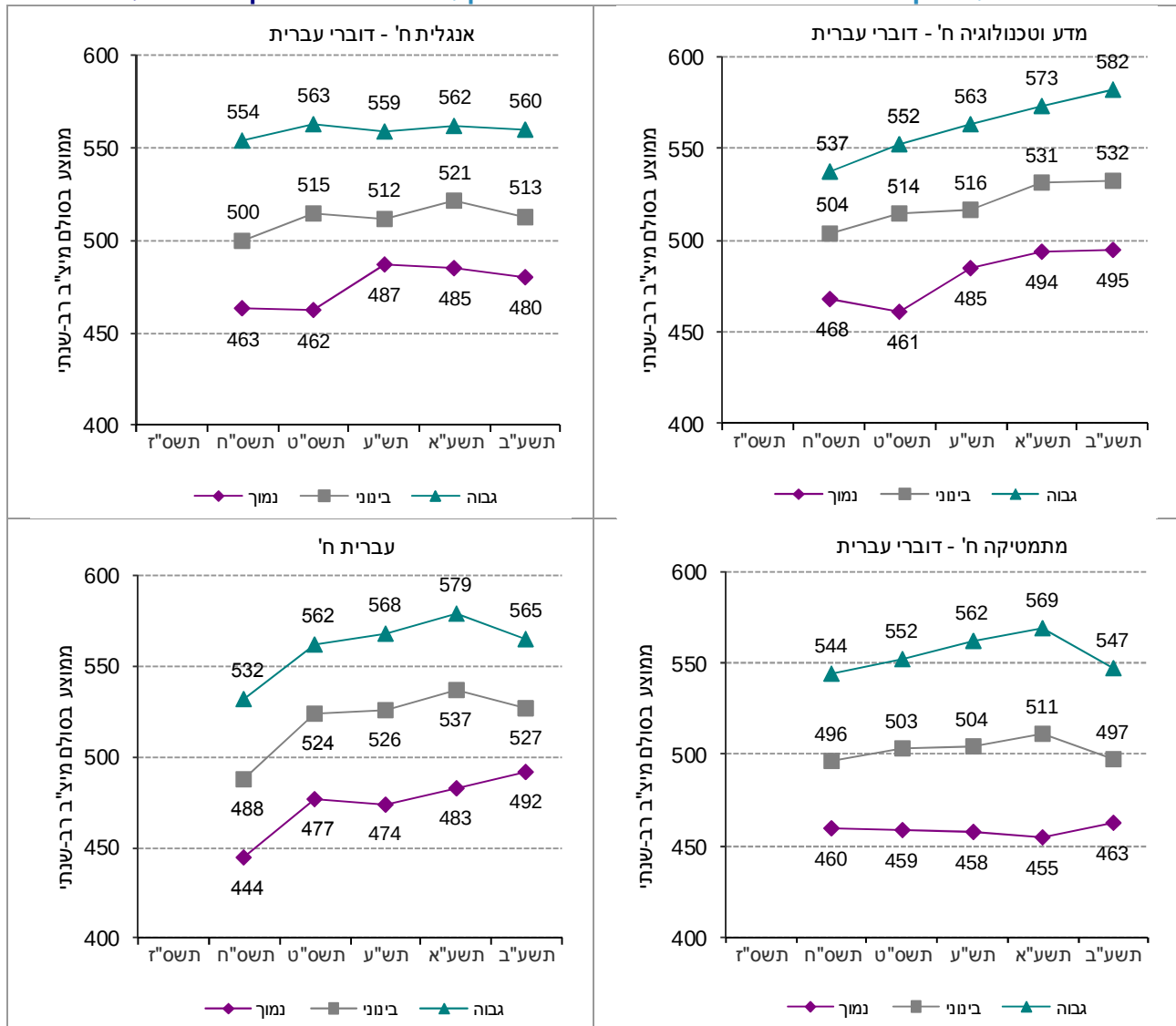
בנספח 3.1 מוצגים לוחות ובהם מפורטים מספרי הנבחנים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ז-תשע"ב בסולם הרב-שנתי, בחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

תרשים 12: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ה' - לפי רקע חברתי-כלכלי - בקרב דוברי עברית

- עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 16 מעלה כי -
- בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד נרשמה עלייה מצטברת על פני השנים בהישגים בארבעת מבחני המיצ"ב בכיתה ה' בבתי ספר דוברי עברית.
 - הישגי התלמידים מצביעים על פערים עקביים וניכרים בהישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי, ומראים כי ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך הישגי התלמידים גבוהים יותר.
 - בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** בהשוואה להישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 46 נקודות באנגלית, 49 נקודות במדע וטכנולוגיה, 51 נקודות בעברית ו- 57 נקודות במתמטיקה.
 - במקצועות **מתמטיקה ומדע וטכנולוגיה הפערים** שנמדדו בתשע"ב **דומים** לפערים שנמדדו בשנים קודמות.
 - בשפת-אם עברית** נרשמו בתשע"ב פערים **נמוכים** מאלו שנרשמו בשנים הקודמות. הפער בהישגי תלמידים מרקע גבוה בהשוואה להישגי תלמידים מרקע נמוך קטן בתשע"ב בכ-10 נקודות מהפער שנרשם בתשס"ז. צמצום פער ההישגים נובע מעלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע חברתי כלכלי נמוך בהשוואה לתלמידים מרקע בינוני וגבוה (תשע"ב בהשוואה לתשע"א: עליה של 18 נק' לעומת 12 נק' ו-9 נק', בהתאמה).
 - באנגלית חל צמצום בפער** ההישגים בין תלמידים מרקע נמוך בהשוואה לתלמידים מרקע בינוני וגבוה והוא חזר לרמה שנמדדה בתשס"ח. הצמצום בפער נובע מעלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע חברתי כלכלי נמוך (תשע"ב בהשוואה לתשע"א: עליה של 20 נק' לעומת 9 נק' ו-14 נק', בהתאמה).

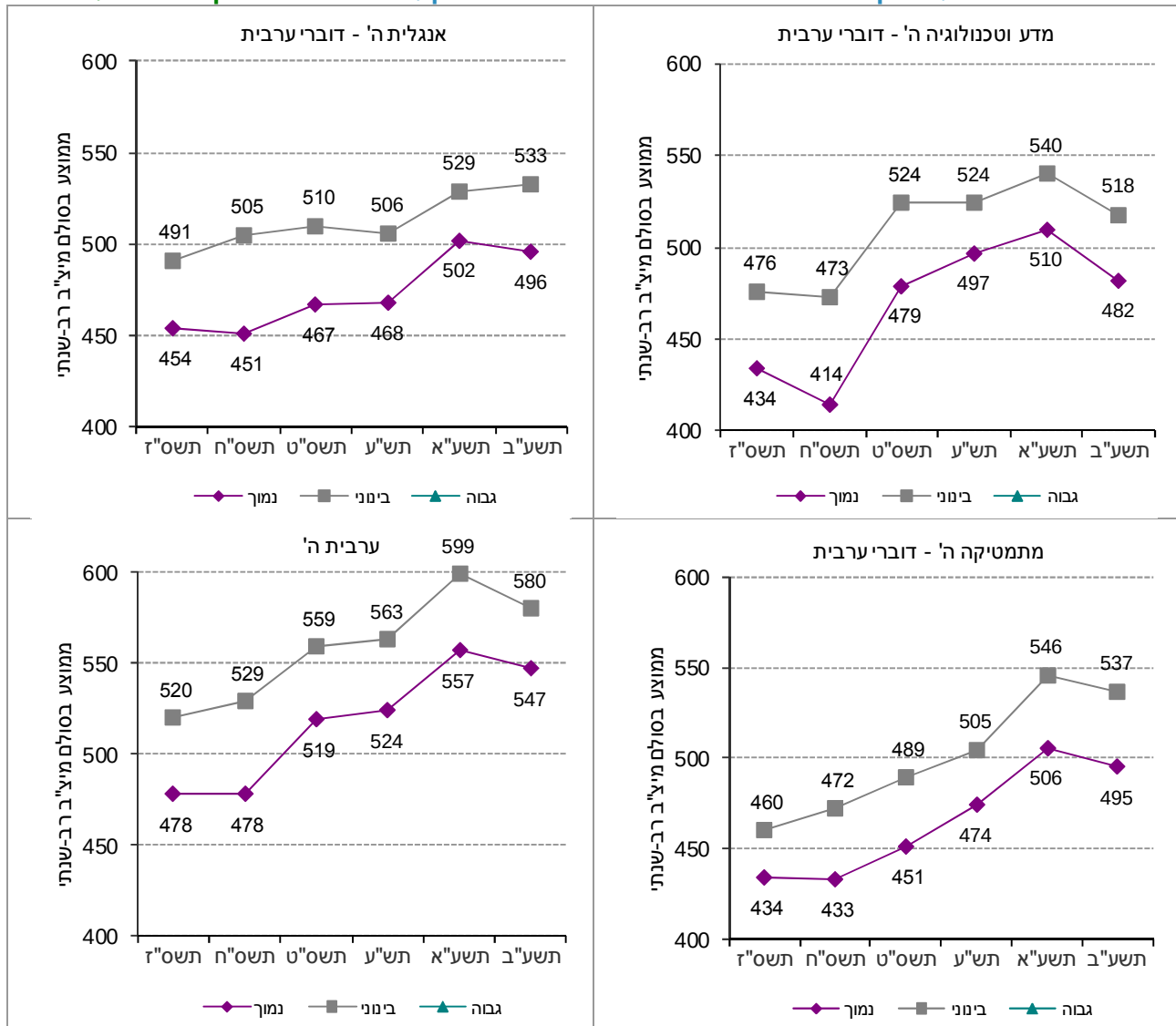
תרשים 13: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ח' - לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי עברית

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

- עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 16 מעלה כי -
- במבחנים בעברית, אנגלית ומדע וטכנולוגיה לכיתות ח' נרשמו עליות מצטברות בהישגים על פני השנים, וזאת בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד.
- בכל השנים נמצאו פערים ניכרים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי. הפערים בכיתות ח' בקרב דוברי עברית גדולים יותר מהפערים בכיתות ה'.
- בשנה"ל תשע"ב הפערים בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 73 נקודות בעברית, 80 נקודות באנגלית, 84 נקודות במתמטיקה ו-87 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- במבחנים במדע וטכנולוגיה ובאנגלית נרשמה יציבות בפערים על פני שלוש השנים האחרונות.
- במבחנים במתמטיקה ובעברית הישגי התלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בתשע"ב עלו במידה קלה (ב-8 נק' ו-9 נק', בהתאמה) בהשוואה לתשע"א. במקצועות אלה פערי ההישגים קטנים יותר בתשע"ב בהשוואה לשנים קודמות, אך זאת גם בעקבות ירידה משמעותית בהישגי תלמידים מרקע גבוה ובינוני.

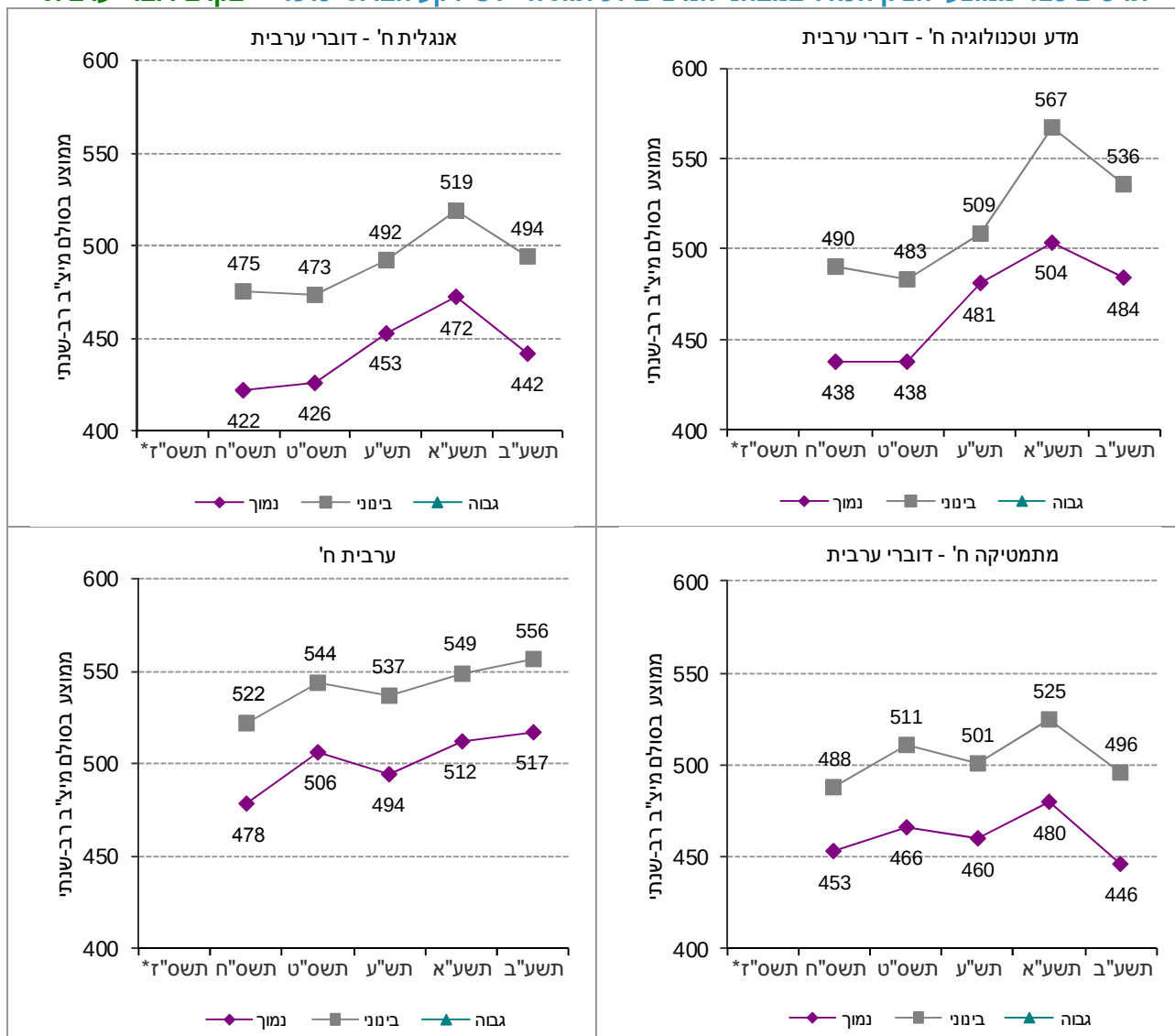
תרשים 14: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ה' לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי ערבית

הערה: מהימנות ותוקף הממוצע הארצי במקצוע הערבית לכיתה ה' בתשע"ב אינם עומדים בסטנדרט הנדרש, ולפיכך ממוצע זה מוטל בספק. בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים.

- עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 17 מעלה כי -
- העלייה המצטברת על פני השנים בהישגים בארבעת מבחני המיצ"ב בכיתה ה' בבתי ספר דוברי ערבית ניכרת הן בקרב התלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני והן בקרב התלמידים מרקע נמוך.
 - הישגי התלמידים מצביעים על פערים ניכרים ועקביים בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.
 - אי אפשר להצביע על מגמה של שינוי בפערים בין תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי על פני השנים. הפערים שנרשמו בתשע"ב דומים לאלו שנרשמו בשנים קודמות.
 - בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בהשוואה לעמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 33 נקודות בערבית, 36 נקודות במדע וטכנולוגיה, 37 נקודות באנגלית, ו-42 נקודות במתמטיקה.

תרשים 15: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ח' - לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי ערבית

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים. * בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

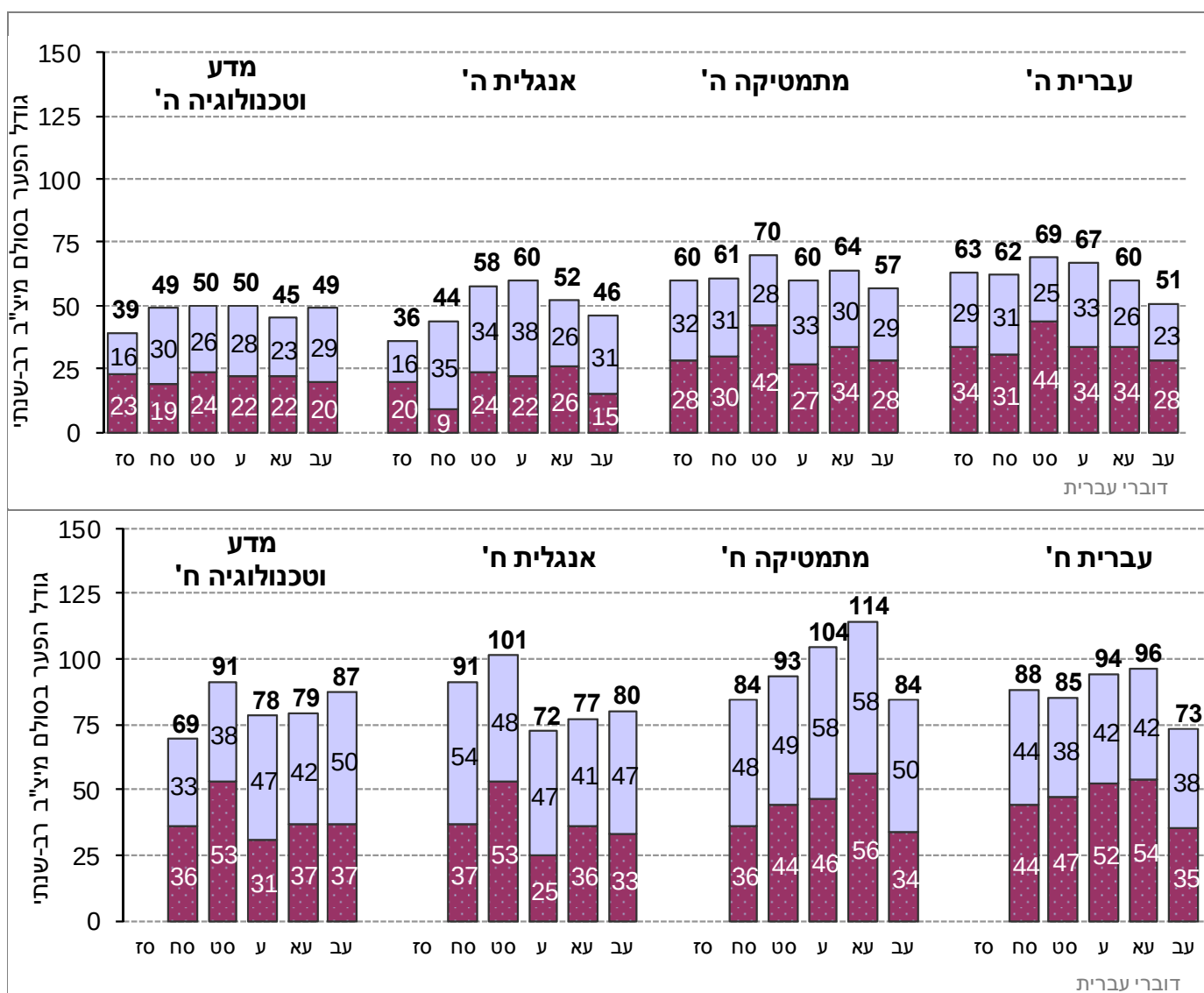
עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 17 מעלה כי -

- במבחנים בערבית, אנגלית ומדע וטכנולוגיה לכיתות ח' נרשמו עליות מצטברות בהישגי תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית על פני השנים, וזאת בכל אחת משתי קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד. הישגי התלמידים במבחן במתמטיקה בתשע"ב דומים להישגים שנמדדו בתשס"ח.
- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית מצביעים על פערים ניכרים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.
- בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לעומת עמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 39 נקודות בערבית, 50 נקודות במתמטיקה, ו- 52 נקודות באנגלית ובמדע וטכנולוגיה.
- אי אפשר להצביע על מגמה של שינוי בפערים בין תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי על פני השנים. בכל ארבעת המקצועות הפערים שנרשמו בתשע"ב דומים לאלו שנרשמו בתשע"א.

בתרשימים שלעיל הוצגו נתוני ההישגים לאורך השנים תשס"ז-תשע"ב בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי. בתרשימים 16 ו-17 שלהלן מוצגים נתונים על גודל הפערים בין הישגי תלמידים הבאים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים אלו. בעבור כל אחד ממגזרי השפה וכל אחת מהשנים מוצגים בתרשימים הפערים בין הישגי תלמידים ברמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: פערים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע בינוני; בין הישגי תלמידים מרקע בינוני להישגי תלמידים מרקע גבוה; וכן הפער המצטבר בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע גבוה. תרשימים אלו מספקים תמונה אינטגרטיבית של גודל הפערים ושל השינויים שחלו בהם לאורך השנים.

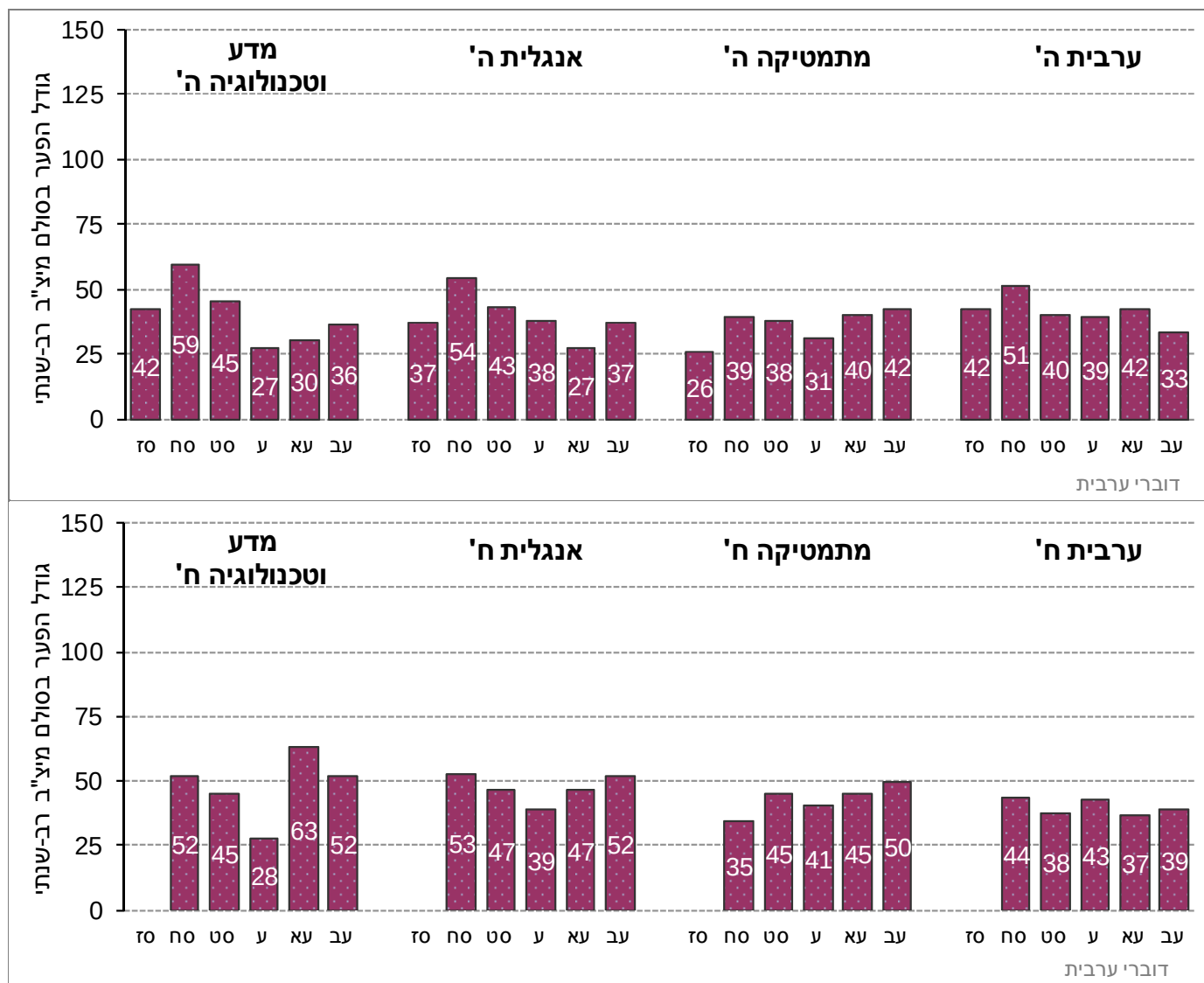

תרשים 16: פערים בהישגים בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב - בקרב דוברי עברית

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

תרשים 17: פערים בהישגים בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב - בקרב דוברי ערבית

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים.
 *בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

סיכום נתוני הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב

כללי:

- במרבית המבחנים ודרגות הכיתה ניכרת עלייה מצטברת לאורך השנים בהישגי התלמידים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד.
- בכל המקצועות ובכל השנים נמצאו פערים ניכרים בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים גבוהים יותר.
- בשנה"ל תשע"ב הצטמצם פער ההישגים בבבתי-ספר דוברי עברית במבחנים בשפת-אם עברית ובאנגלית לכיתות ה' - העלייה בהישגים שנרשמה בקרב תלמידים בעלי רקע חברתי-כלכלי נמוך הייתה גדולה מהעלייה שנרשמה בקרב תלמידים בעלי רקע בינוני וגבוה.

בקרב דוברי עברית:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בהשוואה להישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 46 נקודות באנגלית, 49 נקודות במדע וטכנולוגיה, 51 נקודות בעברית ו- 57 נקודות במתמטיקה.
- במקצועות מדע וטכנולוגיה ומתמטיקה הפערים שנרשמו בתשע"ב דומים לאלו שנרשמו בשנים קודמות. בשפת-אם עברית ובאנגלית נרשמו בתשע"ב פערים נמוכים במעט מאלו שנרשמו בשנים הקודמות. הצמצום בפערים נובע מעלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בהשוואה לתלמידים מרקע בינוני וגבוה.

בכיתות ח'

- בכיתות ח' מתרחבים הפערים בהשוואה לכיתות ה'. בשנה"ל תשע"ב הפערים בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 73 נקודות בעברית, 80 נקודות באנגלית, 84 נקודות במתמטיקה ו- 87 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- במבחנים במדע וטכנולוגיה ובאנגלית נרשמה יציבות בפערים על פני שלוש השנים האחרונות. במבחן בעברית ובמתמטיקה אמנם נרשם צמצום בפערים בתשע"ב בהשוואה לשנים קודמות, אך זה נובע גם מירידה משמעותית בהישגי תלמידים מרקע גבוה ובינוני.

בקרב דוברי ערבית:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בהשוואה לעמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 33 נקודות בערבית, 36 נקודות במדע וטכנולוגיה, 37 נקודות באנגלית, ו- 42 נקודות במתמטיקה.
- אי אפשר להצביע על מגמה של שינוי בפערים בין תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי על פני השנים. בכל ארבעת המקצועות הפערים שנרשמו בתשע"ב בהישגי תלמידי כיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית דומים לאלו שנרשמו בשנים קודמות.

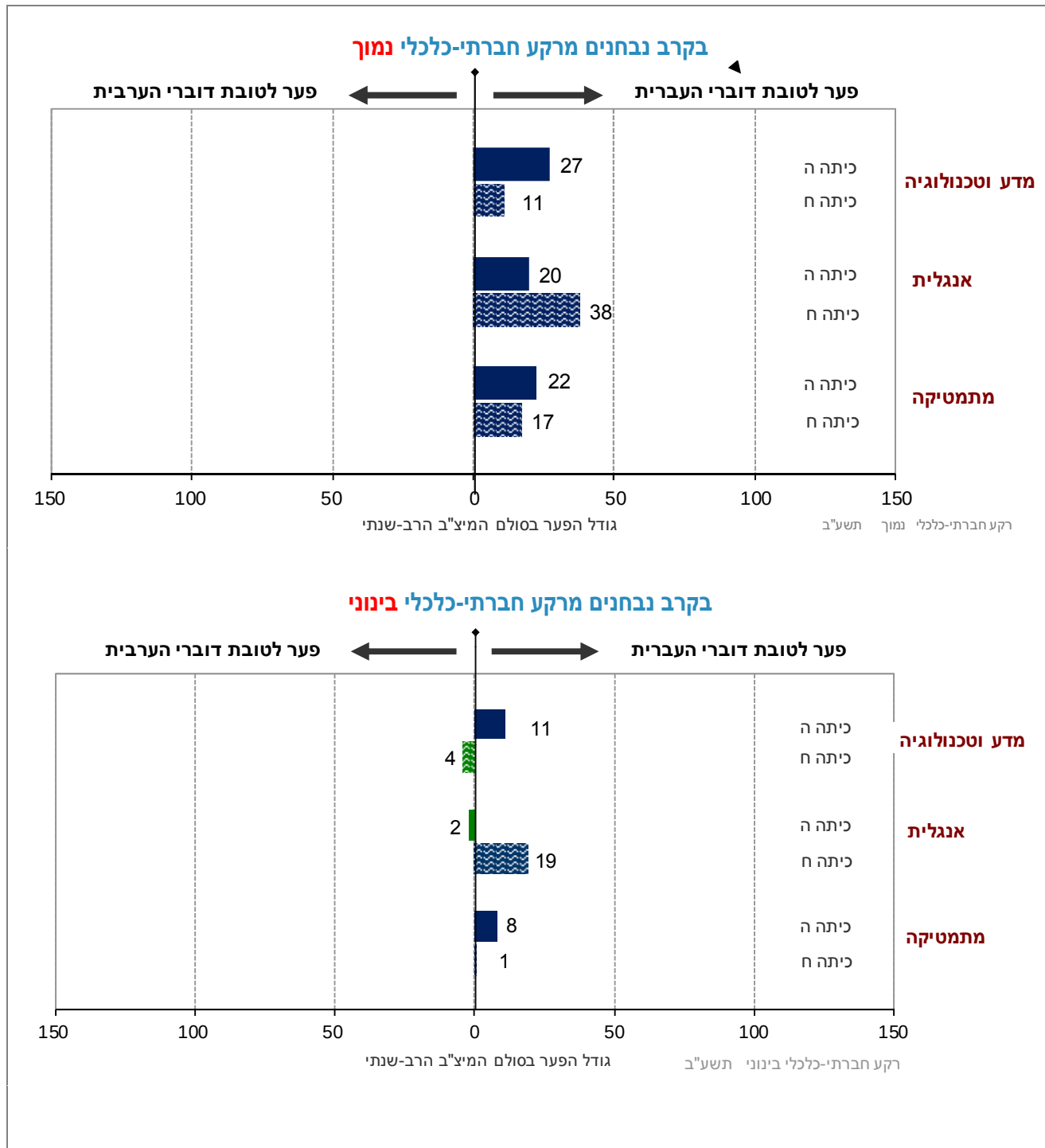
בכיתות ח'

- בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לעומת עמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 39 נקודות בערבית, 50 נקודות במתמטיקה, ו- 52 נקודות באנגלית ובמדע וטכנולוגיה.
- גם בקרב תלמידי כיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית הפערים שנרשמו בתשע"ב בהישגים דומים לאלו שנרשמו בשנים קודמות, וזאת בכל ארבעת המקצועות.

פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי דומה

הניתוח הבא נועד לבחון האם אפשר לייחס את הפערים שהוצגו בפרק הקודם, בין הישגיהם של דוברי עברית להישגיהם של דוברי ערבית, לרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בתרשים הבא מוצגים **בנפרד** הפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית לבין הישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי **נמוך**, והפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית לבין הישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי **בינוני**, במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה.

תרשים 18: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"ב

- כאשר מביאים בחשבון את הרקע החברתי כלכלי של התלמידים, הפערים בהישגים בין תלמידים בבתי ספר דוברי העברית לבין תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית **מצטמצמים במידה ניכרת**. בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני, בחלק מן המבחנים לא נמצאו פערים של ממש בהישגי תלמידים משני מגזרי השפה.
- תמונת מצב זו אינה משתקפת בממוצעים של **כלל התלמידים** במגזרי השפה. ממוצעים אלו הצביעו על פערים גדולים יותר בהישגים לטובת דוברי העברית (ר' תרשים 11 בעמוד 27). זאת, בין היתר, בשל ההבדלים בפרופיל החברתי-כלכלי המאפיין את תלמידי כל אחד מהמגזרים. שיעורי התלמידים דוברי העברית מרקע חברתי-כלכלי נמוך, בינוני, גבוה הם בקירוב 15%, 40% ו-45%, בהתאמה. לעומת זאת, שיעורי התלמידים דוברי הערבית מרקע נמוך, בינוני, גבוה הם בקירוב 60%, 35% ו-5%, בהתאמה.

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי נמוך:

- **בכל המקצועות ודרגות הכיתה נרשם פער בהישגים לטובת דוברי העברית.**
- הפער הגדול ביותר נמצא במבחן באנגלית לכיתות ח' - 38 נקודות בסולם הרב-שנתי, והפער הקטן ביותר במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' - 11 נקודות.

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי בינוני:

- במבחנים **במדע וטכנולוגיה לכיתות ח', במתמטיקה לכיתות ח' ובאנגלית לכיתות ה' לא נרשם פער** בין הישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לבין חבריהם בבתי ספר דוברי ערבית.
- **בשאר המבחנים נרשמו פערים לטובת דוברי העברית:** 8 נקודות במתמטיקה לכיתות ה', 11 נקודות במדע וטכנולוגיה לכיתות ה', ובאנגלית לכיתות ח' נרשם פער גדול יותר - 19 נקודות בסולם הרב-שנתי.

**פּעריס בהישגים במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' ולכיתות ח'
לפי מגזר שפה ולפי מגדר**

פערים בהישגים בין בנים ובנות

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתונים בדבר ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) והפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור כלל בתי הספר ובחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור כל מגזר שפה מוצגים גם נתוני ההישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה) לכיתות ה' ולכיתות ח'. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.1 מוצגים נתונים מקבילים על ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב.

כלל בתי הספר

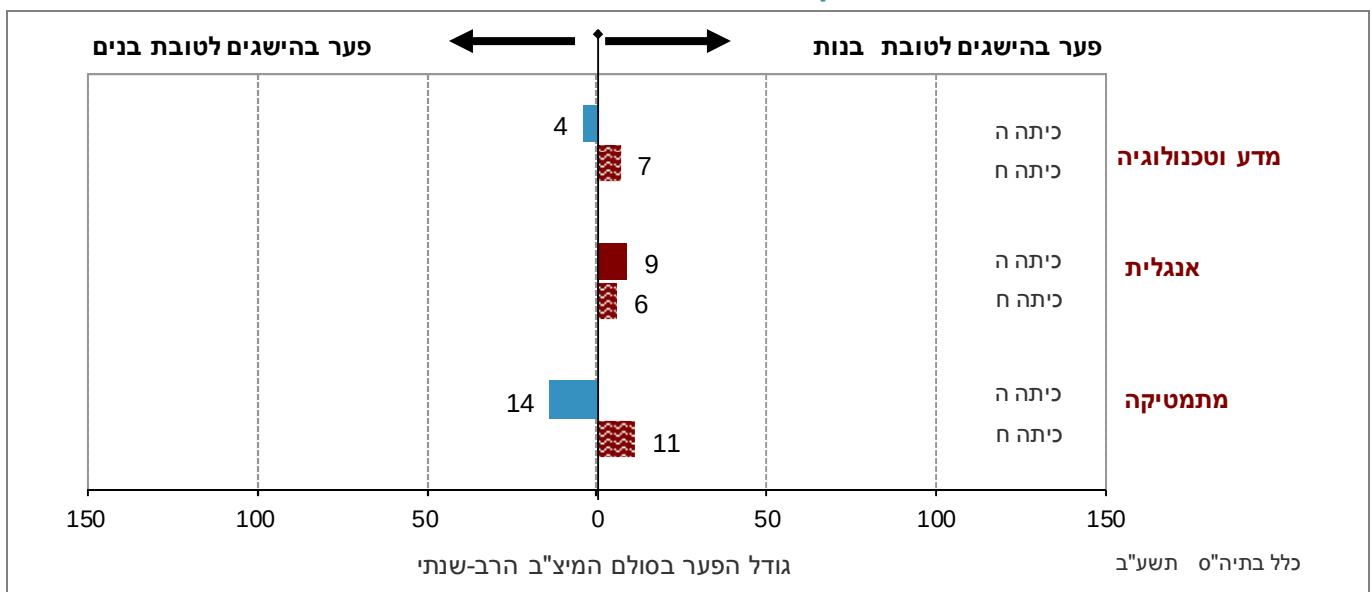
בלוח הבא ובתרשימים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב במקצועות השונים בכלל בתי הספר בארץ.

לוח 13: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - כלל בתי הספר

כלל בתי הספר	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
מדע וטכנולוגיה										
ה'	20,222	528	77	10,291	526	73	9,931	530	80	-4
ח'	18,664	539	101	9,756	542	98	8,908	535	105	7
אנגלית										
ה'	20,005	535	90	10,168	539	87	9,837	530	93	9
ח'	19,317	511	89	10,120	514	86	9,197	508	91	6
מתמטיקה										
ה'	18,936	542	88	9,833	535	86	9,103	549	89	-14
ח'	19,421	501	99	10,122	506	97	9,299	495	101	11

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 19: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - כלל בתי הספר

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב, בקרב כלל הנבחרים, הפערים בין הישגי הבנים להישגי הבנות קטנים יחסית, זאת בדומה לפערים שנרשמו בשנים קודמות.
- במבחנים **במתמטיקה** נמצא כי בכיתות ה' הישגי הבנים גבוהים במעט מהישגי הבנות (ב- 14 נקודות בסולם הרב-שנתי). בכיתות ח' התמונה מתהפכת, כאן הישגי הבנות גבוהים במעט מהישגי הבנים (ב- 11 נקודות).
- במבחנים **במדע וטכנולוגיה** נמצא כי בכיתה ה' אין הבדל של ממש בין הישגי הבנות לבין הישגי הבנים, אולם בכיתות ח' נפתח פער קל לטובת הבנות (7 נקודות בסולם הרב שנתי).
- במבחנים **באנגלית** לכיתות ה' ו-ח' נמצאו פערים קלים בהישגים לטובת הבנות (9 נקודות בכיתות ה' ו-6 נקודות בכיתות ח').

בתי ספר דוברי עברית

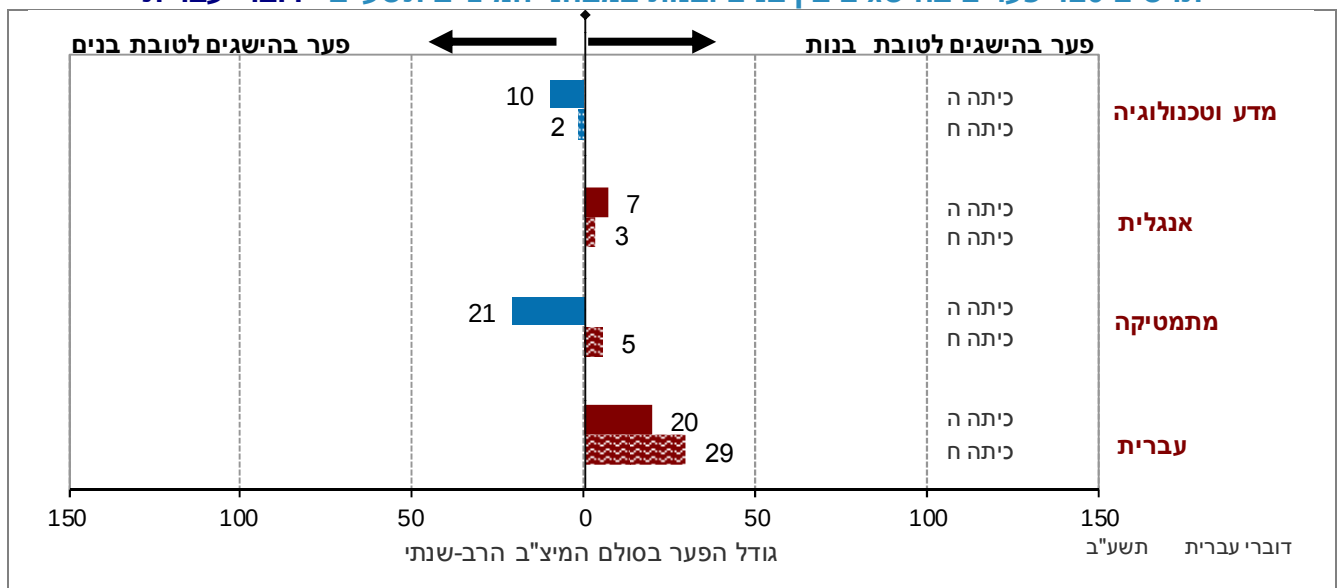
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי עברית.

לוח 14: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - דוברי עברית

דוברי עברית	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	13,957	541	70	7,017	536	68	6,940	546	72	-10
ח'	13,998	549	100	7,254	549	98	6,744	551	102	-2
אנגלית										
ה'	13,824	545	89	6,941	548	87	6,883	541	91	7
ח'	13,967	530	85	7,256	531	84	6,711	528	86	3
מתמטיקה										
ה'	13,218	556	82	6,873	546	81	6,345	567	82	-21
ח'	14,490	514	97	7,434	517	96	7,056	512	99	5
עברית										
ה'	13,265	539	68	6,955	548	63	6,310	528	71	20
ח'	14,520	539	87	7,479	553	80	7,041	524	91	29

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 20: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - דוברי עברית

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב דוברי העברית:

- במקצוע שפת-אם עברית לכיתות ה' ו-ח' היו הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים: 20 ו-29 נקודות בסולם הרב-שנתי, בהתאמה.
- במקצוע מתמטיקה לכיתות ה' היו הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות - 21 נקודות בסולם הרב-שנתי. לעומת זאת, במתמטיקה לכיתות ח' היו הישגי הבנות והבנים דומים.
- במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' ובאנגלית לכיתות ה' נמצאו הבדלים קלים בין הישגי הבנים להישגי הבנות - פער של 10 נקודות לטובת הבנים במדע וטכנולוגיה ופער של 7 נקודות לטובת הבנות באנגלית.
- באנגלית לכיתות ח' ובמדע וטכנולוגיה לכיתות ח' לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"ב בקרב דוברי העברית דומה לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות.

בתי ספר דוברי ערבית

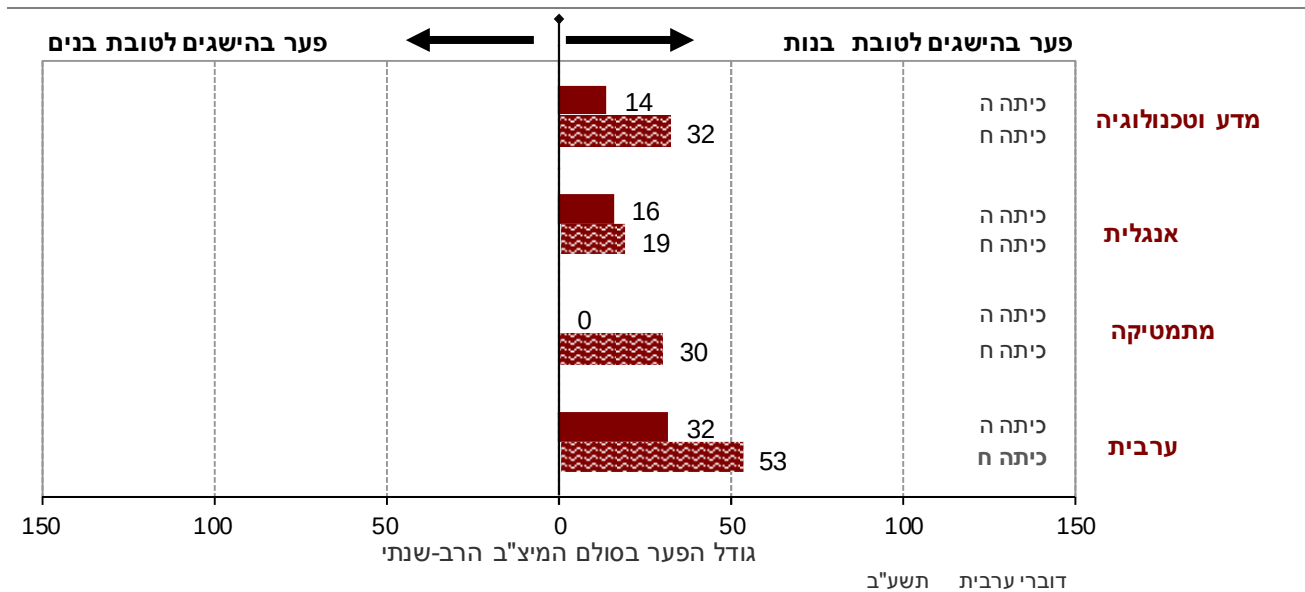
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים במקצועות השונים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית.

לוח 15: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - דוברי ערבית

דוברי ערבית	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	6,265	498	82	3,274	505	80	2,991	491	83	14
ח'	4,666	512	100	2,502	527	97	2,164	495	100	32
אנגלית										
ה'	6,181	514	89	3,227	521	86	2,954	505	91	16
ח'	5,350	467	82	2,864	476	79	2,486	457	83	19
מתמטיקה										
ה'	5,718	511	91	2,960	511	90	2,758	511	93	0
ח'	4,931	468	95	2,688	482	96	2,243	452	92	30
ערבית										
ה'	5,931	560	83	3,108	575	76	2,823	543	87	32
ח'	5,226	533	95	2,886	557	82	2,340	504	101	53

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 21: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - דוברי ערבית

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב דוברי הערבית:

- הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים באופן עקבי בכל שכבות הגיל ומקצועות המיצ"ב (למעט מתמטיקה ה'), וזאת בשונה מתמונת הפערים בקרב דוברי העברית.
- בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית לא נמצא פער בין הישגי בנות ובנים במתמטיקה לכיתות ה'.
- הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נמצא בערבית לכיתות ח' - 53 נקודות בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, הפער הקטן ביותר לטובת הבנות נרשם במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' - 14 נקודות. ככלל, הפערים לטובת הבנות בכיתות ח' גבוהים מהפערים בכיתות ה'.

סיכום נתוני הפערים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בתשע"ב

- בקרב דוברי העברית: הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים במבחנים בשפת-אם לכיתות ה' ו-ח' (ב-20 נקודות ו-29 נקודות, בהתאמה), ואילו במתמטיקה בכיתה ה' הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות (ב-21 נקודות). במקצועות מדע וטכנולוגיה ואנגלית לכיתות ה' נמצאו הבדלים קלים בין הישגי הבנים להישגי הבנות (10 נקודות לטובת הבנים במדע וטכנולוגיה ו-7 נקודות לטובת הבנות באנגלית). בשאר המבחנים לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות.
- בקרב דוברי הערבית: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל (למעט מתמטיקה ה'). הפערים לטובת הבנות בכיתה ח' גבוהים על פי רוב מהפערים המקבילים בכיתה ה'. הפער הגדול ביותר נרשם במבחנים בערבית לכיתות ח' (53 נקודות). במתמטיקה לכיתות ה' הישגי הבנים דומים להישגי הבנות.
- בשני מגזרי השפה נמצאו פערים גדולים בהישגים לטובת הבנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ח'. במבחן במתמטיקה לכיתות ה' הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות או זהים להם.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"ב תואמת לתמונה שהתקבלה בשנה קודמת, זאת בקרב דוברי העברית ובקרב דוברי הערבית.

הישגים בשפת-אם לכיתות ב'

לפי מגזר שפה

הישגים במבחני המיצ"ב בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ב

המבחן בעברית לכיתות ב'

המבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים **בעברית** לבית הספר היסודי. המבחן הועבר רק לבתי ספר דוברי עברית. **הנושאים במבחן** היו: דיוק בקריאה ובכתיבה של מילים; הבנת הנקרא; הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות מספר משימות, חלקן עסקו בהבנה של טקסטים קצרים ואחרות בהבנה של טקסטים ארוכים משתי סוגות: טקסט מידע וסיפור. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה**: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; יישום, הערכה וביקורת.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, התפלגות הציונים וציוני אחוזונים) במבחן המיצ"ב תשע"ב בעברית לכיתות ב'. **כל הנתונים מדווחים בפרק זה מבוטאים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)**.⁶

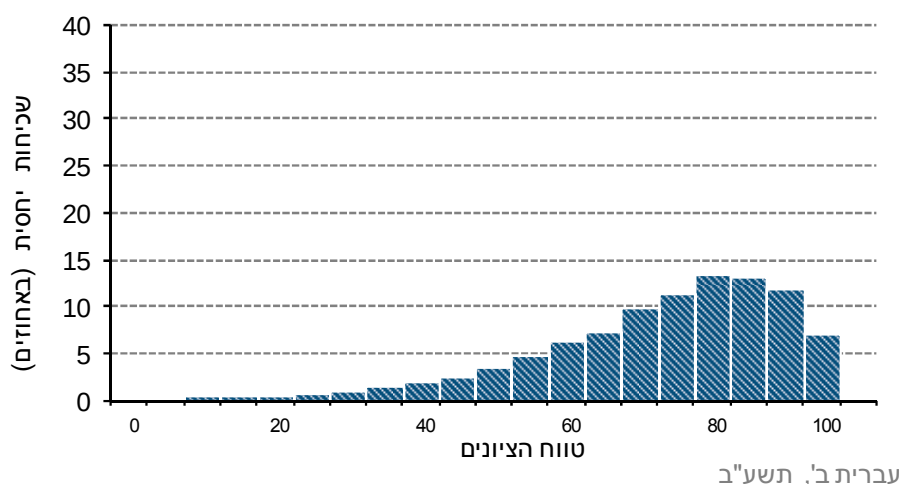
תרשים 22: המבחן בעברית לכיתות ב' בסולם ציוני הגלם (0 - 100) - מיצ"ב תשע"ב

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם	
94	אחוזון 90
88	אחוזון 75
78	אחוזון 50
65	אחוזון 25
49	אחוזון 10

ממוצע וסטיית התקן במבחן

ס"ת	ממוצע	N	
עברית ב'	74	14,987	1

התפלגות הציון הכולל במבחן

- עיון בנתונים מעלה כי -
- נמצא שיעור גדול של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כרבע מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה מ-88.
 - עשירית מהנבחנים השיגו ציון הנמוך או שווה ל-49 נקודות.

⁶ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

המבחן בערבית לכיתות ב'

המבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים **בערבית** לבית הספר היסודי. המבחן הועבר רק לבתי ספר דוברי ערבית. **הנושאים במבחן** היו: שליטה בצופן האלפביתי; הבנת הנקרא; הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות מספר משימות, חלקן עסקו בהבנה של משפטים ואחרות בהבנה של טקסטים משתי סוגות: טקסט מידע וטקסט נרטיבי. שאלות ההבנה במבחן בדקו את **ממדי ההבנה** הבאים: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות מידע; הערכה של התוכן וזיהוי תפקיד הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, וציוני אחוזונים) במבחן מיצ"ב תשע"ב בערבית לכיתות ב'. **כל הנתונים המדווחים להלן מבוטאים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)**.⁷

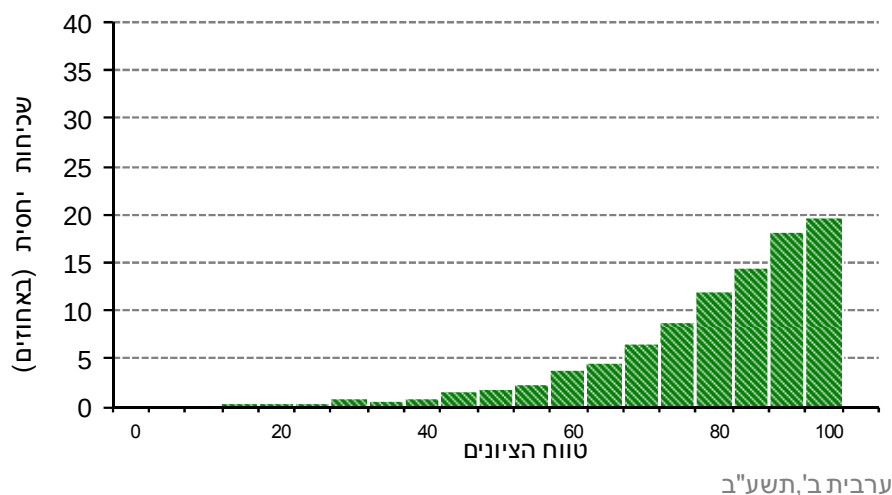
תרשים 23: המבחן בערבית לכיתות ב' בסולם ציוני הגלם (0 - 100) - מיצ"ב תשע"ב

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם	
98	אחוזון 90
94	אחוזון 75
86	אחוזון 50
74	אחוזון 25
58	אחוזון 10

ממוצע וסטיות התקן במבחן

ס"ת	ממוצע	N	
ערבית ב	81	,049	17

התפלגות הציון הכולל במבחן

עיון בנתונים מעלה כי -

- נמצא שיעור גדול של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כמחצית מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה מ-86.
- כעשירית מהנבחנים קיבלו ציון הנמוך או שווה ל-58.

⁷ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

תיאור רמות ההישג במבחנים בשפת-אם בעברית ובערבית לכיתות ב'

על מנת לסייע בפירוש תוצאות המבחן בשפת אם (עברית וערבית בהתאמה) לכיתות ב', הוגדרו שלוש רמות הישג: רמה נמוכה, רמה בינונית, רמה טובה ומעלה.

החלוקה לשלוש רמות הישג נקבעה על פי הנתונים האמפיריים ועל בסיס שיפוטי מומחים שהתבססו על ביצועי התלמידים בשנת תשע"א.

בטבלאות שלמטה מוצג תיאור של הפעולות הקוגניטיביות בהן הצליחו התלמידים במבחנים בעברית ובערבית לכיתות ב' בשנה"ל תשע"ב בכל רמת הישג. פעולות אלה מעידות על שליטה במיומנויות הבנת הנקרא בסוף כיתה ב', כפי שבא לידי ביטוי במבחן עצמו.

יש לשים לב לכך שרמות ההישג במבחן המיצ"ב בעברית ובערבית לכיתות ב' אינן מוגדרות באופן זהה ולכן אינן בנות השוואה. אין להשוות בין שיעור התלמידים בכל אחת מן הרמות בשני מבחנים אלו. כזכור, המבחנים בעברית ובערבית מפותחים באורח בלתי תלוי זה בזה, על-פי תוכניות לימודים ויעדים לימודיים שונים, במתן דגשים שונים ובהתייחסות לייחודי שבכל שפה. המבחנים פותחו על-ידי צוותי פיתוח נפרדים ועצמאיים, ולכן בוועדות היגוי נפרדות זו מזו. לבסוף, שיפוטי המומחים שהגדירו את רמות ההישג בשני המבחנים נעשו כהליך נפרד ובלתי תלוי.

לוח 16 : המבחן בעברית לכיתה ב' - מיצ"ב תשע"ב (הבנת הנקרא וידע לשוני)

תיאורי רמות ההישג בעברית לכיתה ב' מתבססים על פריטי הבנת הנקרא ועל פריטי ידע לשוני בלבד. לא נכללו פריטי פענוח מילים, מטלת ההכתבה ומטלת ההבעה בכתב.

רמת ההישג	שיעור התלמידים בכל רמת הישג (בהתבסס על תשע"א)	התחום	תיאור הפעולות שבהן הצליחו התלמידים במבחן בעברית לכיתה ב', תשע"ב ברמות ההישג השונות
(1) נמוכה	5%	הבנת הנקרא: - משפטים - טקסט מידע	להשלים מילות תוכן במשפט ובטקסט קצר ללא שימוש במילים נתונות (מחסן מילים), כאשר ההשלמה משתמעת באופן ברור מההקשר להשלים מילות פונקציה במשפט תוך שימוש במילים נתונות (מחסן מילים), וכאשר ההשלמה מתבססת על רמזים תחביריים שקופים לענות על שאלות איתור מידע ברמת נגישות גבוהה: השאלות מתייחסות לתוכן קונקרטי גלוי ומפורש, המידע הוא מקומי (ברמת משפט או שניים שלושה צמודים) ויש שימוש באותן מילים בשאלה ובטקסט
		ידע לשוני	להשלים סימני פיסוק סופיים של נקודה או סימן שאלה
(2) בינונית	18%	הבנת הנקרא: - משפטים - טקסט שימושי - קצר - סיפור - טקסט מידע	להשלים מילות תוכן במשפט ובטקסט קצר ללא שימוש במילים נתונות (מחסן מילים), כאשר ההשלמה אינה משתמעת באופן ישיר מההקשר (דורשת הפקת רעיון חוץ טקסטואלי) להשלים מילות פונקציה במשפט תוך שימוש במילים נתונות (מחסן מילים), וכאשר ההשלמה אינה שקופה ודורשת הבנה של למשל קשר לוגי בין שני חלקי המשפט לענות על שאלות של פרשנות שיש נגישות גבוהה יחסית בטקסט לתשובה להן לענות על שאלות אוצר מילים (שאלות סגורות), כאשר אפשר להיעזר בהקשר של המשפט ולהחליף את מילה היעד במילה הנתונה במשפט
		ידע לשוני	לסדר מילים על-פי סדר אלף-בית חיצוני ופנימי לבנות משפטים ממילים נתונות בדרגת קושי בינונית מבחינה תחבירית להשלים סימני פיסוק סופיים של נקודה וסימן שאלה להשלים פעלים מאותו שורש על פי ההקשר של המשפט אך בכתב לא מדויק
(3) טובה ומעלה	77%	הבנת הנקרא: - טקסט שימושי - קצר - סיפור - טקסט מידע	לענות על שאלות איתור מידע המתייחסות לתוכן מופשט ולתוכן המופיע לאורך הטקסט באופן פחות מפורש לענות על שאלות פרשנות המתייחסות לתוכן מופשט, כולל הסקת מסקנות באשר למצבים מנטליים ורגשיים. השאלות מתייחסות לחלק מהטקסט או לטקסט השלם
		ידע לשוני	להשלים מילים מאותו שורש בכתב נכון כולל תארים על פי ההקשר של המשפט לבנות משפטים ממילים נתונות בדרגת קושי גבוהה מבחינה תחבירית

לוח 17 : המבחן בערבית לכיתה ב' - מיצ"ב תשע"ב (פענוח מילים ומשפטים, הבנת הנקרא וידע לשוני)

תיאורי רמות ההישג בערבית לכיתה ב' מתבססים על פריטי פענוח המילים, פריטי הבנת הנקרא ופריטי הידע הלשוני. מטלת ההכתבה ומטלת ההבעה בכתב לא נכללו בהליך זה.

רמת ההישג	שיעור התלמידים בכל רמת הישג (בהתבסס על תשע"א)	התחום	תיאור הפעולות שבהן הצליחו התלמידים במבחן בערבית לכיתה ב', תשע"ב ברמות ההישג השונות
(1) נמוכה	13%	פענוח מילים ומשפטים	לפענח מילים ומשפטים על-ידי התאמה של מילים/משפטים לתמונה נתונה או על-ידי שיוך מילה למשפחת מילים נתונה
		הבנת הנקרא	להשלים מילות תוכן במשפטים בהתאם לאיור מצורף ומבלי שהמילים נתונות להשלים מילות תוכן ומילות פונקציה במשפטים תוך שימוש במילים נתונות (מחסן מילים), כאשר המבנה התחבירי של המשפט פשוט לאתר פרטי מידע גלויים בטקסט, כאשר המידע הוא מקומי ברמת המשפט או ברמה של שני משפטים רצופים
		ידע לשוני	להתאים פועל לשם נתון במסגרת משפט קצר לזהות מילים מאותו שורש של מילה נתונה, כאשר מילה זו שכיחה להתאים כינוי רמז לשם נתון ביחיד זכר או נקבה לזהות את מילת השאלה המתאימה לפי משפט התשובה הנתון כאשר המשפט מתייחס לעיתוי של פעולה
(2) בינונית	18%	התלמידים הצליחו בד"כ לבצע את הפעולות בהן הצליחו תלמידים ברמת ההישג הנמוכה, ובנוסף הצליחו בד"כ:	
		הבנת הנקרא	לאתר פרטי מידע גלויים בטקסט כאשר המידע הוא ברמת מורכבות בינונית ונדרשת תשומת לב מיוחדת לפרטים ולמילות קישור להסיק מסקנות המצריכות קישור בין שני פרטי מידע המופיעים ברצף בטקסט שהקשר ביניהם הוא באמצעות מילות קישור פשוטות או אזכורים פשוטים מבחינת מורכבות תחבירית להשוות בין פרטי מידע על פי קריטריון נתון ובהסתמך על הנתון בטקסט המידע להעלות השערות בהסתמך על פרשנות להתנהגות הדמויות בסיפור לזהות משפט בטקסט התומך בטענה הנתונה בשאלה
		ידע לשוני	להתאים פועל לשם נתון ביחיד נקבה, במסגרת משפט קצר לזהות את מילת השאלה המתאימה לפי משפט התשובה הנתון כאשר המשפט מתייחס למקום או להסבר
(3) טובה ומעלה	69%	התלמידים הצליחו בד"כ לבצע את הפעולות בהן הצליחו תלמידים ברמות ההישג הנמוכה והבינונית, ובנוסף הצליחו בד"כ:	
		הבנת הנקרא	להסיק מסקנות המצריכות הן קישור בין שני פרטי מידע והן הבנה של אלמנטים לשוניים כגון מילות קישור או אזכורים מורכבים מבחינה תחבירית להסיק מסקנות המצריכות קישור בין שני פרטי מידע שאינם מופיעים ברצף בטקסט וכוללים תוכן מופשט להביע עמדה בהתייחס להתנהגות הדמויות בטקסט ובהתבסס על פרשנות של מידע הנתון בסיפור על אותן דמויות
		ידע לשוני	לזהות מילים מאותו שורש של מילה נתונה כאשר זו אינה שכיחה

פערים בהישגים בשפת-אם לכיתות ב' - לפי רקע חברתי-כלכלי

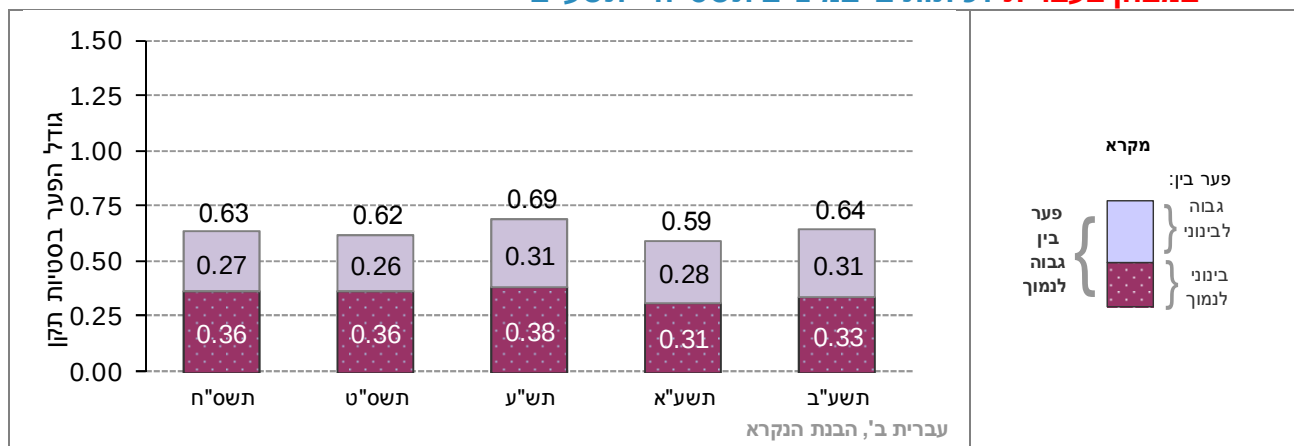
לשם ניתוח הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות - לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, גבוה (להסבר על חישוב המדד ר' עמוד 29). בלוחות הבאים מוצגים ההישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית וערבית לכיתות ב' בתשע"ב, בחלוקה לפי רמות הרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בתרשימים שבהמשך, מוצגים פערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בשנים תשס"ח-תשע"ב (להסבר על אופן קריאת התרשים ר' עמ' 34). ניתוח הפערים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא (בשנים תשס"ח-תשע"ב), שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע - תשע"ב לפערים שהתקבלו בשנים קודמות. נוסף על כך, על מנת לאפשר השוואה תקפה של גודל הפערים בשנים השונות ובשני מגזרי השפה (עברית/ערבית), הפערים מוצגים במונחי סטיית תקן.

בפירוש הממצאים בהשוואה בין המבחן בעברית לבין המבחן בערבית יש לזכור כי מדובר בשני מבחנים שונים שפותחו בידי צוותים נפרדים, על פי תכנית הלימודים הייחודית לכל שפת-אם, ומתוך הגדרה נפרדת של המצופה בכל שפה.

לוח 18 : הישגים בהבנת הנקרא במבחן בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ב - לפי רקע חברתי-כלכלי

רמת הרקע החברתי-כלכלי	בסולם ציוני הגלם		
	ממוצע	N	ס"ת
עברית ב'	נמוך	2,002	22
	בינוני	5,779	20
	גבוה	7,090	17
	כלל הנבחנים	14,987	19

תרשים 24: פערים בהישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחן בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשס"ח - תשע"ב*

* בשנת תשס"ז לא הועבר מבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' הועבר באותה שנה בפעם הראשונה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל.

עיון בנתונים מעלה כי -

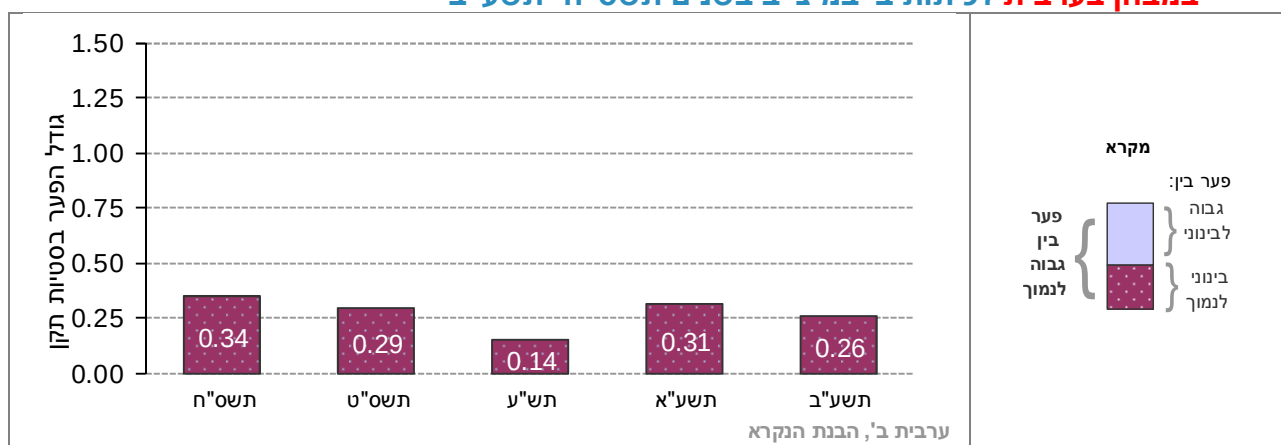
- בכל השנים שנמדדו, כבר **בכיתות ב'**, קיים **פער** משמעותי בהישגים של תלמידים דוברי עברית בהבנת הנקרא לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה יותר - ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר כך ההישגים טובים יותר.
- בקרב דוברי עברית נמצא בחמש השנים **פער עקבי** בהישגים בהבנת הנקרא של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בהשוואה להישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה. בתשע"ב הפער עמד על 0.64 סטיות תקן, בדומה לשנים קודמות.

לוח 19 : הישגים בהבנת הנקרא במבחן בערבית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ב -- לפי רקע חברתי-כלכלי

רמת הרקע החברתי-כלכלי	בסולם ציוני הגלם		
	ממוצע	N	ס"ת
ערבית ב'	78	3,482	21
	83	2,164	18
	80	6,049	20
			נמוך
			בינוני
			כלל הנבחים

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בלוח.

תרשים 25: פערים בהישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחן בערבית לכיתות ב' במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ב*

* בשנת תשס"ז לא הועבר מבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' הועבר באותה שנה בפעם הראשונה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל. בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי ספר דוברי ערבית, נתוניהם אינם מוצגים בלוח.

עיון בנתונים מעלה כי -

- כבר בכיתות ב', קיים פער משמעותי בהישגים של דוברי ערבית בהבנת הנקרא בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך - ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים טובים יותר.
- בקרב דוברי הערבית נמצא בתשע"ב פער של 0.26 סטיות תקן בין ההישגים בהבנת הנקרא של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך, זאת בדומה לשנה קודמת.

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם לכיתות ב'

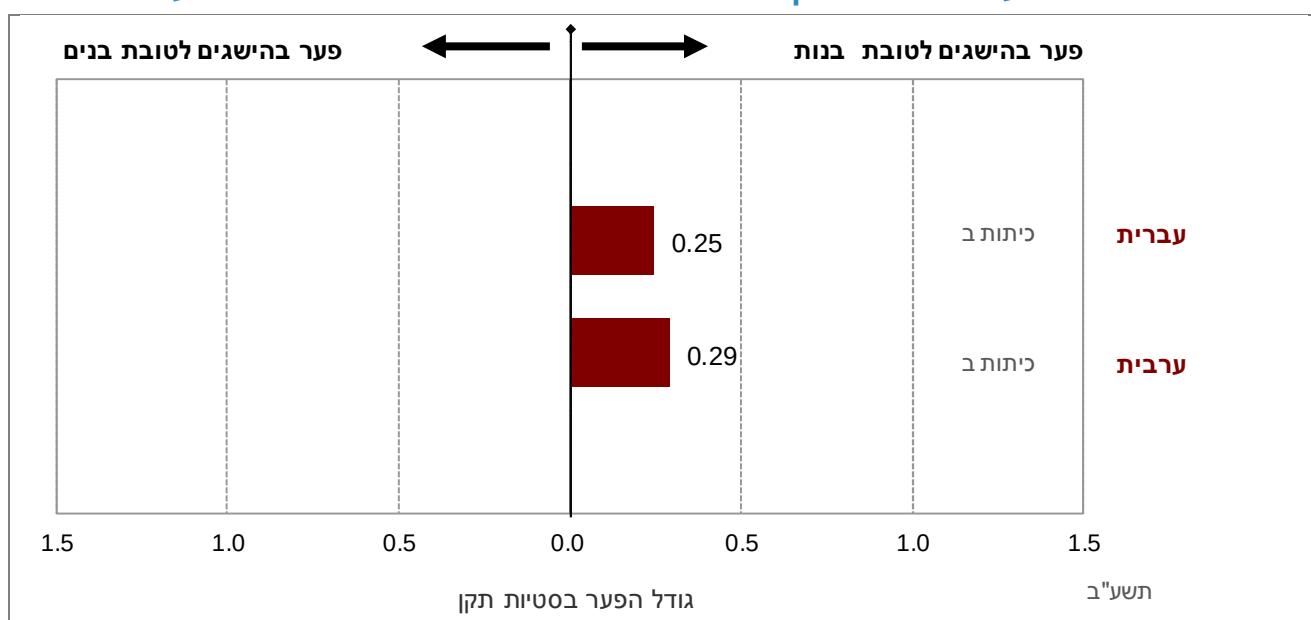
בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן הפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ב. הפערים מוצגים במונחי סטיית תקן כדי לאפשר השוואה תקפה בין גודל הפערים בקרב דוברי העברית לבין גודלם בקרב דוברי ערבית.

לוח 20 : ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ב

כלל התלמידים	בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
עברית ב'	14,987	74	18	7,746	76	17	0.25
ערבית ב'	6,049	81	17	3,122	84	16	0.29

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 26: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ב

עיון בנתונים מעלה כי -

- בדומה לממצאים שהתקבלו לכיתות ה' ו-ח' הישגי הבנות במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' גבוהים מהישגי הבנים.
- הפער לטובת הבנות בקרב דוברי העברית עומד על 0.25 סטיות תקן.
- בקרב דוברי הערבית הפער לטובת הבנות גדול יותר והוא עומד על 0.29 סטיות תקן.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"ב דומה לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות.

**הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"ב
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח**

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני - לפי סוג פיקוח

בלוח שלהלן מוצגים מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בשכבות ב', ה' ו-ח' באחוזים בעבור כלל בתי ספר דוברי עברית ובחלוקה לפי סוג פיקוח (ממלכתי/ממלכתי-דתי)⁸. נתוני שכבות ה' ו-ח' כוללים נבחנים משני אשכולות המיצ"ב ב' ו-ד', שהם כמחצית מאוכלוסיית בתי הספר בארץ. מבחני המיצ"ב בשפת-אם לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד', ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים כרבע מבתי הספר בארץ. שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים הלומדים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב⁹. כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

לוח 21: מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ב ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' – לפי סוג פיקוח

המגזר	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
דוברי עברית	ב**	302	639	16,611	94%
	ה'	596	1,230	31,181	93%
	ח'	345	1,154	31,445	90%
	כלל השכבות	876	2,973	79,237	92%
פיקוח ממלכתי	ב**	197	434	11,909	94%
	ה'	408	882	23,422	93%
	ח'	198	837	24,114	91%
	כלל השכבות	576	2,130	59,445	92%
פיקוח ממ"ד	ב**	105	205	4,702	93%
	ה'	188	348	7,759	92%
	ח'	147	317	7,331	89%
	כלל השכבות	300	843	19,792	91%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם עברית לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד', ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים רק כרבע מבתי הספר בארץ.

עיון בלוח שלעיל מעלה כי שיעור התלמידים שנבחנו במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי עברית שבפיקוח הממלכתי-דתי נמוך במעט משיעור הנבחנים בבתי ספר שבפיקוח הממלכתי: בכיתות ב' 93% לעומת 94%, בכיתות ה' 92% לעומת 93%, ובכיתות ח' 89% לעומת 91%, בהתאמה.

⁸ לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול ב' ובמבחן בשפת-אם באשכול ד'. בחישוב נתוני הטבלה, בתי ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בשני מבחנים.

⁹ נתוני ההשתתפות בלוח 21 כוללים גם את התלמידים העולים והמשולבים.

**הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח**

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח: ממלכתי וממלכתי-דתי

המבחנים במדע וטכנולוגיה

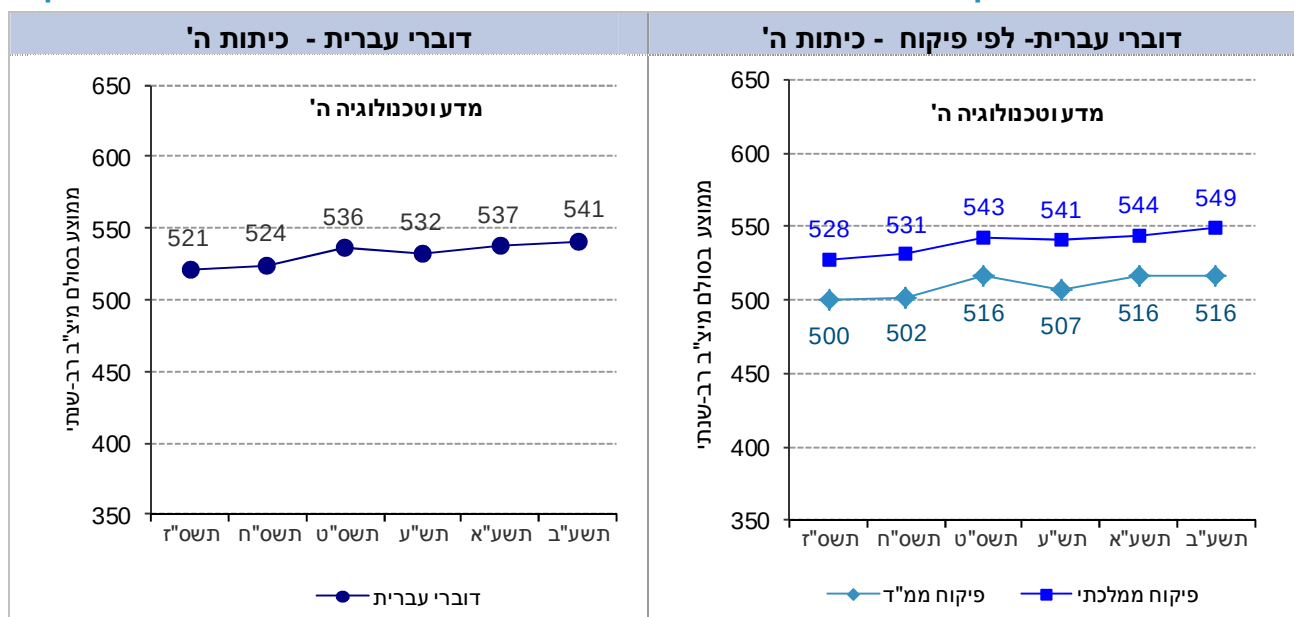
כיתות ה'

בלוח שלהלן ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 12).

לוח 22: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

מדע וטכנולוגיה ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	13,182	521	87	9,841	528	84	3,341	500	95
תשס"ח	14,466	524	84	11,201	531	81	3,265	502	89
תשס"ט	14,787	536	80	11,332	543	77	3,455	516	85
תש"ע	13,379	532	77	9,770	541	74	3,609	507	82
תשע"א	13,961	537	73	10,262	544	71	3,699	516	75
תשע"ב	13,957	541	70	10,827	549	68	3,130	516	70

תרשים 27: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים בכלל בתי הספר **דוברי העברית** בתשע"ב **דומים** להישגים שנמדדו בתשע"א. בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** נרשמה **עלייה מזערית** (5 נק' בסולם הרב-שנתי), ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי לא חל שינוי**.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז-תשע"ב חלה **עלייה מצטברת קלה** בהישגי התלמידים דוברי העברית (20 נק'), זאת בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** (21 נק') ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** (16 נק').
- הישגי התלמידים דוברי העברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- פער ההישגים** לטובת הפיקוח הממלכתי **נשאר יציב** במהלך השנים, כ- 30 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 27 ובלוח 22 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים מ- 2 כיתות (מתוך 628) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות.

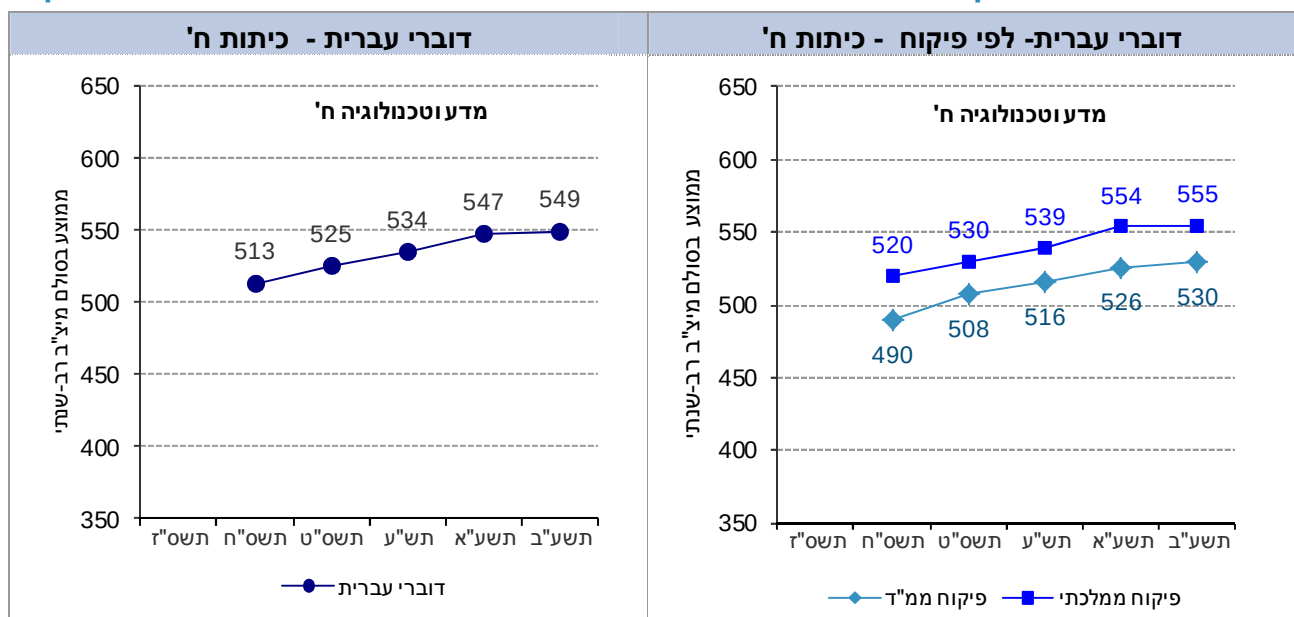
כיתות ח'

בלוח שלהלן ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 14).

לוח 23: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			מדע וטכנולוגיה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
93	490	2,956	93	520	9,992	94	513	12,948	תשס"ח
103	508	2,761	98	530	10,740	99	525	13,501	תשס"ט
93	516	2,932	95	539	10,850	95	534	13,782	תש"ע
96	526	2,899	97	554	10,440	97	547	13,339	תשע"א
97	530	3,294	100	555	10,704	100	549	13,998	תשע"ב

תרשים 28: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב לא חל שינוי משמעותי בהישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית **בשני סוגי הפיקוח** במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בהשוואה לתשע"א.
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"ב חלה **עלייה מצטברת ניכרת** בקרב תלמידים משני סוגי הפיקוח: 35 נק' בפיקוח **הממלכתי** ו- 40 נק' בפיקוח **הממלכתי-דתי**.
- הישגי תלמידים דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי נע במהלך השנים בין 20 ל- 30 נק' בסולם הרב-שנתי.

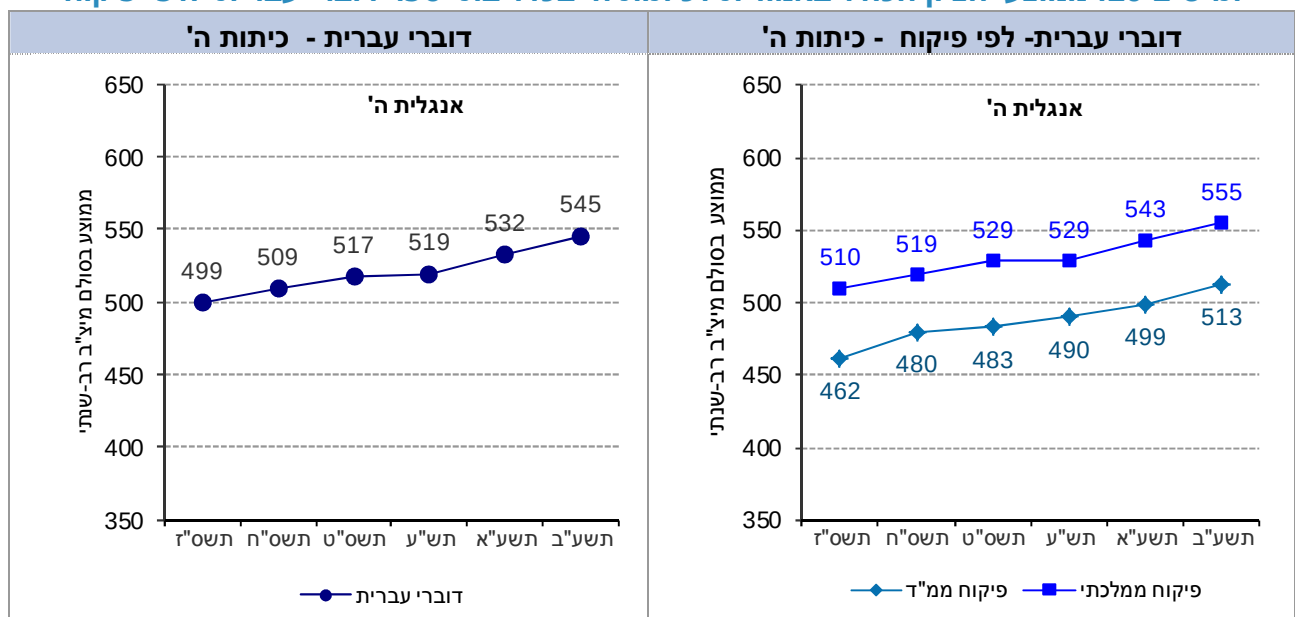
המבחנים באנגלית כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן באנגלית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 16).

לוח 24: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

אנגלית ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	100	499	12,925	96	510	9,714	106	462	3,211
תשס"ח	96	509	14,408	91	519	11,208	102	480	3,200
תשס"ט	97	517	14,986	92	529	11,500	102	483	3,486
תש"ע	95	519	13,436	90	529	9,865	102	490	3,571
תשע"א	92	532	13,680	88	543	10,132	98	499	3,548
תשע"ב	89	545	13,824	86	555	10,853	91	513	2,971

תרשים 29: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עיון בנתונים מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ב עלו במידה מתונה הישגי התלמידים דוברי העברית ב- 13 נק' בהשוואה לתשע"א. בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי חלה עלייה של 12 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי חלה עלייה של 14 נק'.
- במהלך השנים תשס"ז-תשע"ב חלה עלייה מצטברת גדולה בקרב תלמידים בשני סוגי הפיקוח: 45 נק' בפיקוח הממלכתי ו- 51 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי.
- הישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי גבוהים מהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- פער ההישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי נע במהלך השנים בין 40 ל- 50 נק' בסולם הרב-שנתי.

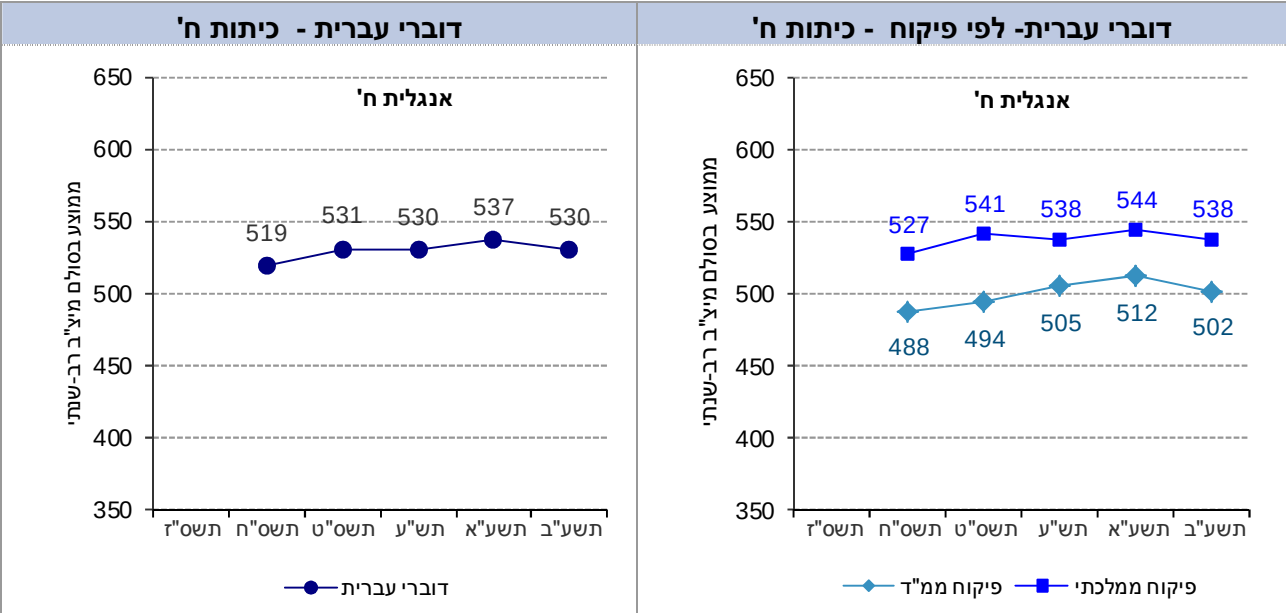
הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 29 ובלוח 24 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-3 כיתות (מתוך 624) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות.

בלוח שלהלן ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן באנגלית לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 17).

לוח 25: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

אנגלית ח'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	99	519	13,142	96	527	10,154	102	488	2,988
תשס"ט	95	531	13,754	92	541	10,910	96	494	2,844
תש"ע	92	530	14,089	89	538	11,068	97	505	3,021
תשע"א	83	537	13,197	81	544	10,386	88	512	2,811
תשע"ב	85	530	13,967	82	538	10,752	89	502	3,215

תרשים 30: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים דוברי העברית **בשני סוגי הפיקוח** במבחן באנגלית לכיתות ח' **ירדו במעט** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א: בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** חלה **ירידה** של 6 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **ירידה** של 10 נק'.
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"ב חלה **עלייה מצטברת קלה** בקרב תלמידים **בשני סוגי הפיקוח**: 11 נק' בפיקוח הממלכתי ו- 14 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי.
- הישגי התלמידים דוברי העברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- **פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי שנרשם בתשע"ב (36 נק') דומה לפער שנרשם בתשס"ח (39 נק').

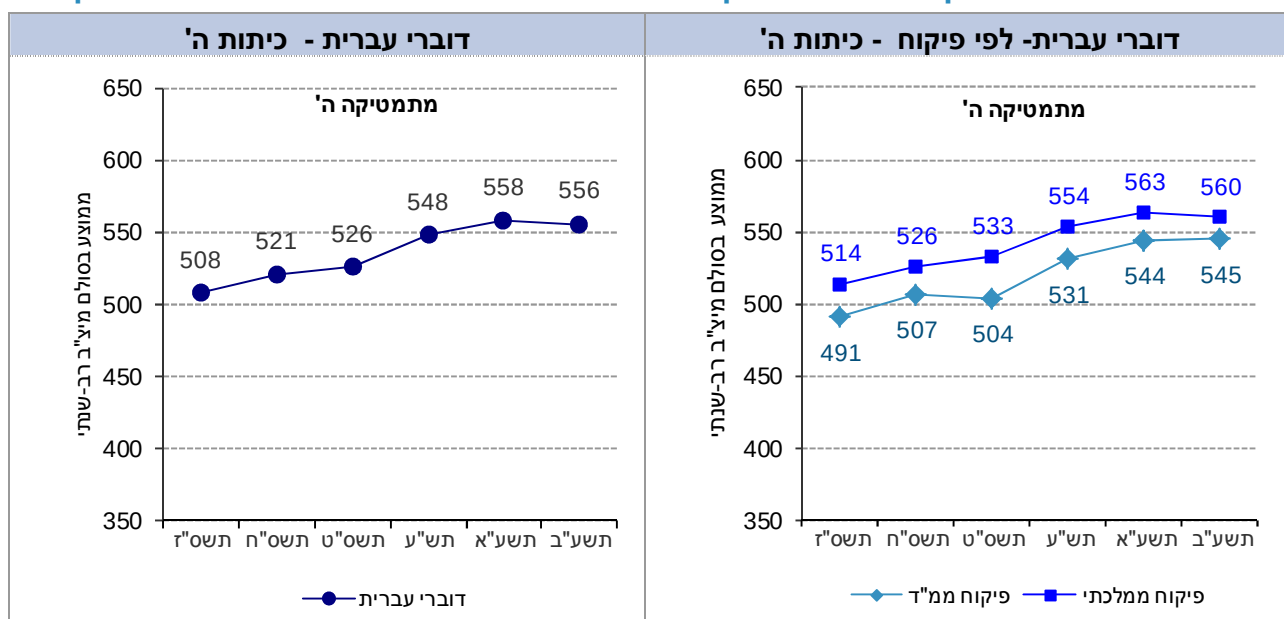
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

בלוח שלהלן ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במתמטיקה לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 18).

לוח 26: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			מתמטיקה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
97	491	3,283	91	514	10,901	93	508	14,184	תשס"ז
98	507	3,629	91	526	10,255	93	521	13,884	תשס"ח
99	504	3,742	90	533	9,900	93	526	13,642	תשס"ט
88	531	3,184	82	554	10,980	84	548	14,164	תש"ע
82	544	3,461	76	563	11,891	78	558	15,352	תשע"א
86	545	3,479	81	560	9,739	82	556	13,218	תשע"ב

תרשים 31: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים דוברי העברית בשני סוגי הפיקוח במבחן במתמטיקה לכיתות ה' נשארו בתשע"ב דומים להישגים שנרשמו בתשע"א.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה עלייה מצטברת בהישגים בשני סוגי הפיקוח: עלייה מצטברת גדולה של 46 נק' בפיקוח הממלכתי, ועלייה מצטברת גדולה מאד של 54 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי.
- הישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי גבוהים מהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- פער ההישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי הצטמצם בתשע"ב בהשוואה לתשס"ז: 15 נק' בתשע"ב לעומת 23 נק' בתשס"ז.

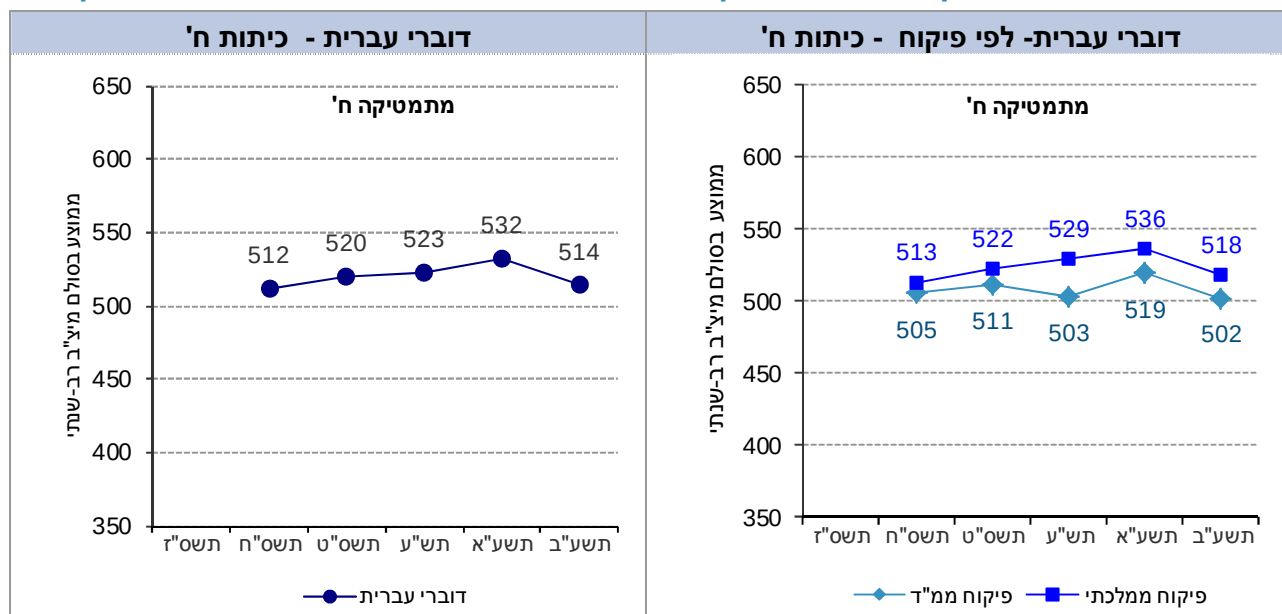
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן במתמטיקה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 20).

לוח 27: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			מתמטיקה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
94	505	2,838	104	513	10,637	102	512	13,475	תשס"ח
100	511	2,988	100	522	10,233	100	520	13,221	תשס"ט
99	503	3,180	101	529	10,219	101	523	13,399	תש"ע
96	519	2,903	98	536	11,567	97	532	14,470	תשע"א
95	502	3,228	98	518	11,262	97	514	14,490	תשע"ב

תרשים 32: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

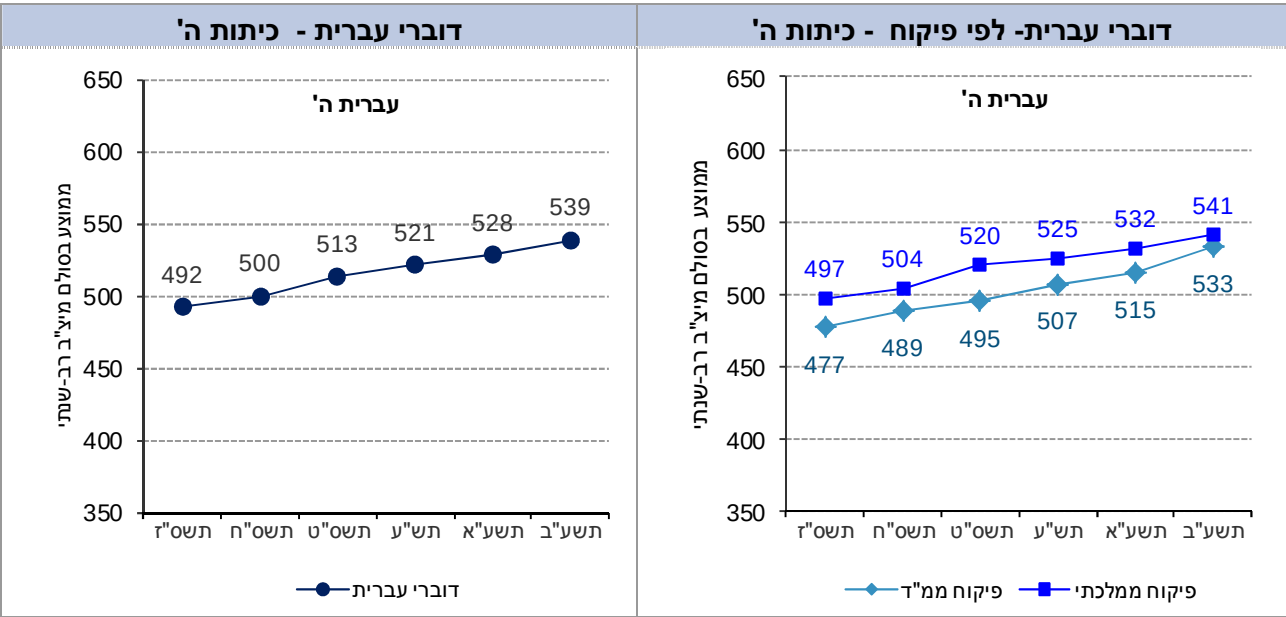
- במבחן במתמטיקה לכיתות ח' הישגי התלמידים דוברי העברית **בשני סוגי הפיקוח ירדו** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א: בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי** חלה **ירידה של 18 נק'**, ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **ירידה של 17 נק'.**
- הישגי התלמידים בבתי ספר דוברי עברית **בתשע"ב דומים** להישגים שנרשמו **בשנת הבסיס תשס"ח**: בפיקוח **הממלכתי** נרשמה עלייה מצטברת מזערית של 5 נק', ובפיקוח **הממלכתי-דתי** לא נרשם שינוי של ממש.
- הישגי התלמידים **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בתשע"ב דומה לפער שנרשם בתשע"א - פער של 16 נק' בסולם הרב-שנתי.

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן בעברית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 21).

לוח 28: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

עברית ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	13,899	492	106	10,696	497	103	3,203	477	111
תשס"ח	13,904	500	100	10,297	504	97	3,607	489	106
תשס"ט	13,653	513	91	9,888	520	87	3,765	495	102
תש"ע	14,138	521	82	10,955	525	80	3,183	507	84
תשע"א	15,406	528	72	11,937	532	69	3,469	515	79
תשע"ב	13,265	539	68	9,743	541	67	3,522	533	70

תרשים 33: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

- עיון בנתונים מעלה כי -

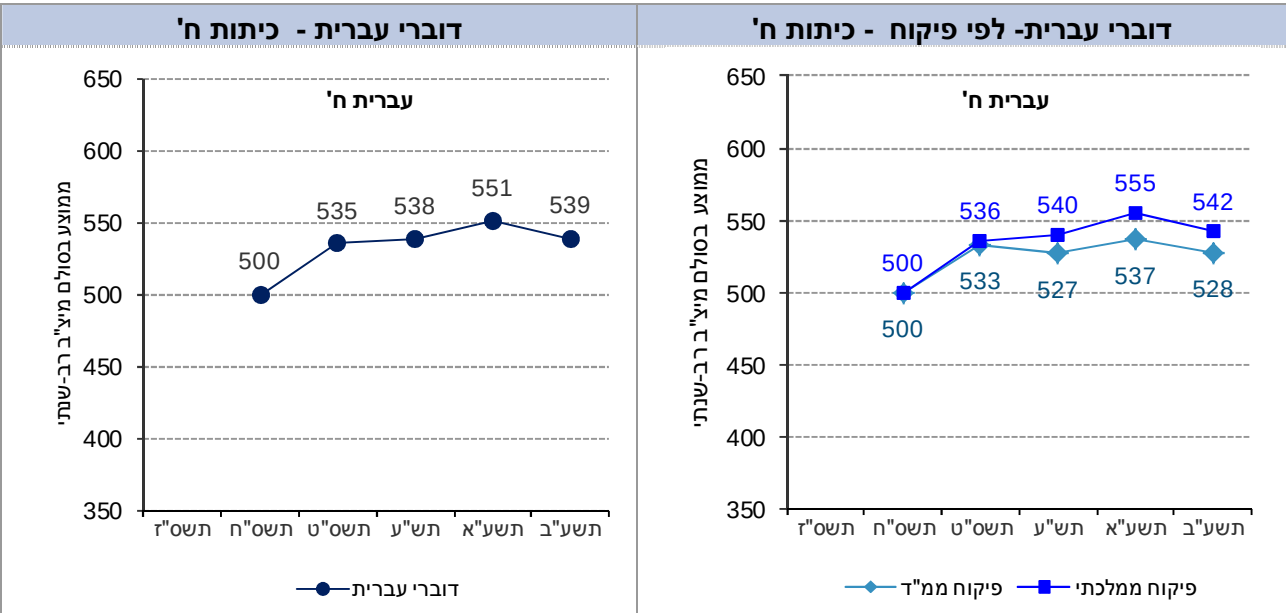
 - הישיג תלמידים בבתי ספר דוברי עברית **בשני סוגי הפיקוח** במבחן בעברית לכיתות ה' **עלו** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א: בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** חלה **עלייה קלה** של 9 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **עלייה מתונה** של 18 נק'.
 - במהלך השנים תשס"ז-תשע"ב חלה בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי עלייה מצטברת גדולה** של 44 נק' ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **עלייה גדולה מאד** של 56 נק'.
 - הישיגי התלמידים בפיקוח **הממלכתי גבוהים** מהישיגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
 - פער הישגים** לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **הצטמצם מאד** בתשע"ב בהשוואה לשנים קודמות, והוא עומד על 8 נק' בסולם הרב-שנתי.

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח ממלכתי וממלכתי-דתי במבחן בעברית לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 22).

לוח 29: ממוצעים וסטיות תקן בעברית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			עברית ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
99	500	2,836	100	500	11,097	100	500	13,933	תשס"ח
99	533	2,986	98	536	10,390	98	535	13,376	תשס"ט
103	527	3,184	88	540	10,261	92	538	13,445	תש"ע
99	537	2,902	89	555	11,626	92	551	14,528	תשע"א
89	528	3,281	86	542	11,239	87	539	14,520	תשע"ב

תרשים 34: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי עברית ולפי פיקוח

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי תלמידים בבתי ספר דוברי עברית **בשני סוגי הפיקוח** במבחן בעברית לכיתות ח' **ירדו** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א: בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי** חלה **ירידה מתונה** של 13 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **ירידה קלה** של 9 נק'.
- במהלך השנים תשס"ח-תשע"ב חלה בקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי עלייה מצטברת גדולה** של 42 נק', ובקרב תלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי** חלה **עלייה מצטברת מתונה** של 28 נק'. בשני סוגי הפיקוח העלייה המצטברת נובעת בעיקר מעלייה בהישגים שנרשמה בין השנים תשס"ח לתשס"ט.
- הישגי התלמידים **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח **הממלכתי-דתי**.
- **פער ההישגים** לטובת תלמידים בפיקוח **הממלכתי** שהחל בתש"ע עומד בתשע"ב על 14 נק' בסולם הרב-שנתי.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב – בתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

כיתות ה', הישגי התלמידים **דוברי העברית** בתשע"ב גבוהים (באנגלית ובשפת-אם עברית) או דומים (במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה) להישגים שנרשמו בתשע"א. **כיתות ח'**, הישגי התלמידים נמוכים (באנגלית, במתמטיקה ובשפת-אם עברית) או דומים (במדע וטכנולוגיה) להישגים שנרשמו בתשע"א.

במקצועות בהם נרשמה עליה או ירידה בהישגי התלמידים, היא נמצאה **בשני סוגי הפיקוח: הממלכתי והממ"ד. בעברית ה'** חלה עלייה גדולה יותר בקרב תלמידים בפיקוח הממ"ד ופער ההישגים בינם לבין תלמידים בפיקוח הממלכתי הצטמצם.

בכל המקצועות ודרגות הכיתה (למעט מתמטיקה ח') נרשמה במהלך השנים עלייה מצטברת קלה עד גדולה בהישגי התלמידים לאורך השנים, וזאת בקרב תלמידים משני סוגי הפיקוח: הממלכתי והממ"ד.

כיתות ה'

- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' בקרב כלל דוברי העברית ובקרב שני סוגי הפיקוח מצביעים על מגמה מעורבת בתחומי הדעת השונים בהשוואה לשנה הקודמת.
- באנגלית נרשמו עליות מתונות בהישגי התלמידים: בפיקוח הממלכתי (12 נק') ובפיקוח הממ"ד (14 נק').
- בשפת-אם עברית חלה עלייה קלה בהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי (9 נק') ועליה גדולה יותר בהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי (18 נק'). כתוצאה מכך, הצטמצם פער ההישגים שבין תלמידים משני סוגי הפיקוח.
- במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה לא חל שינוי של ממש בהישגי התלמידים, הן בפיקוח הממלכתי והן בפיקוח הממלכתי-דתי, ונשמרה העלייה שהושגה בשנים הקודמות.
- אשר למגמה על פני חמש השנים (תשס"ז - תשע"ב):
- בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ה' נרשמה עלייה מצטברת בהישגי תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי.
- במקצועות אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית חלו בחמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב עליות מצטברות גדולות (בסדר גודל של 45 בפיקוח הממלכתי ו-55 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי). במדע וטכנולוגיה נרשמה עלייה מצטברת מתונה יותר (כ-20 נק' בפיקוח הממלכתי וכ-15 נק' בפיקוח הממ"ד).

כיתות ח'

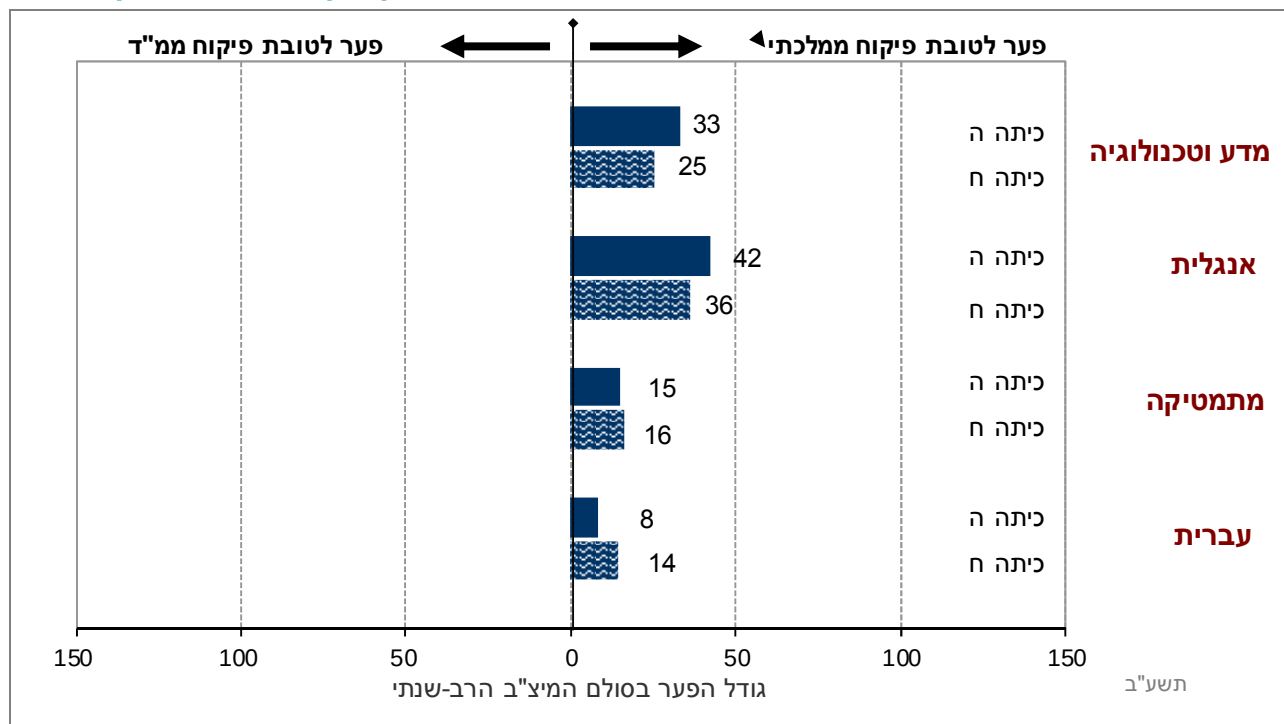
- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ח' בקרב כלל דוברי העברית ובקרב שני סוגי הפיקוח מצביעים על ירידות קלות או מתונות בתחומים השונים (למעט מדע וטכנולוגיה) בהשוואה לשנה הקודמת.
- במקצועות אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית ההישגים בתשע"ב של תלמידים דוברי עברית משני סוגי הפיקוח נמוכים מההישגים שנרשמו בתשע"א. גודלן של הירידות בקרב תלמידים בשני סוגי הפיקוח דומה: כ-10 נק' באנגלית ובשפת-אם עברית וכ-20 נק' במתמטיקה.
- במדע וטכנולוגיה לא חל שינוי של ממש בהישגים ונשמרה העלייה שהושגה בשנים קודמות, וזאת בקרב תלמידים משני סוגי הפיקוח.
- אשר למגמה על פני ארבע שנים (תשס"ח - תשע"ב):
- בשלושה תחומי דעת, מדע וטכנולוגיה, אנגלית ושפת-אם עברית, נרשמה עלייה מצטברת בהישגי התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממ"ד בארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב. במתמטיקה הישגי התלמידים בתשע"ב דומים להישגים שנרשמו בתשס"ח.
- במדע וטכנולוגיה נרשמה עלייה מצטברת גדולה בשני סוגי הפיקוח: 35 נק' בפיקוח הממלכתי ו-40 נק' בפיקוח הממלכתי-דתי.
- בשפת-אם עברית נרשמה עלייה מצטברת גדולה בפיקוח הממלכתי 42 נק', ומתונה יותר בפיקוח הממלכתי-דתי 28 נק'.
- באנגלית נרשמה עלייה מצטברת קלה: 11 נק' בממלכתי ו-14 נק' בממלכתי-דתי.
- במתמטיקה, בקרב תלמידים משני סוגי הפיקוח, ההישגים בתשע"ב דומים להישגים בשנת הבסיס תשס"ח.

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' ולכיתות ח'
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח ולפי רקע חברתי-כלכלי

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' פערים בהישגיהם של בתי ספר בפיקוח ממלכתי ובפיקוח ממלכתי-דתי

בלוחות 22-29 שבפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) של תלמידים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ז-תשע"ב. בתרשים הבא מוצגים באופן גרפי נתוני הפערים בין הישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' תשע"ב במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ועברית. בלוח שלאחריו מוצגים הפערים בין הישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ועברית על פני השנים שנמדדו. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי הפיקוח הממלכתי והפיקוח הממלכתי-דתי, במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 35: פערים בהישגים במיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי עברית בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממ"ד

לוח 30: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממ"ד בשנים תשס"ז-תשע"ב

פערים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממ"ד						
תשע"ב	תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	תשס"ז	
33 25	28 28	34 23	27 22	29 30	28 **	מדע וטכנולוגיה
						ה' ח'
42 36	44 32	39 33	46 47	39 39	48 **	אנגלית
						ה' ח'
15 16	19 17	23 26	29 11	19 8	23 **	מתמטיקה
						ה' ח'
8 14	17 18	18 13	25 3	15 0	20 **	עברית
						ה' ח'

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי העברית בפיקוח הממלכתי-דתי מנתוניהם של דוברי העברית בפיקוח הממלכתי.
 ** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

בשנת הלימודים תשע"ב נרשמו פערים בהישגים לטובת הפיקוח הממלכתי לעומת הפיקוח הממלכתי-דתי בכל ארבעת תחומי הדעת ובשתי דרגות הכיתה:

- **בכיתות ה'** הפער הגדול ביותר הוא באנגלית - 42 נק'. במדע וטכנולוגיה נמצא פער של 33 נק', במתמטיקה נמצא פער של 15 נק', ובעברית נמצא הפער הקטן ביותר: 8 נק'.
- תמונת הפערים **בכיתות ח'** דומה לזו שבכיתות ה'. הפער הגדול ביותר הוא באנגלית - 36 נק'. במדע וטכנולוגיה נמצא פער של 25 נק', ובמתמטיקה ובעברית נמצאו הפערים הקטנים ביותר - 16 נק' ו-14 נק', בהתאמה.
- באנגלית ובמדע וטכנולוגיה פער ההישגים גדול יותר בכיתות ה' בהשוואה לכיתות ח'. במתמטיקה פער ההישגים דומה בשתי דרגות הכיתה, ובעברית, נרשם לראשונה בתשע"ב פער קטן יותר בכיתות ה' בהשוואה לכיתות ח'.

הפערים בהישגים לטובת הפיקוח הממלכתי נמצאו בכל השנים שנמדדו, זאת ללא מגמה אחידה של שינוי מעבר לתחומי הדעת ודרגות הכיתה:

- **בכיתות ה'**, חל בתשע"ב **צמצום משמעותי** בפער שבין הישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי **בעברית** בהשוואה לפיקוח הממלכתי-דתי, והוא עומד על 8 נק' בסולם הרב שנתי. גם פערי ההישגים במבחן **במתמטיקה** שנמדדו בתשע"א ותשע"ב **נמוכים במעט** מהפערים שנמדדו בשנתיים הקודמות. לעומת זאת, במדע וטכנולוגיה ובאנגלית לא נרשמה מגמה ברורה של שינוי בפערים על פני השנים.
- **בכיתות ח'** במקצוע **שפת-אם עברית** פער ההישגים לטובת הפיקוח הממלכתי שהחל בשנת תש"ע נשאר דומה גם בשנים תשע"א ותשע"ב. גם במדע וטכנולוגיה, באנגלית ובמתמטיקה הפערים שנמדדו בתשע"ב דומים לפערים שנמדדו בתשע"א.

פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי

הניתוח בפרק זה נועד לבחון את סוגיית הפערים ולבדוק אם חל שינוי בפערים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי לאורך השנים תשס"ז-תשע"ב. הניתוח בפרק זה נעשה בנפרד בעבור בתי הספר בפיקוח הממלכתי ובעבור בתי הספר בפיקוח הממלכתי-דתי, זאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה (ה' ו-ח'). לצורך ניתוח הפערים בין הישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות, לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני וגבוה (הסבר על חישוב המדד ר' בעמ' 29).

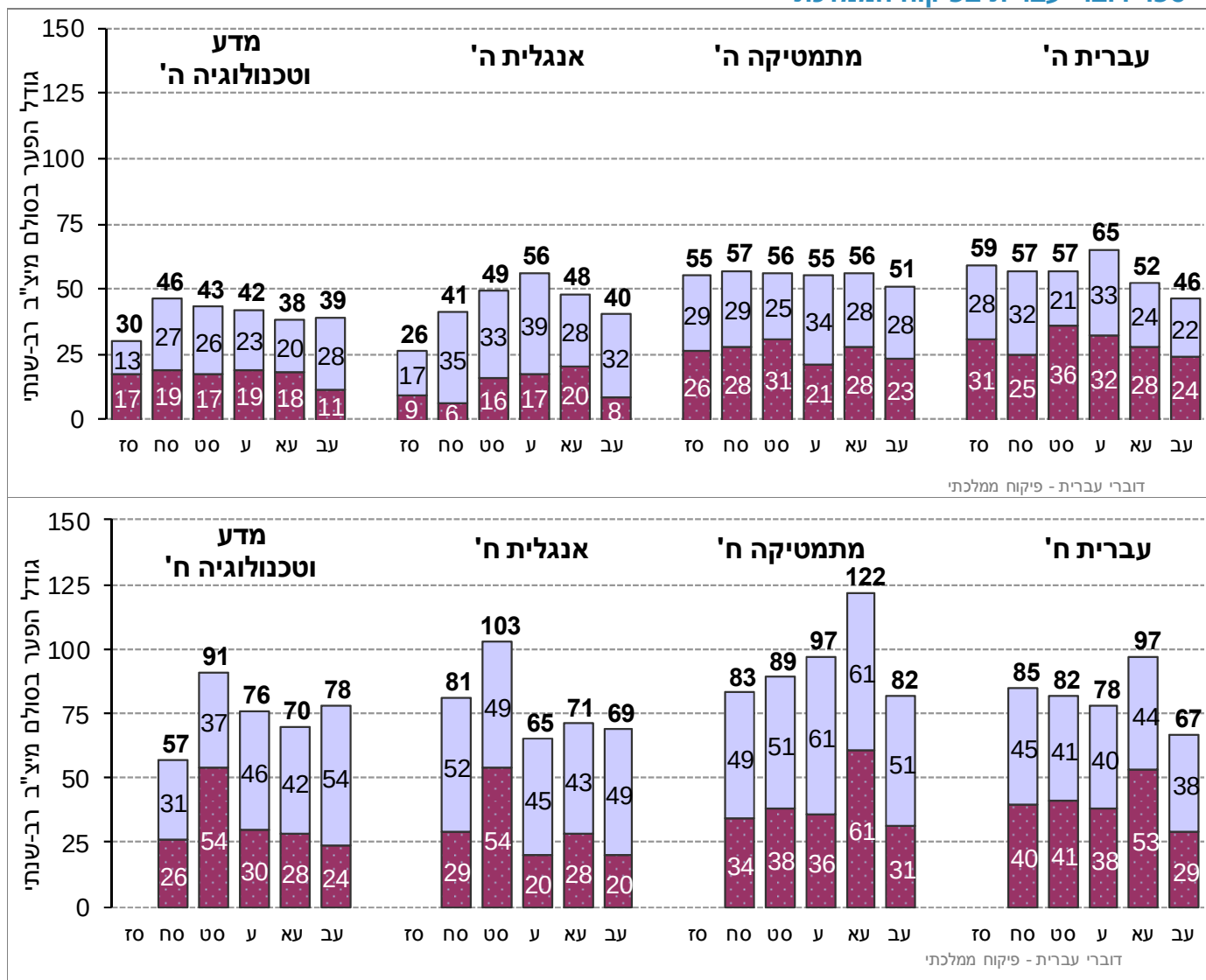
בתרשימים 36 ו-37 שלהלן מוצגים נתונים על גודל הפערים בין הישגי תלמידים הבאים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים תשס"ז-תשע"ב. בעבור כל אחד מסוגי הפיקוח וכל אחת מהשנים מוצגים בתרשימים הפערים בין הישגי תלמידים ברמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: פערים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע בינוני; בין הישגי תלמידים מרקע בינוני להישגי תלמידים מרקע גבוה; וכן הפער המצטבר בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע גבוה. תרשימים אלו מספקים תמונה אינטגרטיבית של גודל הפערים ושל השינויים שחלו בהם לאורך השנים.

מזכיר כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים.

בנספח 3.2 מוצגים לוחות ובהם מפורטים מספרי הנבחנים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ז-תשע"ב בסולם הרב-שנתי, לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

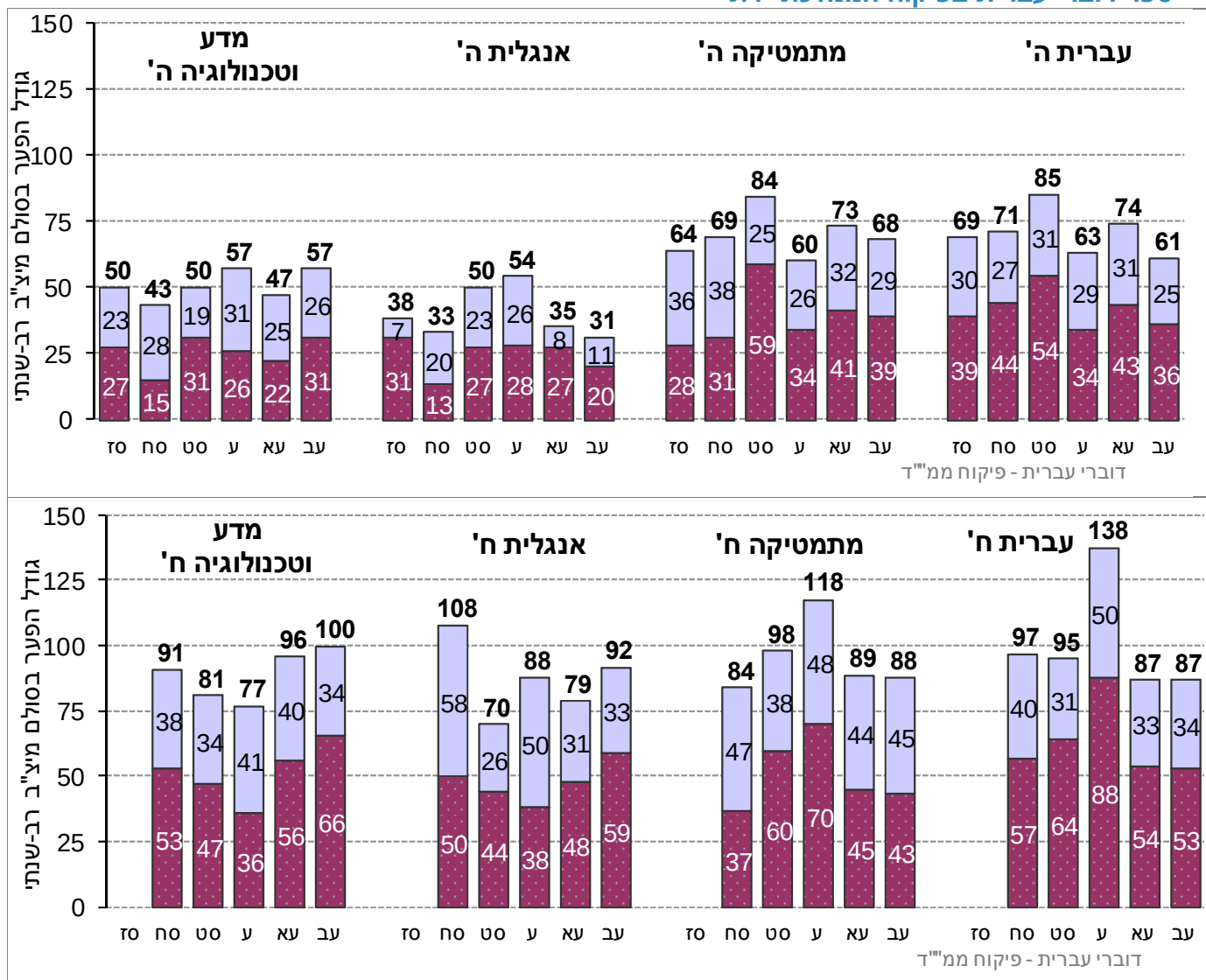

תרשים 36: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

תרשים 37: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בין נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

סיכום נתוני הפערים בהישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי

בפיקוח הממלכתי:

בכיתות ה'

- בבתי ספר דוברי עברית שבפיקוח הממלכתי, פערי ההישגים בתשע"ב בין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 51 נקודות במתמטיקה, 46 נקודות בשפת-אם עברית, 40 נקודות באנגלית, ו-39 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- במקצועות **שפת-אם עברית ואנגלית** הפערים בהישגים הולכים ומצטמצמים בהדרגתיות במהלך השנתיים האחרונות. **במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה**, לא קיימת מגמת ברורה של שינוי, והפערים שנרשמו בתשע"ב דומים לאלו שנרשמו בשנים קודמות.

בכיתות ח'

- בכיתות ח' מתרחבים הפערים בהשוואה לכיתות ה'. בשנה"ל תשע"ב הפערים בין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 82 נקודות במתמטיקה, 78 במדע וטכנולוגיה, 69 באנגלית, ו-67 בשפת-אם עברית.
- במבחן **במתמטיקה**, לאחר שבשנים תשס"ט-תשע"א נרשמה התרחבות משמעותית של הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי, חזרו הפערים לרמה שנמדדה בתשס"ח. הסיבה לכך היא ירידה משמעותית שחלה בהישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** ובינוני אך לא בהישגי תלמידים **מרקע נמוך**.
- גם במבחן **בשפת-אם עברית** פערי ההישגים בין תלמידים מרמות שונות של רקע-חברתי-כלכלי נמוכים בתשע"ב בהשוואה לשנים קודמות, זאת עקב עליה בהישגי תלמידים **מרקע נמוך** אך גם, בדומה למתמטיקה, ירידה בהישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** ובינוני.
- בתחומי הדעת **מדע וטכנולוגיה ואנגלית**, פערי ההישגים נשארו יציבים בשלוש השנים האחרונות, תש"ע-תשע"ב.

בפיקוח הממלכתי-דתי:

בכיתות ה'

- בבתי ספר שבפיקוח הממלכתי-דתי, פערי ההישגים בתשע"ב בין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 68 נקודות במתמטיקה, 61 נקודות בשפת-אם עברית, 57 נקודות במדע וטכנולוגיה, ו-31 נקודות באנגלית.
- בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי, **לא נרשמה מגמה ברורה של שינוי** בפערים במהלך השנים בין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך**, וזאת בכל ארבעת תחומי הדעת.

בכיתות ח'

- כמו בפיקוח הממלכתי, גם בפיקוח הממלכתי-דתי פערי ההישגים בכיתות ח' רחבים יותר בהשוואה לפערים בכיתות ה'. בשנה"ל תשע"ב הפערים בהישגים לטובת תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לעומת עמיתיהם **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 100 נקודות במדע וטכנולוגיה, 92 באנגלית, 88 נקודות במתמטיקה, ו-87 נקודות בשפת-אם עברית.
- בדומה לכיתות ה', גם בקרב תלמידי כיתות ח' בפיקוח הממלכתי-דתי **לא נצפתה במהלך השנים מגמה ברורה של שינוי** בפערים במהלך השנים בין תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי, וזאת בכל ארבעת תחומי הדעת.

פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין תלמידי הפיקוח הממלכתי לתלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי דומה

הניתוח הבא נועד לבחון האם אפשר לייחס את פערי ההישגים, שהוצגו בפרק הקודם, בין תלמידי הפיקוח הממלכתי לתלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי לרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בתרשים הבא מוצגים **בנפרד** הפערים בין הישגי התלמידים בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי לבין הישגי עמיתיהם שבפיקוח הממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי **נמוך**, **בינוני** ו**גבוה**, במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית.

עיון בתרשים 38 שלהלן מעלה כי -

כאשר בוחנים את פערי ההישגים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי בקרב תלמידים מרקע חברתי כלכלי דומה מתקבלת תמונה מעורבת:

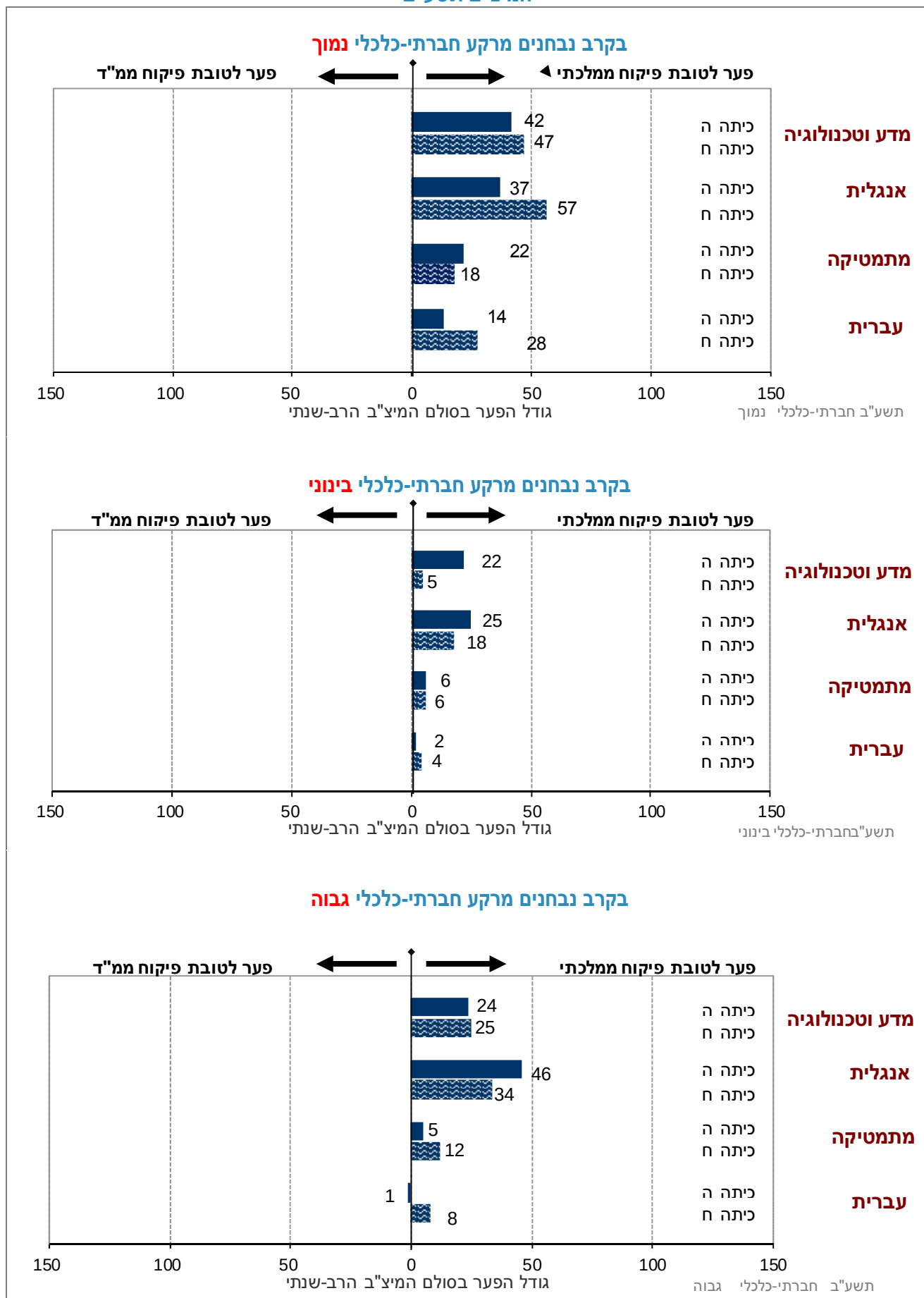
בכיתות ה'

- במקצועות **מתמטיקה ושפת-אם עברית** הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בהשוואה לממלכתי-דתי נרשם בעיקר בקרב תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך**: 14 נקודות בעברית ו-22 נקודות במתמטיקה. בקרב תלמידים **מרקע בינוני וגבוה** הפער במתמטיקה קטן מאד: כ-5 נקודות בסולם הרב-שנתי, ובעברית לא נרשם פער של ממש.
- לעומת זאת, **באנגלית** נמצא פער ניכר בהישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**, כאשר הפער הגדול ביותר - 46 נקודות - נרשם בקרב תלמידים מרקע גבוה.
- גם **במדע וטכנולוגיה** נמצא פער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**, כאשר הפער הגדול ביותר נרשם בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך - 42 נקודות.

בכיתות ח'

- במקצועות **מתמטיקה ושפת-אם עברית** הפער לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בהשוואה לממלכתי-דתי נרשם בעיקר בקרב תלמידים **מרקע חברתי כלכלי נמוך**: 18 נקודות במתמטיקה ו-28 נקודות בעברית. בקרב תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי בינוני וגבוה**, הפערים שנרשמו הם קטנים מאד ובחלקם אף זניחים.
- **באנגלית** לכיתות ח' נמצא פער משמעותי בהישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי **בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**, כאשר הפער הגדול ביותר - 57 נקודות - ביותר נרשם בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.
- **במדע וטכנולוגיה** נמצאו פערי הישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בקרב תלמידים מרקע נמוך (47 נקודות) ומרקע גבוה (25 נקודות). בקרב תלמידים מרקע בינוני נמצא פער קטן מאד (5 נקודות).

תרשים 38: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי עברית בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב תשע"ב

**פערים בהישגים במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' ובכיתות ח'
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח ולפי מגדר**

פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית- לפי סוג פיקוח

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) וכן פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור בתי הספר שבפיקוח הממלכתי ובתי הספר שבפיקוח הממלכתי-דתי. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.2 מוצגים נתונים מקבילים בעבור ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב.

לוח 31: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי

דוברי עברית בפיקוח הממלכתי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	10,827	549	68	5,459	543	67	5,368	555	69	-12
ח'	10,704	555	100	5,461	552	98	5,243	559	102	-7
אנגלית										
ה'	10,853	555	86	5,460	557	84	5,393	552	88	5
ח'	10,752	538	82	5,483	539	81	5,269	538	82	1
מתמטיקה										
ה'	9,739	560	81	4,979	548	81	4,760	572	79	-24
ח'	11,262	518	98	5,783	519	97	5,479	517	99	2
עברית										
ה'	9,743	541	67	4,996	550	63	4,747	530	70	20
ח'	11,239	542	86	5,807	556	79	5,432	527	89	29

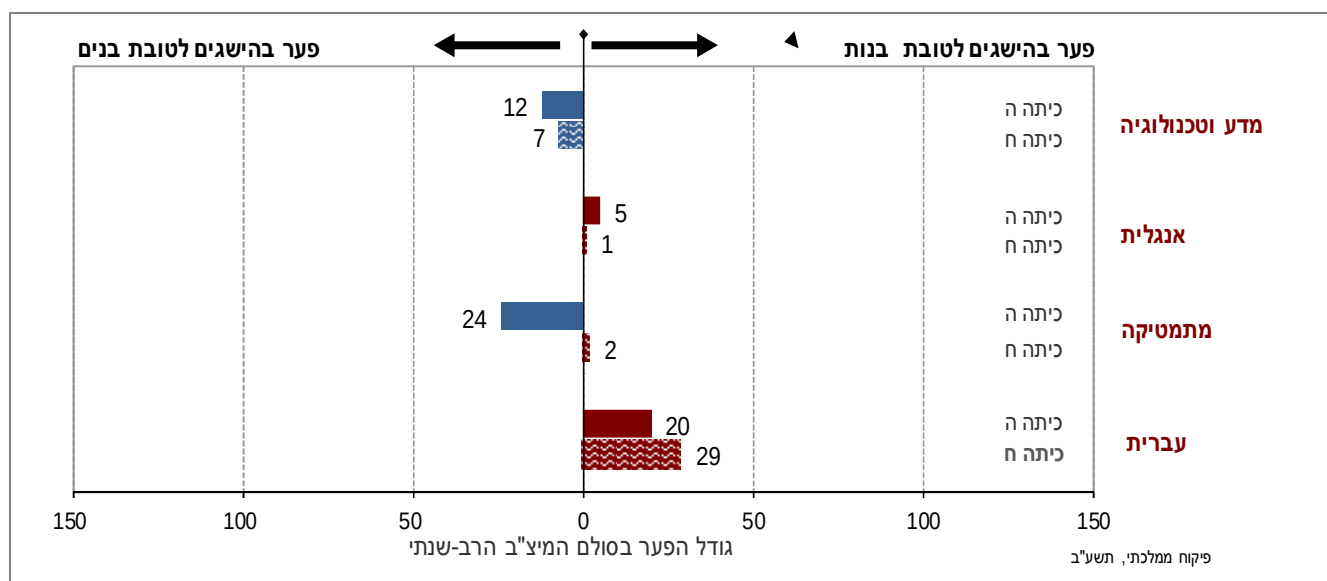
* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

לוח 32: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי עברית - פיקוח ממלכתי-דתי

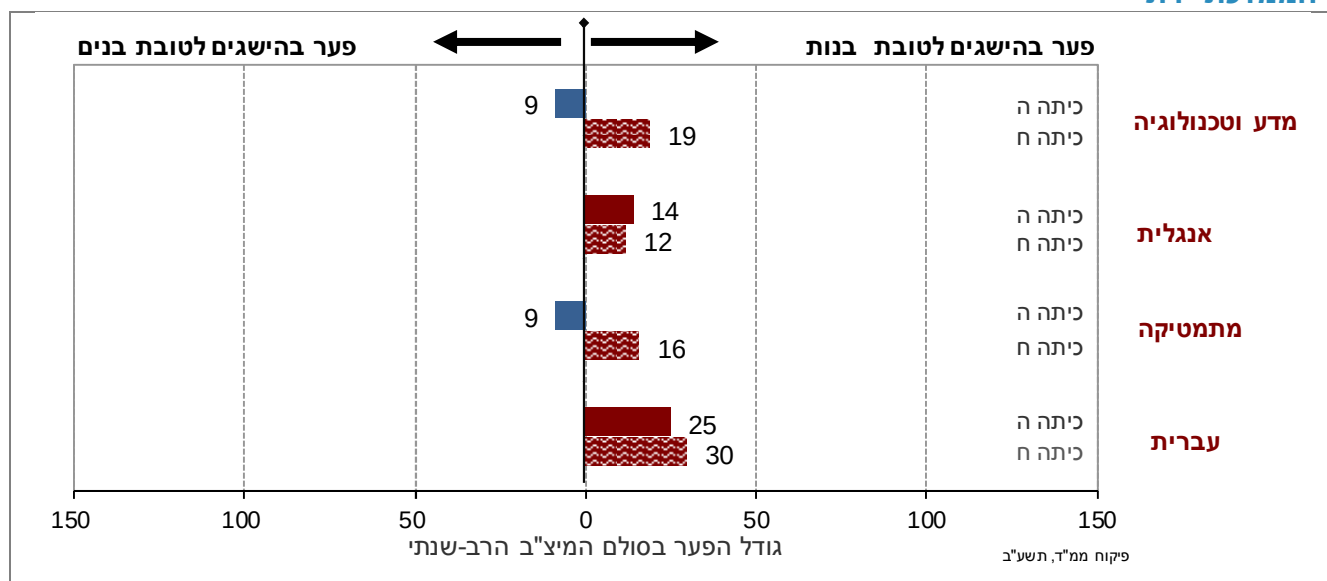
דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	3,130	516	70	1,558	512	67	1,572	521	73	-9
ח'	3,294	530	97	1,793	538	95	1,501	519	99	19
אנגלית										
ה'	2,971	513	91	1,481	520	89	1,490	506	92	14
ח'	3,215	502	89	1,773	507	86	1,442	495	93	12
מתמטיקה										
ה'	3,479	545	86	1,894	541	84	1,585	550	89	-9
ח'	3,228	502	95	1,651	510	92	1,577	494	96	16
עברית										
ה'	3,522	533	70	1,959	544	63	1,563	519	75	25
ח'	3,281	528	89	1,672	543	81	1,609	513	94	30

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 39: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - בתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי

תרשים 40: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב - בתי ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי

סיכום נתוני הפערים במבחני המיצ"ב בתשע"ב בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

בכיתות ה'

- **בשפת-אם עברית נמצא כי הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים הן בפיקוח הממלכתי והן בפיקוח הממלכתי-דתי - 20 נקודות ו-25 נקודות, בהתאמה.**
- **בשני סוגי הפיקוח, במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה נמצא כי הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות. במתמטיקה הפער בפיקוח הממלכתי גבוה מהפער בפיקוח הממלכתי-דתי, 24 נקודות לעומת 9 נקודות, בהתאמה.**
- **באנגלית נמצא כי בפיקוח הממלכתי-דתי הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים ואילו בפיקוח הממלכתי לא נמצא פער של ממש.**

בכיתות ח'

- **תמונת הפערים בין בנים ובנות לפי סוג פיקוח שונה בכיתות ח' בהשוואה לכיתות ה'. בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי נמצא פער משמעותי לטובת הבנות בכל ארבעת המקצועות: פער ניכר של 30 נקודות בשפת-אם עברית, פער מתון יותר של 19 נקודות במדע וטכנולוגיה, 16 נקודות במתמטיקה ו-12 נקודות באנגלית.**
- **לעומת זאת, בקרב תלמידי כיתות ח' בפיקוח הממלכתי נמצא פער לטובת הבנות רק בשפת-אם עברית - 29 נקודות בסולם הרב-שנתי. במתמטיקה ובאנגלית הישגי הבנים והבנות דומים, ובמדעים נמצא פער קטן לטובת הבנים - 7 נקודות בסולם הרב-שנתי.**

הישגים בשפת-אם לכיתות ב'
בבתי ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח

המבחן בעברית לכיתות ב'

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, התפלגות הציונים וציוני אחוזונים) במבחן המיצ"ב תשע"ב בעברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי. כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוססים במונחי סולם ציוני הגלם (100-0)¹⁰. (לתיאור מפורט אודות המבחן ר' עמ' 46).

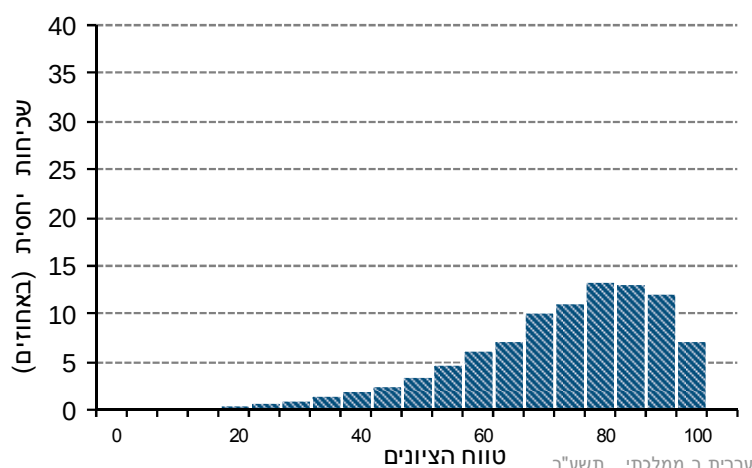
תרשים 41: עברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי בסולם ציוני הגלם (100 - 0) - מיצ"ב תשע"ב

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם	
94	אחוזון 90
88	אחוזון 75
78	אחוזון 50
65	אחוזון 25
49	אחוזון 10

ממוצע וסטיות התקן במבחן

עברית ב'	N	ממוצע	ס"ת
פיקוח ממלכתי	10,808	74	18

התפלגות הציון הכולל במבחן

עיון בנתונים מעלה כי -

- נמצא שיעור גדול של תלמידים בפיקוח הממלכתי שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כרבע מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה או שווה ל-88.
- כעשירית מהתלמידים קיבלו ציון הנמוך מ-49.

¹⁰ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 100-0 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, וציוני אחוזונים) במבחן מיצ"ב תשע"ב בעברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי-דתי. כל הנתונים המדווחים להלן מבוססים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)¹¹.

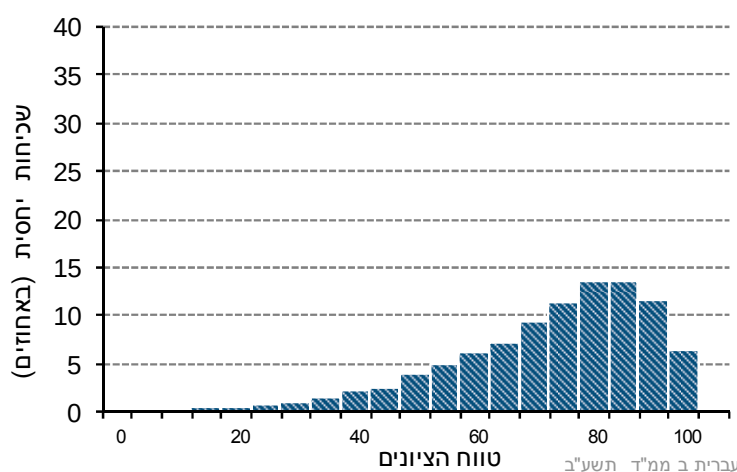
תרשים 42: עברית לכיתות ב' בפיקוח הממלכתי-דתי בסולם ציוני הגלם (0 - 100) - מיצ"ב תשע"ב

ציוני אחוזונים - בסולם ציוני הגלם	
אחוזון 90	93
אחוזון 75	87
אחוזון 50	78
אחוזון 25	64
אחוזון 10	48

ממוצע וסטיות התקן במבחן

עברית ב'	N	ממוצע	ס"ת
פיקוח ממ"ד	4,179	74	18

התפלגות הציון הכולל במבחן

עיון בנתונים מעלה כי -

- גם בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי נמצא שיעור גבוה של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כרבע מהנבחנים השיגו ציון הגבוה או שווה ל-87, וכעשירית ציון הנמוך מ-48.
- ציוני האחוזונים בפיקוח הממלכתי-דתי דומים מאד לציונים שנרשמו בפיקוח הממלכתי.

¹¹ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

בלוח הבא מוצגים פערים בהישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית לכיתות ב' בשנים תשס"ח-תשע"ב, בין תלמידים בפיקוח הממלכתי לבין תלמידים בפיקוח הממלכתי דתי. ניתוח הפערים לאורך השנים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא, שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע-תשע"ב לפערים שהתקבלו בשנים קודמות. נוסף על כך, על מנת לאפשר השוואה תקפה של גודל הפערים בשנים השונות, הפערים מוצגים במונחי סטיית תקן.

לוח 33: פערים בהישגים בהבנת הנקרא במבחן בעברית לכיתות ב' בבתי ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח בשנים תשס"ח-תשע"ב

פערים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממ"ד*					עברית ב'
תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב	
0.20	0.19	0.14	0.08	0.04	

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של תלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי מנתוניהם של תלמידי הפיקוח הממלכתי.

עיון בנתונים בלוח שלעיל מעלה כי -

- ניכרת מגמה ברורה לאורך השנים של **צמצום הדרגתי בפער ההישגים** במבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' בין תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי לבין תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- בשנה"ל **תשע"ב** הישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי **דומים** להישגים בפיקוח הממלכתי (פער זניח של 0.04 סטיית תקן).

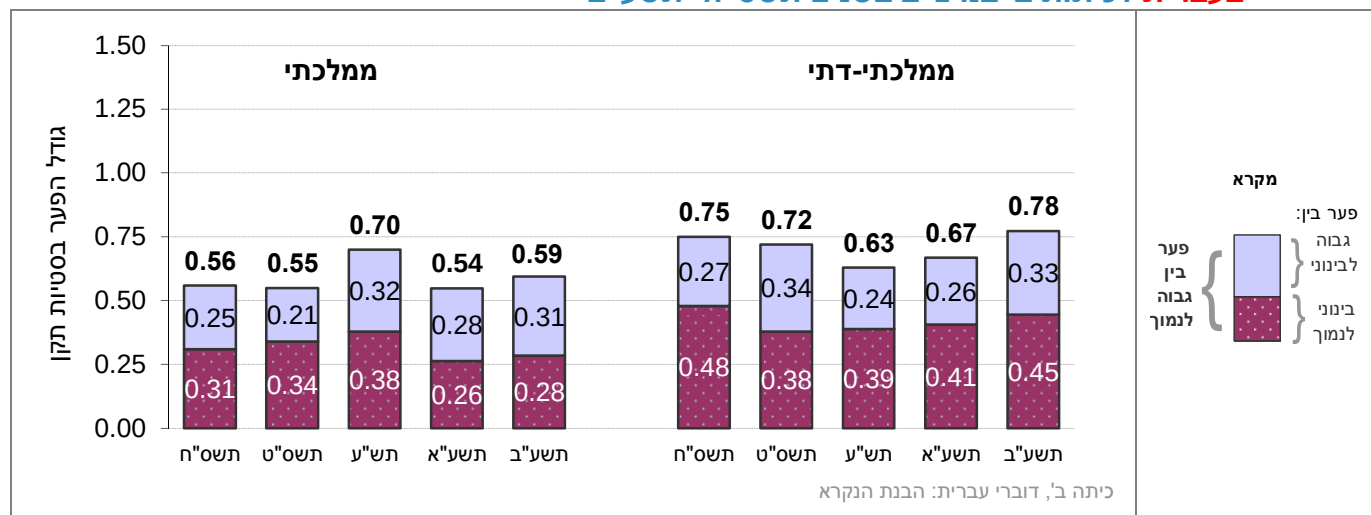
פערים בהישגים בשפת-אם עברית לכיתות ב' - לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי

לשם ניתוח הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, וגבוה (להסבר על חישוב המדד ר' עמוד 29). בלוח הבא מוצגים ההישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית לכיתות ב' בתשע"ב לפי סוג פיקוח ולפי רמות הרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בהמשך, מוצגים בתרשימים הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בשנים תשס"ח-תשע"ב*. ניתוח הפערים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא, שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע ו-תשע"א לפערים שהתקבלו בשנים קודמות.

לוח 34: הישגים בהבנת הנקרא במבחן בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ב - לפי רקע חברתי-כלכלי

רמת הרקע החברתי-כלכלי	בסולם ציוני הגלם			ס"ת
	N	ממוצע	ס"ת	
עברית ב' ממלכתי	נמוך	1,392	68	22
	בינוני	3,952	74	20
	גבוה	5,396	80	18
	כלל הנבחנים	10,808	76	19
עברית ב' ממלכתי-דתי	נמוך	610	66	23
	בינוני	1,827	74	19
	גבוה	1,694	81	16
	כלל הנבחנים	4,179	76	19

תרשים 43: פערי ההישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בעברית לכיתות ב' במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ב*

* בשנת תשס"ז לא הועבר מבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם עברית לכיתות ב' הועבר בפעם הראשונה באותה שנה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשימים שלעיל.

עיון בנתונים מעלה כי -

- בכל חמש השנים, כבר בכיתות ב' קיים פער ניכר בהישגים של תלמידי הפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי בהבנת הנקרא לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה יותר: ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים טובים יותר.
- בכל השנים, למעט תש"ע, נמצא כי הפער בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי גבוה מהפער בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי.

**הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"ב
בבתי ספר דוברי ערבית
לפי מגזרים**

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

בלוח שלהלן מוצגים מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי ערבית ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בשכבות ב', ה' ו- ח' באחוזים, בחלוקה לפי מגזרים דוברי ערבית (ערבי, דרוזי, בדואי-דרום ובדואי צפון)¹². נתוני שכבות ה' ו- ח' כוללים נבחנים משני אשכולות המיצ"ב ב' ו-ד'. מבחני המיצ"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד'. שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים הלומדים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

נתוני ההשתתפות מתייחסים לכלל התלמידים שנבחנו¹³, והם כוללים גם תלמידים משולבים וגם תלמידים הלומדים בכיתות בהן נמצא חשד לפגיעה בטוהר בחינות (נתוני ההישגים המוצגים בהמשך הדוח אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים אלה). שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

לוח 36: מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' - לפי מגזרים

המגזר	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
ערבי	ב'*	58	137	4,012	95%
	ה'	133	371	9,684	94%
	ח'	71	317	8,691	89%
	כלל השכבות	179	797	22,387	92%
דרוזי	ב'*	12	28	770	98%
	ה'	22	58	1,449	95%
	ח'	10	46	1,221	93%
	כלל השכבות	31	131	3,440	95%
בדואי דרום	ב'*	18	55	1,535	86%
	ה'	31	109	2,629	90%
	ח'	13	77	1,998	79%
	כלל השכבות	42	237	6,162	85%
בדואי צפון**	ב'*	7	15	416	92%
	ה'	16	37	861	91%
	ח'	6	27	647	86%
	כלל השכבות	21	79	1,924	90%
כלל דוברי הערבית	ב'*	95	235	6,733	93%
	ה'	202	575	14,623	93%
	ח'	100	467	12,557	87%
	כלל השכבות	273	1,244	33,913	91%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ד'.

** בשל מיעוט בתי הספר במגזר הבדואי בצפון הארץ- נתוניהם אינם מדווחים בהמשך פרק זה.

עיון בלוח שלעיל מעלה כי שיעור התלמידים בשכבות ב' וה' שנבחנו במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי ערבית הוא 93% ובשכבת ח' – 87%. שיעורי ההשתתפות של התלמידים במגזרים הערבי, הדרוזי והבדואי בצפון דומים. במגזר הבדואי בדרום שיעורי ההשתתפות במיצ"ב נמוכים בהשוואה לשיעורי ההשתתפות בשאר המגזרים, בעיקר בקרב תלמידי כיתות ח'.

¹² לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול ב' ובמבחן בשפת-אם באשכול ד'. בחישוב נתוני הטבלה, בתי ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בשני מבחנים.

¹³ כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

**הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'
בבתי ספר דוברי ערבית
לפי מגזרים**

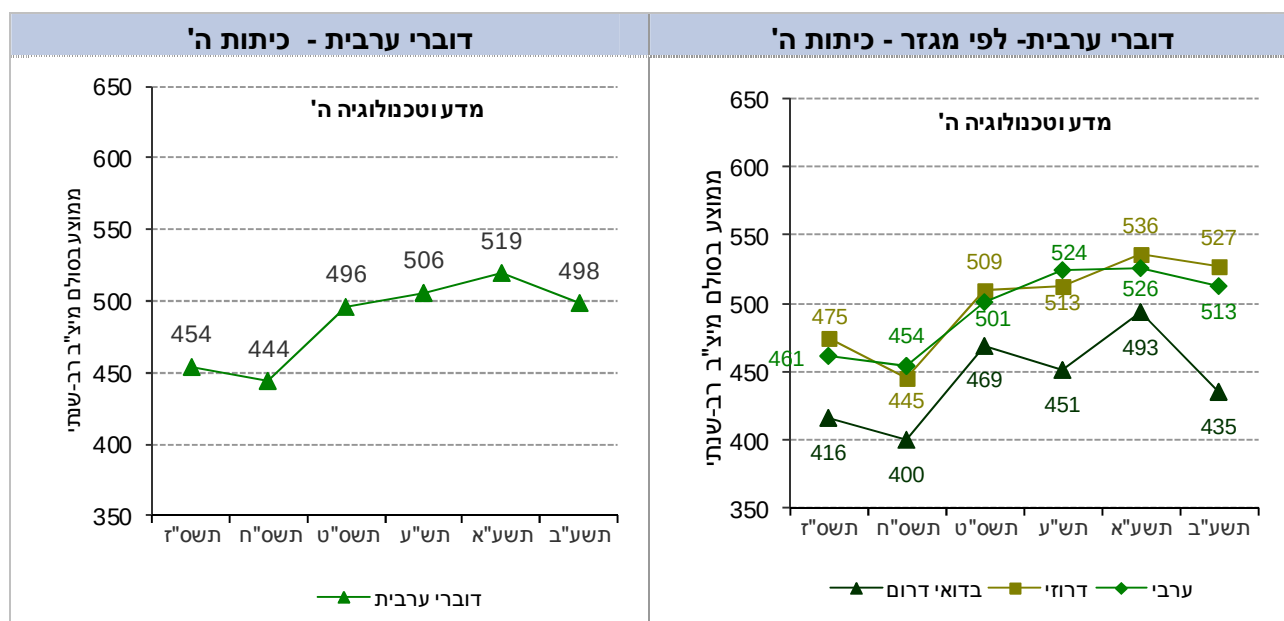
**הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ולכיתות ח'
בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים**

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לתיאור מפורט של המבחן ראה עמ' 12).

לוח 37: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

מדע			דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
ה'	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	5,502	454	118	3,780	461	117	671	475	104	865	416	123		
תשס"ח	6,941	444	111	5,112	454	108	571	445	101	869	400	118		
תשס"ט	5,857	496	106	4,117	501	103	455	509	94	1,126	469	117		
תש"ע	5,786	506	101	3,449	524	98	666	513	81	1,283	451	103		
תשע"א	5,670	519	81	4,012	526	80	642	536	79	803	493	82		
תשע"ב	6,265	498	82	4,580	513	77	556	527	69	733	435	75		

תרשים 45: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים בבתי ספר **דוברי הערבית** במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' **נמוכים** בתשע"ב ב- 21 נק' בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתשע"א.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה** של 44 נק' בהישגים, הנובעת בעיקר מעליה חריגה (52 נק') בין תשס"ח לתשס"ט.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב **ירדו במידה מתונה** ב-13 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי **עלו עלייה מצטברת גדולה מאוד** במהלך השנים תשס"ז- תשע"ב (52 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **ירידה קלה** של 9 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ז- תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה מאוד** (52 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים במידה רבה מאד** מההישגים שנרשמו בתשע"א, ב- 58 נק' בסולם הרב-שנתי. סך הכל, בין השנים תשס"ז לתשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת קלה** (19 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי דומים** ביניהם **וגבוהים** מהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום**, וזאת לאורך שש השנים שנמדדו. **פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום עומד בתשע"ב על כ-80 נק' בהשוואה לכ-50 נק' בתשס"ז.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 45 ובלוח 37 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 27 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 9% מתוך 300 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 11כיתות מתוך 211 במגזר הערבי (5%), ו-16 כיתות מתוך 46 במגזר הבדואי בדרום (35%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי ובמגזר הבדואי בצפון.

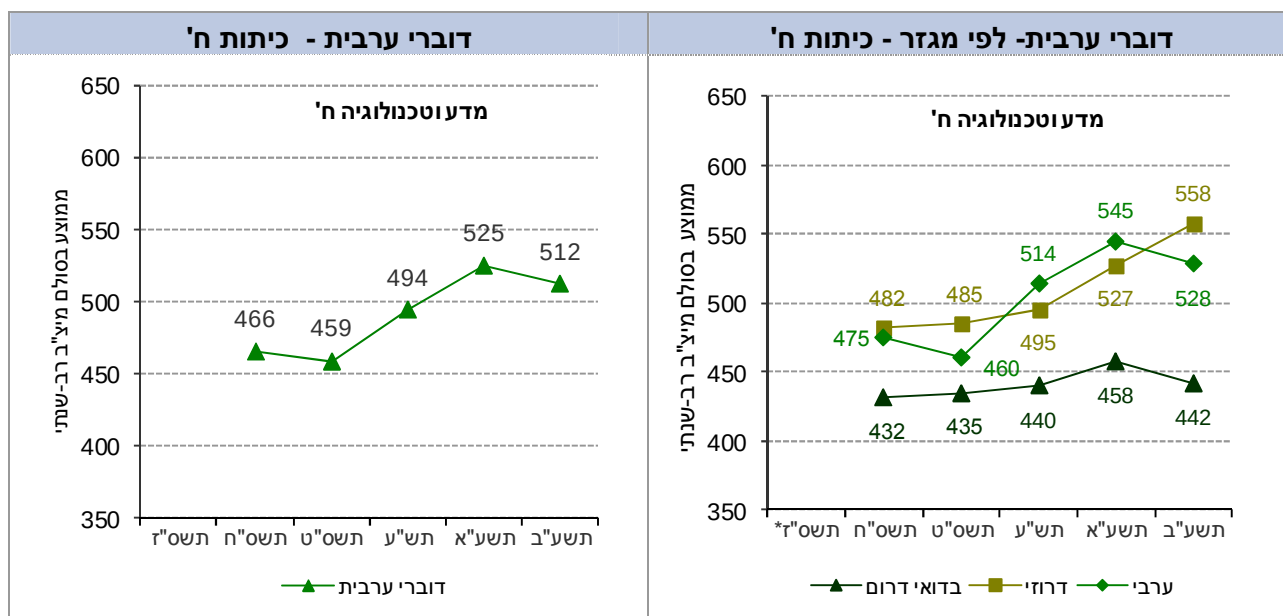
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 14).

לוח 38: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי הערבית - לפי מגזרים

מדע וטכנולוגיה ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	107	466	5,920	108	475	4,442	95	482	473	103	432	717
תשס"ט	106	459	5,087	106	460	3,446	100	485	466	105	435	914
תש"ע	105	494	5,090	104	514	2,912	90	495	677	99	440	1,224
תשע"א	112	525	3,910	107	545	2,708	103	527	654	107	458	447
תשע"ב	100	512	4,666	98	528	3,724	100	558	423	68	442	423

תרשים 46: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים בבתי ספר **דוברי הערבית** במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' **נמוכים** בתשע"ב ב- 13 נק' מההישגים שנרשמו בתשע"א.
- במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה** של 46 נק' בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב ירדו **במידה מתונה** ב-17 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בהישגי התלמידים במגזר הערבי חלה **עלייה מצטברת גדולה מאוד** במהלך ארבע השנים (53 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **עלייה ניכרת** של 31 נק' בהשוואה לתשע"א, זאת בהמשך לעלייה שנרשמה בין השנים תש"ע לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ח- תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה מאוד** (76 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** בתשע"ב **נמוכים במידה מתונה** מההישגים שנרשמו בתשע"א, ב- 16 נק' בסולם הרב-שנתי. סך הכל, בין השנים תשס"ח לתשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת קלה** בלבד (10 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**, וזאת לאורך חמש השנים. בשנים תשע"א ותשע"ב **התרחב מאד פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום, מכ-50 נק' בתשס"ח לכ- 85 נק' בתשע"א ותשע"ב.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 46 ובלוח 38 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 63 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 25% מתוך 254 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 40 כיתות מתוך 191 במגזר הערבי (21%), 3 כיתות מתוך 20 במגזר הדרוזי (15%), ו-13 כיתות מתוך 31 במגזר הבדואי בדרום (42%). (7 כיתות נוספות נפסלו במגזר הבדואי בצפון).

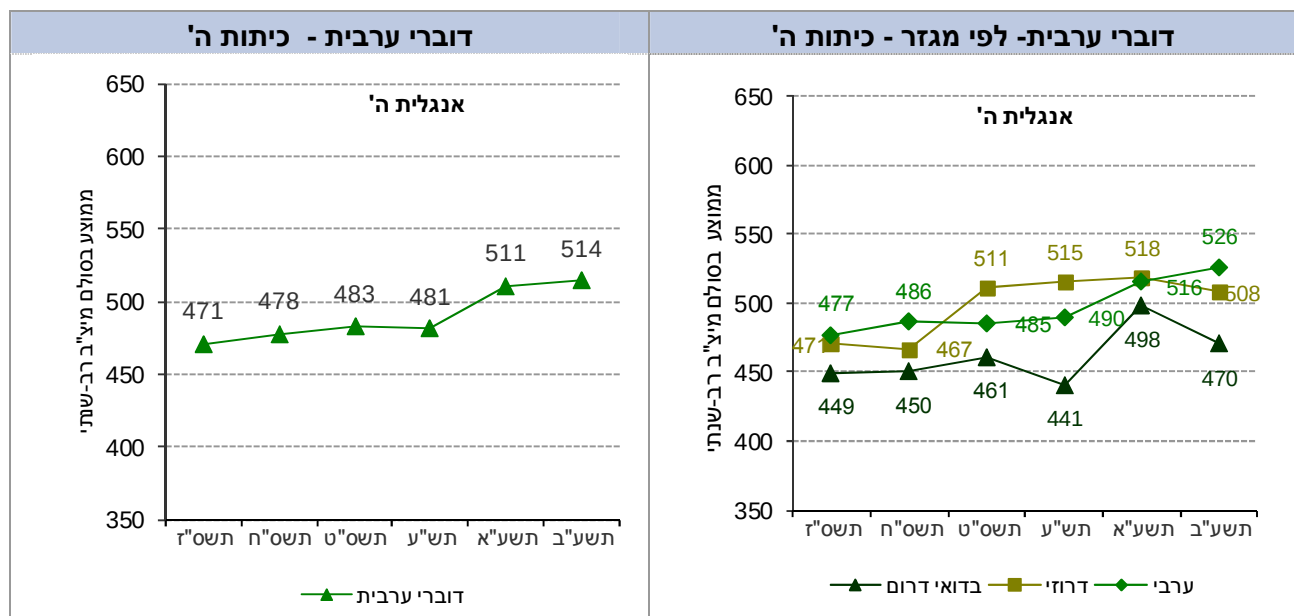
המבחנים באנגלית כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 16).

לוח 39: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום			אנגלית ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
106	471	5,532	105	477	3,755	96	471	675	112	449	923	תשס"ז
107	478	6,926	105	486	5,109	107	467	574	112	450	839	תשס"ח
104	483	6,099	102	485	4,212	83	511	476	117	461	1,245	תשס"ט
103	481	5,912	101	490	3,497	79	515	711	113	441	1,317	תש"ע
85	511	6,273	83	516	4,271	85	518	681	89	498	1,126	תשע"א
89	514	6,181	86	526	4,561	75	508	564	95	470	656	תשע"ב

תרשים 47: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי ערבית** במבחן באנגלית לכיתות ה' **נשארו ללא שינוי של ממש** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה של 43 נק'** בהישגים, הנובעת בעיקר מעליה ניכרת של 30 נק' בין תש"ע לתשע"א.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב עלו **במידה קלה** ב-10 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי עלו **עלייה מצטברת גדולה** במהלך השנים תשס"ז-תשע"ב (49 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **ירידה קלה** של 10 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ז-תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה** (37 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים במידה ניכרת** מההישגים שנרשמו בתשע"א, ב-28 נק'. סך הכל, בין השנים תשס"ז לתשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת מתונה** (21 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי גבוהים** מהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום**, וזאת לאורך שש השנים שנמדדו. **פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום נע בין 20 ל-60 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 47 ובלוח 39 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-24 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 8% מתוך 300 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 8 כיתות מתוך 211 במגזר הערבי (4%) ו-16 כיתות מתוך 46 במגזר הבדואי בדרום (35%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי והבדואי בצפון.

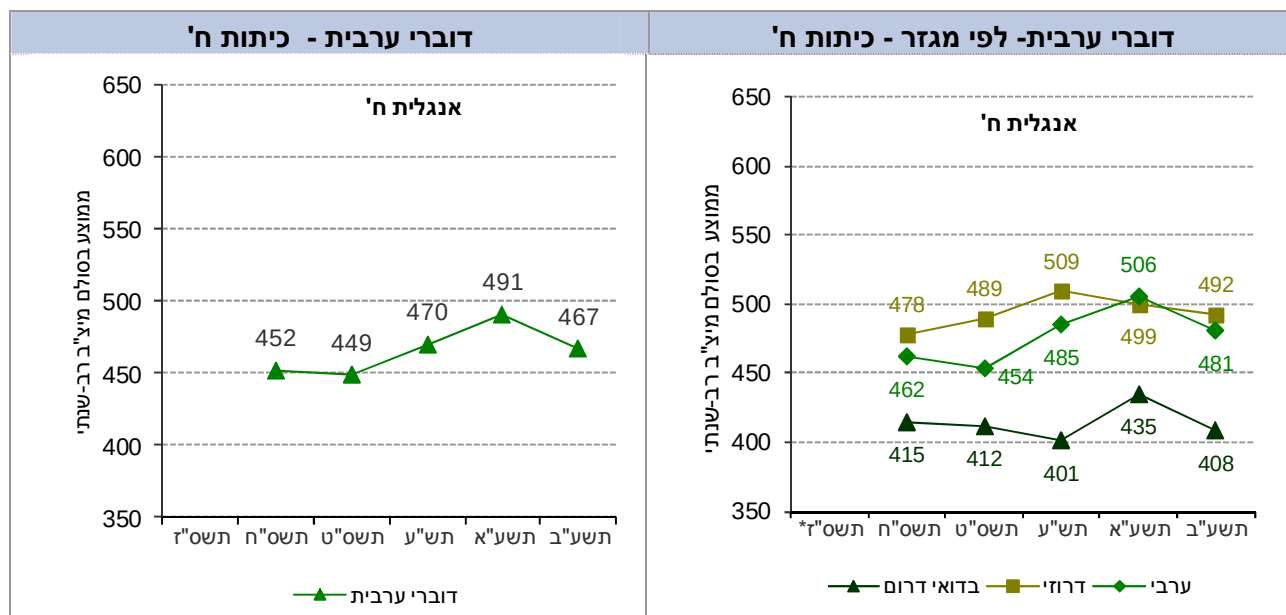
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 17).

לוח 40: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים באנגלית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

אנגלית ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	86	452	5,853	87	462	4,381	78	478	455	77	415	719
תשס"ט	87	449	5,329	88	454	3,641	88	489	457	68	412	971
תש"ע	95	470	5,180	93	485	2,951	80	509	722	77	401	1,213
תשע"א	80	491	5,069	76	506	3,461	77	499	579	69	435	840
תשע"ב	82	467	5,350	81	481	4,443	78	492	463	56	408	352

תרשים 48: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן באנגלית לכיתות ח' **נמוכים במידה ניכרת** (24 נק') בתשע"ב בהשוואה לתשע"א.
- במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת קלה** של 15 נק' בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב **ירדו במידה ניכרת** ב-25 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי **עלו עלייה מצטברת מתונה** במהלך השנים תשס"ח-תשע"ב (19 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **ירידה קלה** של 7 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ח-תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת מתונה** (14 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים במידה ניכרת** מההישגים שנרשמו בתשע"א (ב-27 נק'), ונמוכים במעט מההישגים שנרשמו בתשס"ח (ב-7 נק').
- בכל חמש השנים שנמדדו הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מההישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנה"ל תש"ע **התרחב מאד פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום, ובתשע"ב הוא עומד על כ-75 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 48 ובלוח 40 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-36 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 14% מתוך 255 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 12 כיתות מתוך 192 במגזר הערבי (6%) ו-17 כיתות מתוך 31 במגזר הבדואי בדרום (55%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי. (7 כיתות נוספות נפסלו במגזר הבדואי בצפון).

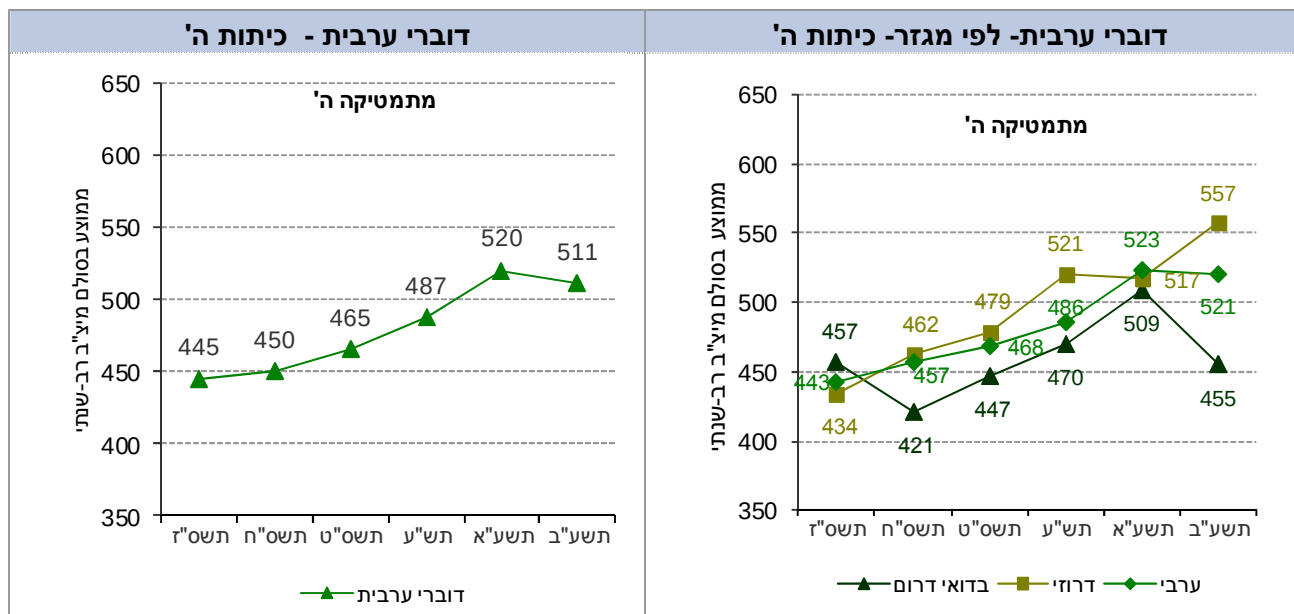
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 18).

לוח 41: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

בדואי דרום			דרוזי			ערבי			דוברי ערבית			מתמטיקה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
101	457	1,169	79	434	525	97	443	3,790	96	445	5,642	תשס"ז
104	421	1,276	85	462	704	96	457	3,675	97	450	5,941	תשס"ח
91	447	1,057	88	479	681	97	468	4,082	95	465	6,039	תשס"ט
106	470	1,007	80	521	503	98	486	4,980	99	487	6,876	תש"ע
96	509	1,519	76	517	495	84	523	4,411	86	520	6,708	תשע"א
88	455	1,082	81	557	712	87	521	3,577	91	511	5,718	תשע"ב

תרשים 49: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן במתמטיקה לכיתות ה' **ירדו במידה קלה** בתשע"ב (9 נק'), וזאת בניגוד למגמת העלייה שנרשמה בשנים תשס"ז-תשע"א.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה מאד** של 66 נק' בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב **נשארו ללא שינוי של ממש** בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בהישגי התלמידים במגזר הערבי נרשמה **עלייה מצטברת גדולה מאד** במהלך השנים תשס"ז-תשע"ב (78 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **עליה גדולה מאד** של 40 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ז-תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת דרמטית** של 123 נק'.
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים מאד** בהשוואה להישגים שנרשמו בתשע"א (ירידה של 54 נק') והם דומים ברמתם להישגים שנרשמו בתשס"ז.
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנה"ל תשע"ב **פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום עומד על כ- 70 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 49 ובלוח 41 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 23 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 8% מתוך 278 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 9 כיתות מתוך 160 במגזר הערבי (6%) ו-12 כיתות מתוך 65 במגזר הבדואי בדרום (18%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי. (2 כיתות נוספות נפסלו במגזר הבדואי בצפון).

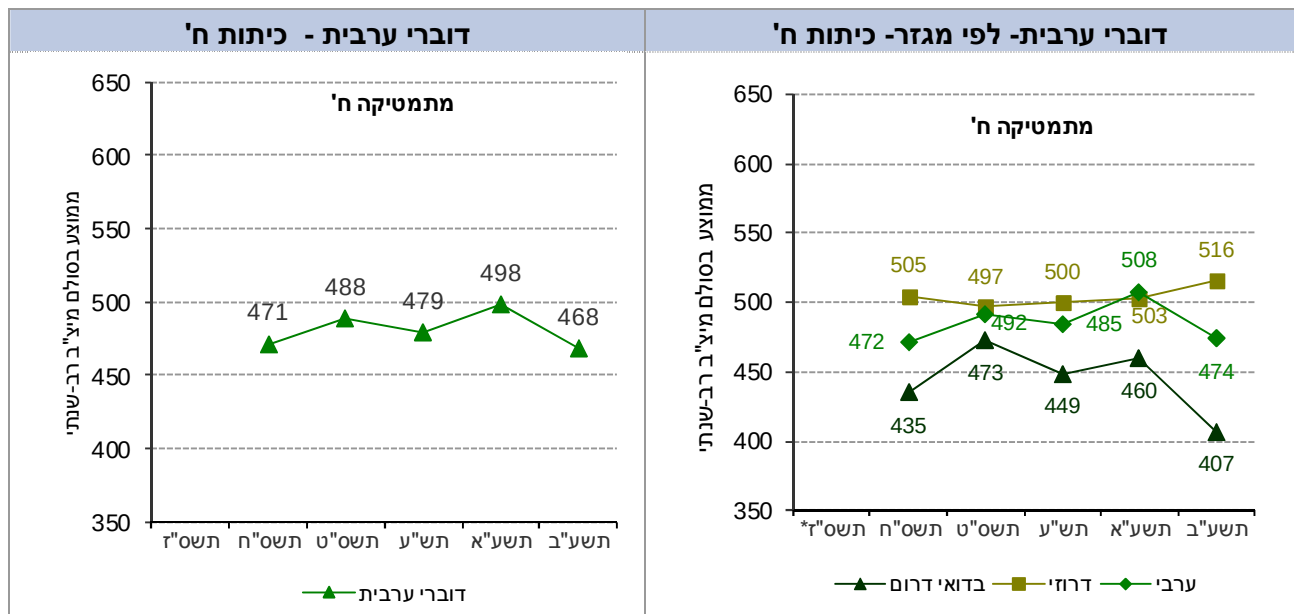
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 20).

לוח 42: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

בדואי דרום			דרוזי			ערבי			דוברי ערבית			מתמטיקה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
71	435	876	98	505	680	89	472	2,969	89	471	4,758	תשס"ח
88	473	867	91	497	640	95	492	3,445	94	488	5,124	תשס"ט
90	449	539	95	500	525	91	485	4,574	92	479	5,905	תש"ע
78	460	1,089	90	503	462	93	508	4,063	92	498	5,867	תשע"א
67	407	1,190	95	516	648	95	474	2,765	95	468	4,931	תשע"ב

תרשים 50: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן במתמטיקה לכיתות ח' **ירדו במידה ניכרת** בתשע"ב (30 נק') וחזרו לרמה שנמדדה בשנת הבסיס תשס"ח.
- בהישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב נרשמה **ירידה ניכרת** של 34 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי בתשע"ב דומים להישגים שנרשמו לפני ארבע שנים בתשס"ח.
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **עליה מתונה** של 13 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ח- תשע"ב חלה **עלייה מצטברת קלה** בהישגי התלמידים במגזר זה (11 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים במידה רבה מאד** מההישגים שנרשמו בתשע"א (ירידה של 53 נק') והם **נמוכים מההישגים שנרשמו בתשס"ח ב-28 נק'.**
- בכל חמש השנים שנמדדו הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מההישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי.** בשנה"ל תש"ע התרחב מאד פער ההישגים בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום, ובתשע"ב הוא עומד על כ- 70 נק' בסולם הרב-שנתי.

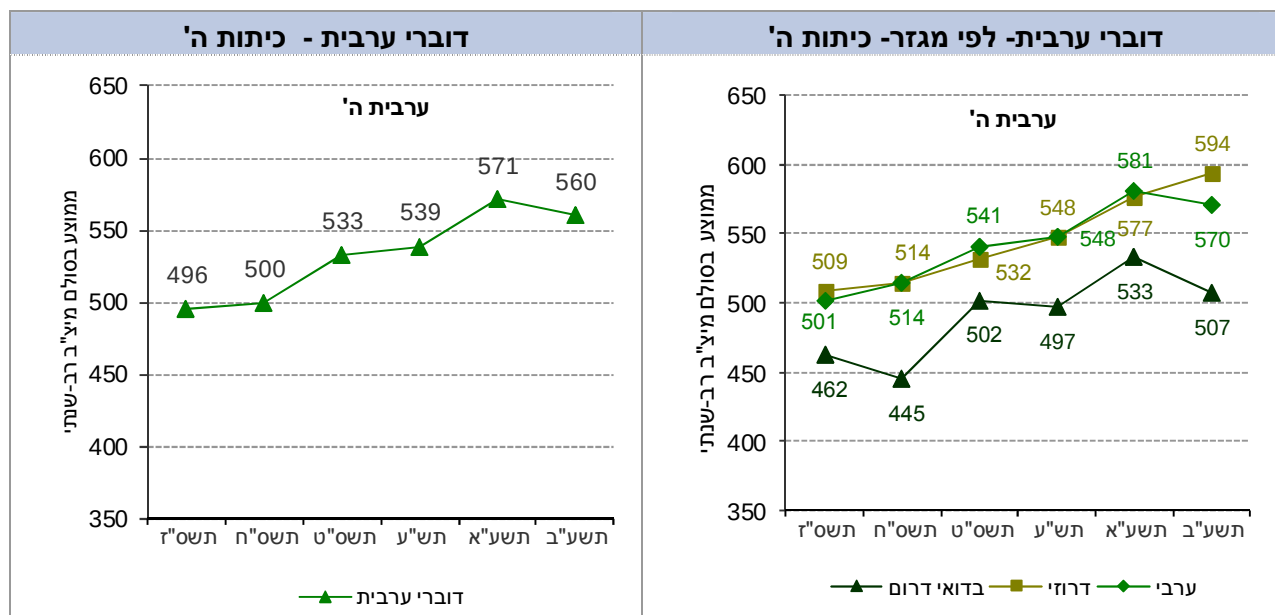
הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 50 ובלוח 42 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 23 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 11% מתוך 216 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 23 כיתות מתוך 126 במגזר הערבי (18%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי ובמגזר הבדואי בדרום ובצפון.

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן בערבית לכיתות ה' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 23).

לוח 43: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום			ערבית ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
103	496	5,597	103	501	3,775	88	509	511	105	462	1,152	תשס"ז
100	500	6,097	93	514	3,675	88	514	702	112	445	1,318	תשס"ח
95	533	6,058	92	541	4,077	94	532	684	99	502	1,056	תשס"ט
95	539	6,882	92	548	4,983	85	548	505	100	497	995	תש"ע
84	571	6,659	78	581	4,377	73	577	501	97	533	1,485	תשע"א
83	560	5,931	77	570	3,559	65	594	706	91	507	1,267	תשע"ב

תרשים 51: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

הערה: מהימנות ותוקף הממוצע הארצי במקצוע הערבית לכיתה ה' בתשע"ב אינם עומדים בסטנדרט הנדרש, ולפיכך ממוצע זה מוטל בספק.

עיון בנתונים מעלה כי –

- הישגי התלמידים **דוברי הערבית** במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ה' **ירדו במידה מתונה** בתשע"ב (11 נק') בהשוואה לתשע"א, וזאת בניגוד למגמת העלייה שנרשמה בשנים תשס"ז – תשע"א.
- במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת גדולה מאד** של 64 נק' בסולם הרב-שנתי.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב **ירדו במידה מתונה** בתשע"ב (11 נק'), בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בהישגי התלמידים במגזר הערבי נרשמה **עלייה מצטברת גדולה מאד** במהלך השנים תשס"ז-תשע"ב (69 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **עליה מתונה** של 17 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ז-תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת גדולה מאד** של 85 נק'.
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים במידה ניכרת** בהשוואה להישגים שנרשמו אצלם בתשע"א (26 נק'). סך הכל, בין השנים תשס"ז לתשע"ב נרשמה **עלייה מצטברת גדולה** של 45 נק'.
- בכל השנים הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנה"ל תשע"ב **פער ההישגים** בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום עומד על כ- 70 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 51 ובלוח 43 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ- 10 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 4% מתוך 278 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית – 10 כיתות מתוך 160 במגזר הערבי (6%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי ובמגזר הבדואי בדרום ובצפון.

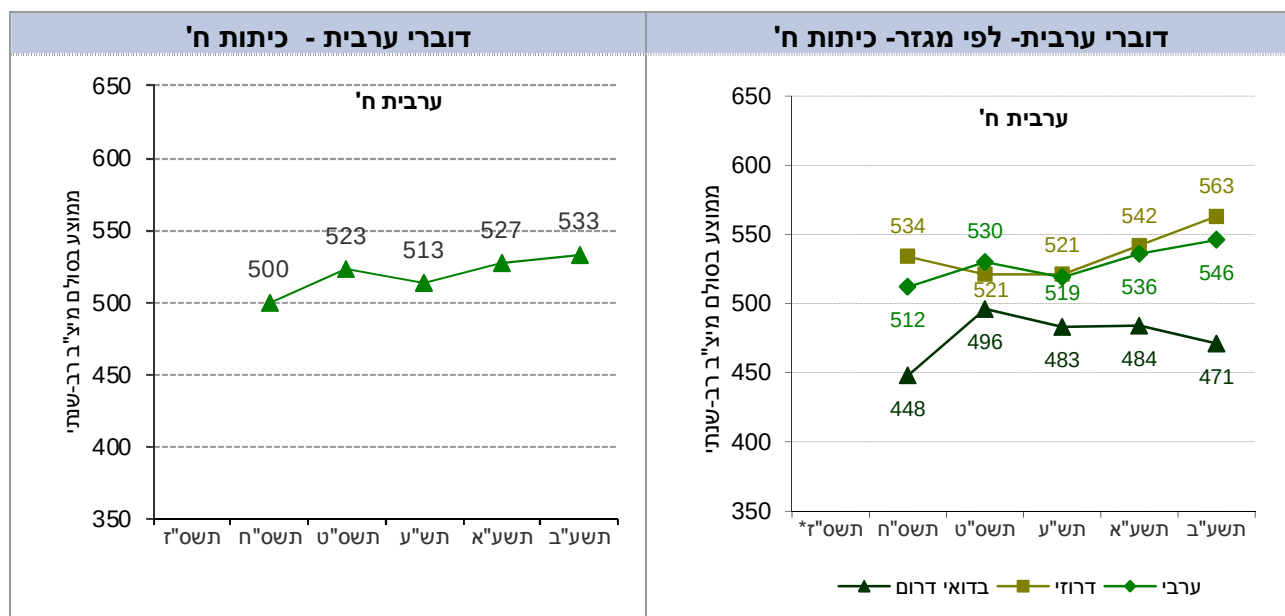
כיתות ח'

בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן בערבית לכיתות ח' בכלל בתי ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמ' 24).

לוח 44: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

ערבית ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	4,971	97	512	3,038	76	534	689	106	448	929
תשס"ט	80	523	5,374	79	530	3,630	72	521	668	84	496	876
תש"ע	88	513	6,031	85	519	4,678	83	521	523	94	483	557
תשע"א	90	527	5,913	86	536	4,122	75	542	462	101	484	1,075
תשע"ב	95	533	5,226	90	546	3,103	77	563	652	98	471	1,138

תרשים 52: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגי התלמידים **דוברי ערבית** במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' נשארו **ללא שינוי של ממש** בתשע"ב בהשוואה לתשע"א (עלייה מזערית של 6 נק').
- במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב חלה בקרב **דוברי הערבית עלייה מצטברת ניכרת** של 33 נק' בהישגים.
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי** בתשע"ב **עלו במידה קלה** ב-10 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, הישגי התלמידים במגזר הערבי **עלו עלייה מצטברת ניכרת** במהלך השנים תשס"ח-תשע"ב (34 נק').
- בקרב התלמידים **במגזר הדרוזי** חלה בתשע"ב **עליה ניכרת** של 21 נק' בהשוואה לתשע"א. סך הכל, בשנים תשס"ח-תשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת מתונה** (29 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום** שנרשמו בתשע"ב **נמוכים במידה מתונה** מההישגים שנרשמו בתשע"א, ב-13 נק'. סך הכל, בין השנים תשס"ח לתשע"ב עלו הישגי התלמידים במגזר זה **עלייה מצטברת מתונה** (23 נק').
- הישגי התלמידים **במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי דומים** ביניהם **וגבוהים** מהישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום**. בשנה"ל תשע"ב פער ההישגים בין המגזרים הערבי והדרוזי לבין המגזר הבדואי בדרום הוא כ-80 נק' בסולם הרב-שנתי.

הערה: נתוני תשע"ב שבתרשים 52 ובלוח 44 אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-7 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו הן 3% מתוך 213 הכיתות בבתי ספר דוברי ערבית - 7 כיתות מתוך 126 במגזר הערבי (6%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי ובמגזר הבדואי בדרום ובצפון.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים

בהישגי התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"ב נרשמה, על פי רוב, ירידה בהישגים בהשוואה לשנה קודמת. השינוי בהישגים משתנה בין המבחנים השונים ובין המגזרים השונים. בחלק מהמבחנים נרשמו בתשע"ב ירידות גדולות במיוחד בקרב תלמידים במגזר הבדואי בדרום.

בכל המקצועות ודרגות הכיתה (למעט מתמטיקה ח'), בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית נרשמה במהלך השנים עלייה מצטברת מתונה עד גדולה מאד בהישגים. ניתוח על פי מגזרים מעלה כי: במגזר הערבי והדרוזי נרשמו בכל המבחנים עליות מצטברות מתונות עד גדולות מאד, אך במגזר הבדואי בדרום אי אפשר להצביע על מגמה ברורה של עלייה לאורך השנים - בחלק מהמבחנים הישגי התלמידים בתשע"ב נמוכים או דומים להישגים שנרשמו בשנת המדידה הראשונה (תשס"ז/תשס"ח).

המגזר הערבי

■ בהשוואה לשנה קודמת:

- 0 הישגי התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי בתשע"ב מצביעים על מגמה מעורבת של שינוי בהשוואה לתשע"א.
- 0 בכיתות ה' נרשמו ירידות קלות במדע וטכנולוגיה (13 נק') ובשפת-אם ערבית (11 נק'), במתמטיקה לא חל שינוי בהישגים, ובאנגלית נרשמה עלייה קלה (10 נק').
- 0 בכיתות ח' נרשמו ברוב המקצועות ירידות: ירידה גדולה במתמטיקה (34 נק'), ירידה ניכרת באנגלית (25 נק') וירידה מתונה במדע וטכנולוגיה (17 נק'). בערבית חלה עלייה קלה בהישגים (10 נק').

■ אשר למגמה על פני השנים:

- 0 בקרב תלמידים במגזר הערבי נרשמו במהלך השנים עליות מצטברות בהישגים, וזאת בכל תחומי הדעת ודרגות הכיתה, למעט במתמטיקה לכיתות ח'.
- 0 בכיתות ה' נרשמו במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב עליות מצטברות גדולות מאד בכל המקצועות: במתמטיקה (78 נק') ובשפת-אם ערבית (69 נק'), במדע וטכנולוגיה (52 נק') ובאנגלית (49 נק').
- 0 בכיתות ח', במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב נרשמה עלייה מצטברת גדולה במדע וטכנולוגיה (53 נק'), עלייה מתונה יותר בשפת-אם ערבית (34 נק') ועלייה קלה באנגלית (19 נק'). במתמטיקה לא חל שינוי - הישגי התלמידים בתשע"ב דומים להישגים שנרשמו בשנת הבסיס תשס"ח.

המגזר הדרוזי

■ בהשוואה לשנה קודמת:

- 0 בקרב תלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי נרשמה בתשע"ב מגמה מעורבת של שינוי בהישגים בהשוואה לתשע"א.
- 0 בכיתות ה' במתמטיקה חלה עליה גדולה מאד (40 נק'), ובשפת-אם ערבית נרשמה עלייה מתונה יותר (17 נק'). בשאר המקצועות נרשמו ירידות קלות - במדע וטכנולוגיה (9 נק') ובאנגלית (10 נק').
- 0 בכיתות ח' חלה עליה ניכרת במדע וטכנולוגיה (31 נק'), ועליות מתונות יותר בשפת-אם ערבית (21 נק') ובמתמטיקה (13 נק'). לעומת זאת, באנגלית נרשמה ירידה קלה (7 נק').

■ אשר למגמה על פני השנים:

- 0 בכל תחומי הדעת ודרגות הכיתה נרשמו בקרב תלמידים במגזר הדרוזי עליות מצטברות במהלך השנים.
- 0 בכיתות ה' נרשמו במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב עליות מצטברות בכל המקצועות: במתמטיקה חלה עלייה דרמטית (123 נק'), עליה גדולה מאד בשפת-אם ערבית (85 נק'), עלייה גדולה במדע וטכנולוגיה (52 נק') ובאנגלית חלה עלייה מתונה יותר (37 נק').
- 0 בכיתות ח', במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב נרשמו עליות מצטברות כלהלן: עלייה מצטברת גדולה מאד במדע וטכנולוגיה (76 נק'), עלייה מתונה יותר בשפת-אם ערבית (29 נק') ועליות קלות באנגלית (14 נק') ובמתמטיקה (11 נק').

המגזר הבדואי בדרום

■ בהשוואה לשנה קודמת:

- 0 הישגי התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי בדרום בתשע"ב נמוכים מההישגים שנרשמו בתשע"א, וזאת בכל המקצועות ודרגות הכיתה. עוצמת הירידה בהישגים משתנה בין המקצועות ודרגות הכיתה.

- 0 **בכיתות ה'**, הישגי התלמידים במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה נמוכים בתשע"ב במידה גדולה מאד בהשוואה לתשע"א (58 נק' ו-54 נק', בהתאמה). באנגלית ובשפת-אם ערבית נרשמו ירידות מתונות יותר (28 נק' ו-26 נק', בהתאמה).
- 0 **בכיתות ח'** נרשמה ירידה גדולה מאד במתמטיקה (53 נק'), ירידה ניכרת באנגלית (27 נק') וירידות מתונות יותר במדע וטכנולוגיה ובשפת-אם ערבית (16 נק' ו-13 נק', בהתאמה).

■ אשר למגמה על פני השנים:

- 0 אי אפשר להצביע על מגמה ברורה של עלייה בהישגי התלמידים בבתי ספר במגזר הבדואי בדרום לאורך השנים. בחלק ממבחנים הישגי התלמידים בתשע"ב **נמוכים או דומים** להישגים שנרשמו אצלם בשנת המדידה הראשונה.
- 0 **בכיתות ה'** נרשמה במהלך חמש השנים שבין תשס"ז לתשע"ב עלייה מצטברת גדולה בשפת-אם ערבית (45 נק') ועליות מתונות במדע וטכנולוגיה (19 נק') ובאנגלית (21 נק'). לעומת זאת, במתמטיקה לא חל שינוי בהישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום.
- 0 **בכיתות ח'**, במהלך ארבע השנים שבין תשס"ח לתשע"ב, נרשמה עלייה מצטברת מתונה בשפת-אם ערבית (23 נק') ועלייה קלה במדע וטכנולוגיה (10 נק'). לעומת זאת במקצועות אנגלית ומתמטיקה, הישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום נמוכים מההישגים שנרשמו בתשס"ח - במידה מתונה במתמטיקה (28 נק') ובמידה קלה באנגלית (7 נק').

הערה: הליך חישוב נתוני המיצ"ב כולל בדיקה נרחבת של ההקפדה על טוהר בחינות בכיתות הנבחנו. נתוני התלמידים הלומדים בבתי ספר בהם עלה חשד לפגיעה בטוהר הבחינות אינם נכללים בחישוב הנתונים של אותו מבחן. בחלק מן המבחנים, נמצא שיעור גבוה במיוחד של פגיעה בטוהר בחינות בקרב בתי ספר במגזר הבדואי בדרום, ולכן רבים מהם אינם כלולים בחישובים. אף על פי כן, נתוני מיצ"ב תשע"ב המוצגים בדוח זה משקפים את תמונת המצב של הישגים נמוכים מאד במגזר זה.

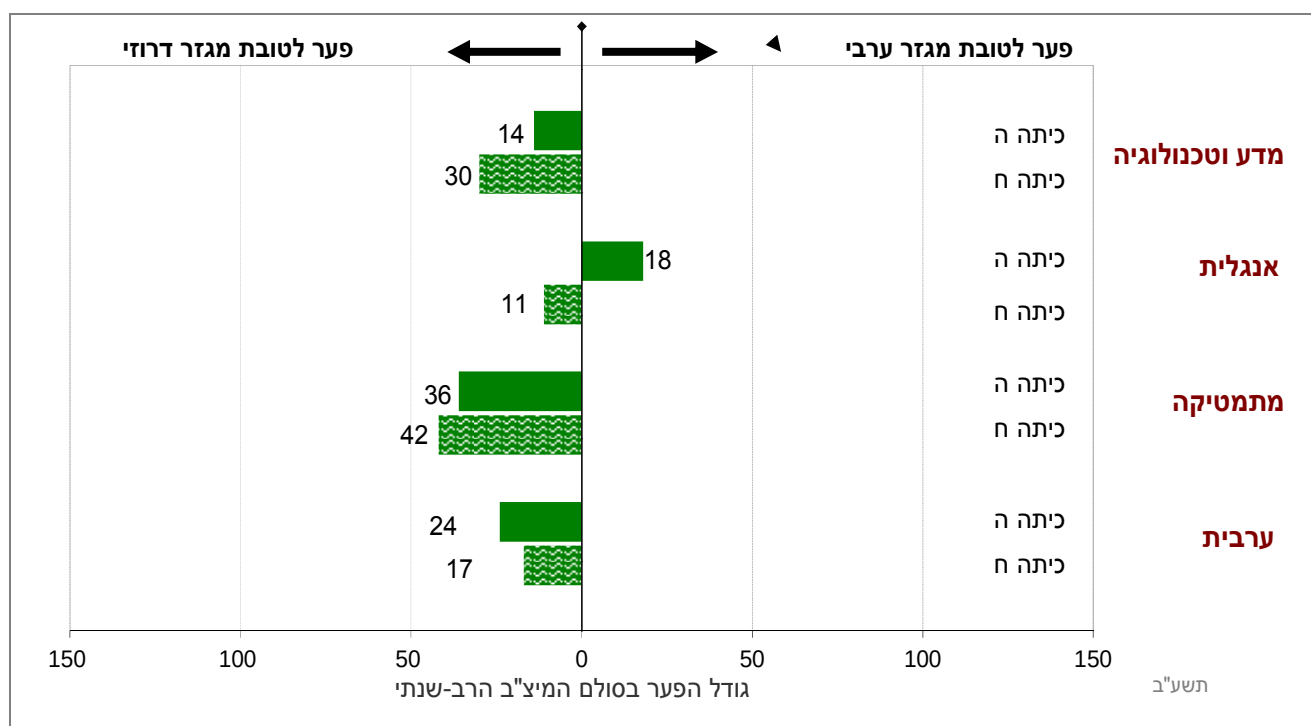
**פערים בהישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'
בבתי ספר דוברי ערבית
לפי מגזרים**

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בכיתות ה' ובכיתות ח'

פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

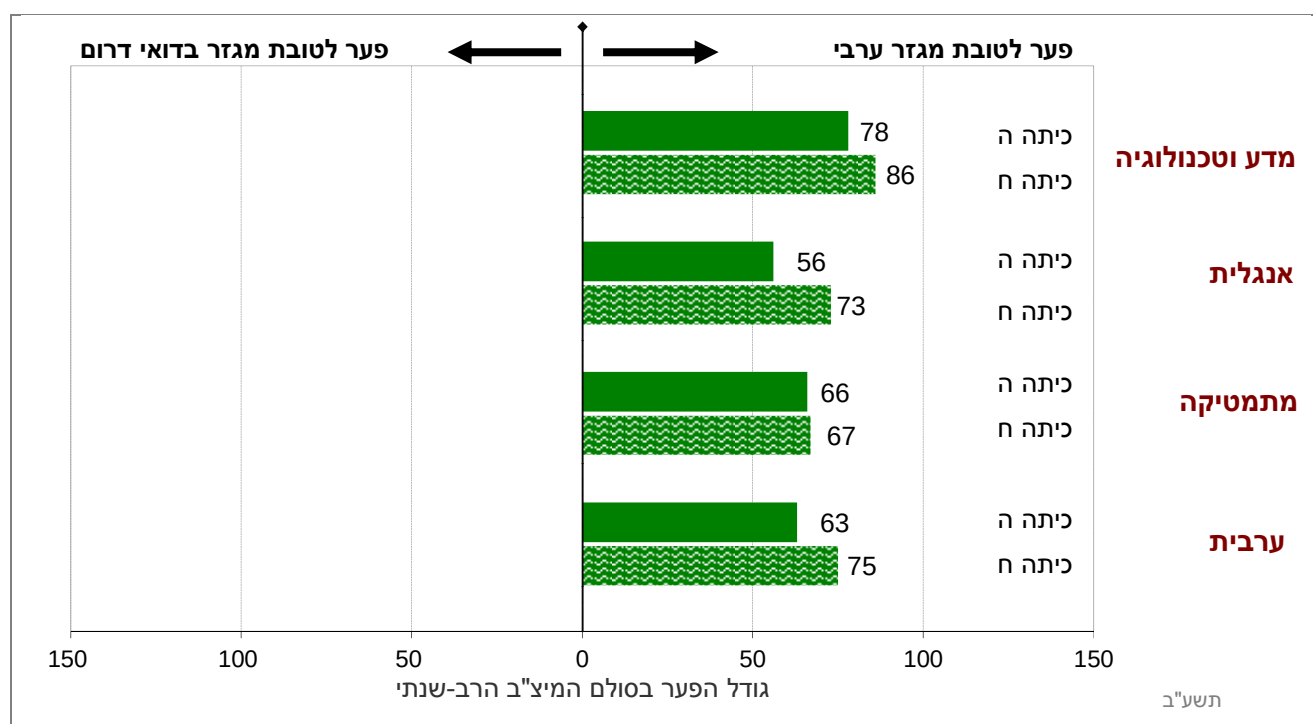
בלוחות 37-44 שבפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים בשנים תשס"ז-תשע"ב. בתרשימים הבאים מוצגים באופן גרפי נתוני הפערים בין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי ובין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הבדואי בדרום במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה וערבית. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי המגזר הערבי וממוצעי המגזרים הדרוזי והבדואי בדרום בנפרד, וזאת במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 53: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הדרוזי.

תרשים 54: פערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הבדואי דרום.

עיון בנתונים שלעיל מעלה כי -

פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי בשנה"ל תשע"ב:

- על פי רוב, בתשע"ב הישגי התלמידים במגזר הדרוזי גבוהים מהישגי התלמידים במגזר הערבי.
- במבחנים במתמטיקה לכיתות ה' ו-ח' ובמבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' נרשמו פערים ניכרים לטובת המגזר ההדרוזי, כ-30 עד 40 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- במבחנים בשפת-אם ערבית לכיתות ה' וח' נרשמו פערים מתונים יותר: 24 נקודות בכיתות ה' ו-17 נקודות בכיתות ח'.
- גם במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' ובאנגלית לכיתות ח' נמצאו פערים קלים לטובת המגזר הדרוזי: 14 נקודות ו-11 נקודות, בהתאמה.
- במבחן באנגלית לכיתות ה' נרשם פער לטובת המגזר הערבי של 18 נקודות בסולם הרב שנתי.

פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום בשנה"ל תשע"ב:

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה נמצאו פערים גדולים מאד בהישגים לטובת המגזר הערבי בהשוואה למגזר הבדואי בדרום. גודל הפערים נע בין 60 עד 80 נקודות בסולם הרב שנתי.
- על פי רוב, פערי ההישגים בכיתות ה' דומים לפערים שנמדדו בכיתות ח'.

פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) וכן פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ה' ו-ח' במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם ערבית בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור בתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 3.3 מוצגים נתונים מקבילים בעבור ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב.

בתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי

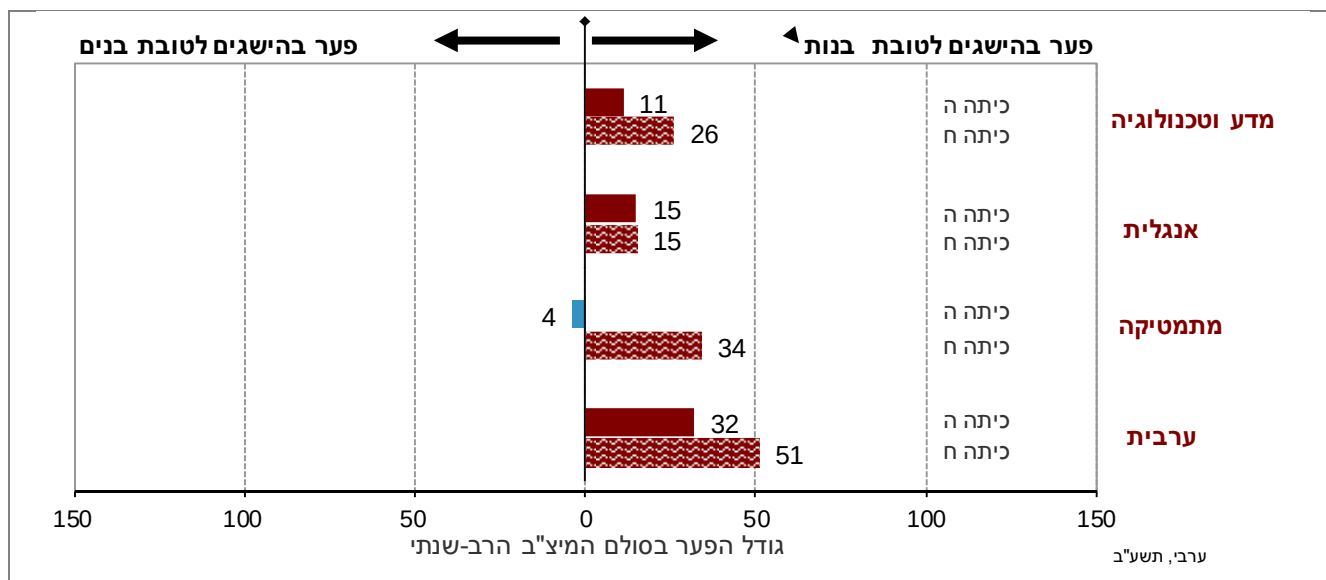
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי.

לוח 45: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הערבי

דוברי ערבית מגזר ערבי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
מדע וטכנולוגיה										
ה'	4,580	513	77	2,370	518	75	2,210	507	79	11
ח'	3,724	528	98	2,002	540	95	1,722	514	100	26
אנגלית										
ה'	4,561	526	86	2,358	533	83	2,203	518	89	15
ח'	4,443	481	81	2,360	488	79	2,083	473	82	15
מתמטיקה										
ה'	3,577	521	87	1,884	519	85	1,693	523	88	-4
ח'	2,765	474	95	1,553	489	94	1,212	455	92	34
ערבית										
ה'	3,559	570	77	1,889	585	70	1,670	553	81	32
ח'	3,103	546	90	1,752	568	76	1,351	517	98	51

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 55: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב במגזר הערבי

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי במגזר הערבי -

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה, למעט מתמטיקה ה', הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים.
- בכיתות ה' הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (32 נק') והפער הקטן ביותר נרשם במדע וטכנולוגיה (11 נק'). במתמטיקה הישגי הבנים דומים להישגי הבנות.
- בכיתות ח' הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (51 נק') והפער הקטן ביותר נרשם באנגלית (15 נק').
- על פי רוב הפערים בין בנים ובנות קטנים יותר בכיתות ה' בהשוואה לפערים בכיתות ח'.

בתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי

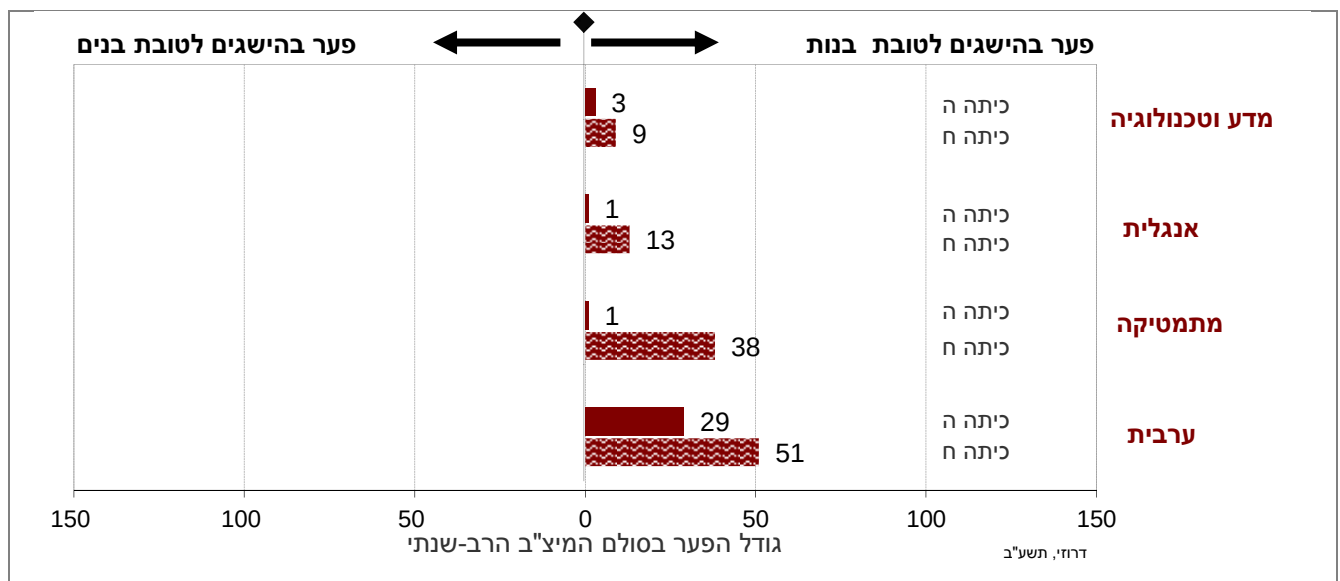
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי.

לוח 46: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב במגזר הדרוזי

דוברי ערבית מגזר דרוזי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
מדע וטכנולוגיה										
ה'	556	527	69	289	528	74	267	525	65	3
ח'	423	558	100	233	562	99	190	553	102	9
אנגלית										
ה'	564	508	75	291	508	76	273	507	74	1
ח'	463	492	78	259	498	78	204	485	78	13
מתמטיקה										
ה'	712	557	81	347	557	79	365	556	82	1
ח'	648	516	95	320	535	95	328	497	92	38
ערבית										
ה'	706	594	65	345	609	56	361	580	69	29
ח'	652	563	77	323	589	61	329	538	83	51

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 56: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ב לכיתות ח' במגזר הדרוזי

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי במגזר דרוזי -

- בקרבת תלמידים במגזר הדרוזי, הישגי הבנות במבחני המיצ"ב לכיתות ח' גבוהים מהישגי הבנים.
- פערי ההישגים שנמדדו בכיתות ח' הם: 51 נקודות בשפת-אם ערבית ו-38 נקודות במתמטיקה. באנגלית ובמדע וטכנולוגיה נרשמו פערים קלים - 13 נקודות ו-9 נקודות, בהתאמה.
- בכיתות ה' נרשם פער בהישגים של 29 נקודות לטובת הבנות בשפת-אם ערבית. בשאר המקצועות לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות.

בתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי דרום

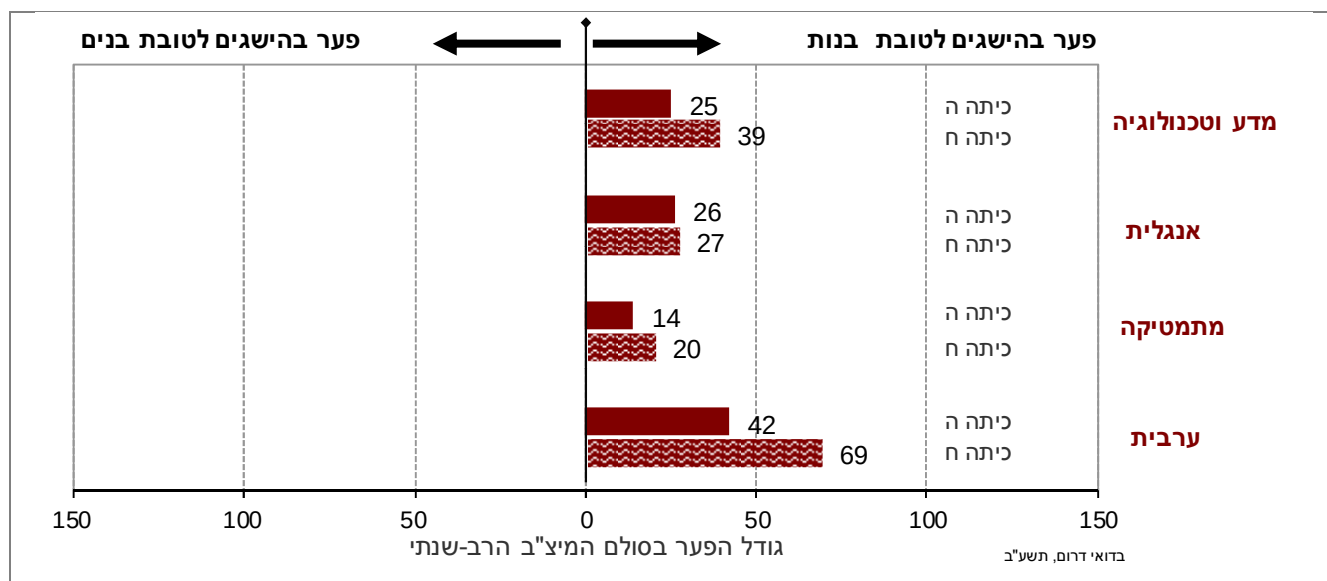
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ב במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי דרום.

לוח 47: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב במגזר הבדואי דרום

דוברי ערבית מגזר בדואי דרום	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	
מדע וטכנולוגיה										
ה'	733	435	75	400	447	76	333	422	71	25
ח'	423	442	68	207	462	74	216	423	55	39
אנגלית										
ה'	656	470	95	359	482	94	297	456	95	26
ח'	352	408	56	185	421	56	167	394	53	27
מתמטיקה										
ה'	1,082	455	88	551	462	90	531	448	86	14
ח'	1,190	407	67	621	417	68	569	397	64	20
ערבית										
ה'	1,267	507	91	664	527	84	603	485	94	42
ח'	1,138	471	98	618	502	87	520	433	96	69

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 57: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב במגזר הבדואי דרום

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב המגזר הבדואי דרום -

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים.
- בכיתות ה' – הפער הגדול ביותר לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (42 נק') והפער הקטן ביותר נרשם במתמטיקה (14 נק').
- בכיתות ח' – פער גדול מאד לטובת הבנות נרשם בשפת-אם ערבית (69 נק'). בשאר המקצועות נרשמו פערים קטנים יותר - הפער הקטן ביותר נרשם במתמטיקה (20 נק').
- בכל המקצועות מלבד באנגלית הפערים בין הבנים לבנות קטנים יותר בכיתות ה' בהשוואה לכיתות ח'.

נתוני הפערים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בתשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

- **בשלושת המגזרים הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל (למעט מתמטיקה ה' במגזר הדרוזי) הישגי הבנות גבוהים או שווים להישגי הבנים.** על פי רוב הפערים לטובת הבנות בכיתה ח' גבוהים מהפערים המקבילים בכיתה ה'.
- **בקרב המגזר הערבי: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל (למעט מתמטיקה ה').** הפער הגדול ביותר נרשם במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' (51 נק') והפער הקטן ביותר במבחנים במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' (15 נק'). במתמטיקה לכיתות ה' הישגי הבנים והבנות דומים.
- **בקרב המגזר הדרוזי: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בשפת-אם ערבית לכיתות ה' ובכל ארבעת מקצועות המיצ"ב בכיתות ח'.** בשאר המבחנים לכיתות ה' הישגי הבנים והבנות דומים. הפער הגדול ביותר נרשם במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' (51 נק') והפער הקטן ביותר במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' (9 נק').
- **בקרב המגזר הבדואי בדרום: הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל.** הפער הגדול ביותר נרשם במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח' (69 נק') והפער הקטן ביותר במתמטיקה לכיתות ה' (14 נק').

**הישגים בשפת-אם לכיתות ב'
בבתי ספר דוברי ערבית
לפי מגזרים**

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ב'- לפי מגזרים

המבחן בערבית לכיתות ב'

בתרשים ובלוחות שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיית תקן, ציוני אחוזונים והתפלגות הציונים) במבחן המיצ"ב תשע"ב בערבית לכיתות ב' במגזר הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום. כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוססים במונחי סולם ציוני הגלם (100-0)¹⁴. (פירוט אודות תיאור המבחן ר' בעמ' 47).

לוח 48: ממוצע וסטיית תקן (בסולם ציוני גלם) במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

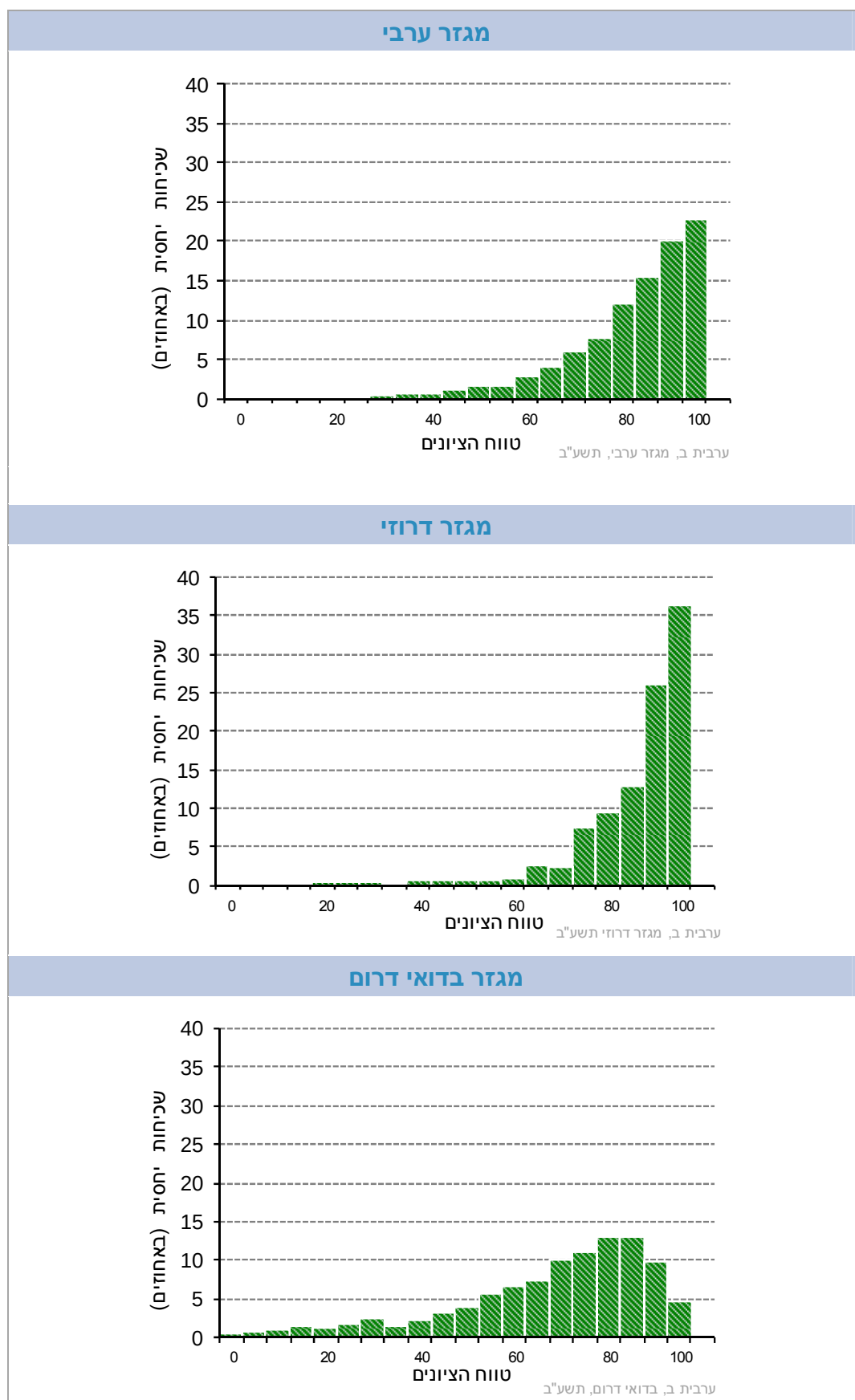
ערבית ב'	ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשע"ב	3,621	84	15	671	90	11	1,368	70	21

לוח 49: ציוני אחוזונים (בסולם ציוני גלם) במבחני המיצ"ב תשע"ב בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים

ערבית ב', תשע"ב	ערבי	דרוזי	בדואי דרום
אחוזון 90	98	100	92
אחוזון 75	95	97	86
אחוזון 50	88	93	76
אחוזון 25	78	85	60
אחוזון 10	64	77	39

¹⁴ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 100-0 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית.

**תרשים 58: התפלגות הציון הכולל במבחן בערבית לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית - לפי מגזרים
בסולם ציוני הגלים (0 - 100) תשע"ב**

עיון בנתונים מעלה כי -

- הישגיהם של תלמידים במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' במגזר הבדואי בדרום נמוכים בהשוואה להישגי תלמידים במגזר הערבי והדרוזי. ההישגים במגזר הדרוזי גבוהים מההישגים במגזר הערבי.
- 50% מהתלמידים במגזר הבדואי בדרום קיבלו ציון הנמוך או שווה ל-76 נקודות, בהשוואה ל-88 נקודות במגזר הערבי ו-93 נקודות במגזר הדרוזי.
- בנוסף, 10% מהתלמידים במגזר הבדואי בדרום קיבלו ציון הנמוך או שווה ל-39 נקודות.
- פיזור הציונים בקרב הבדואים בדרום גדול (21 נקודות) בהשוואה לפיזור הציונים במגזרים הערבי והדרוזי (15 נקודות ו-11 נקודות, בהתאמה).

פערים בהישגים במבחן בשפת-אם לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים

בלוח הבא מוצגים פערים בהישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם ערבית לכיתות ב' בשנים תשס"ח-תשע"ב, בין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי ובין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי ובמגזר הבדואי בדרום. ניתוח הפערים לאורך השנים נעשה בעבור הציונים בהבנת הנקרא, שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת ההכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע - תשע"ב לפערים שהתקבלו בשנים קודמות. נוסף על כך, על מנת לאפשר השוואה תקפה של גודל הפערים בשנים השונות, הפערים מוצגים **במונחי סטיית תקן**.

לוח 50: פערים בהישגים בהבנת הנקרא במבחן בערבית לכיתות ב' בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים בשנים תשס"ח-תשע"ב

המבחן בערבית ב'	פערי הישגים בין המגזר הערבי והמגזרים הדרוזי והבדואי בדרום*				
	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב
המגזר הדרוזי	-0.20	-0.04	-0.22	0.08	-0.29
המגזר הבדואי בדרום	0.65	0.61	-0.08	0.44	0.57

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של תלמידי המגזר הדרוזי/הבדואי בדרום מנתוניהם של תלמידי המגזר הערבי.

עיון בנתונים בלוח שלעיל מעלה כי -

- בהשוואה בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי נמצא כי הישגי התלמידים במגזר הדרוזי גבוהים או דומים להישגי התלמידים במגזר הערבי.
- בהשוואה בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום נמצא כי במרבית השנים הישגי התלמידים במגזר הערבי גבוהים מהישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום (בחצי סטיית תקן ויותר)

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב'- לפי מגזרים

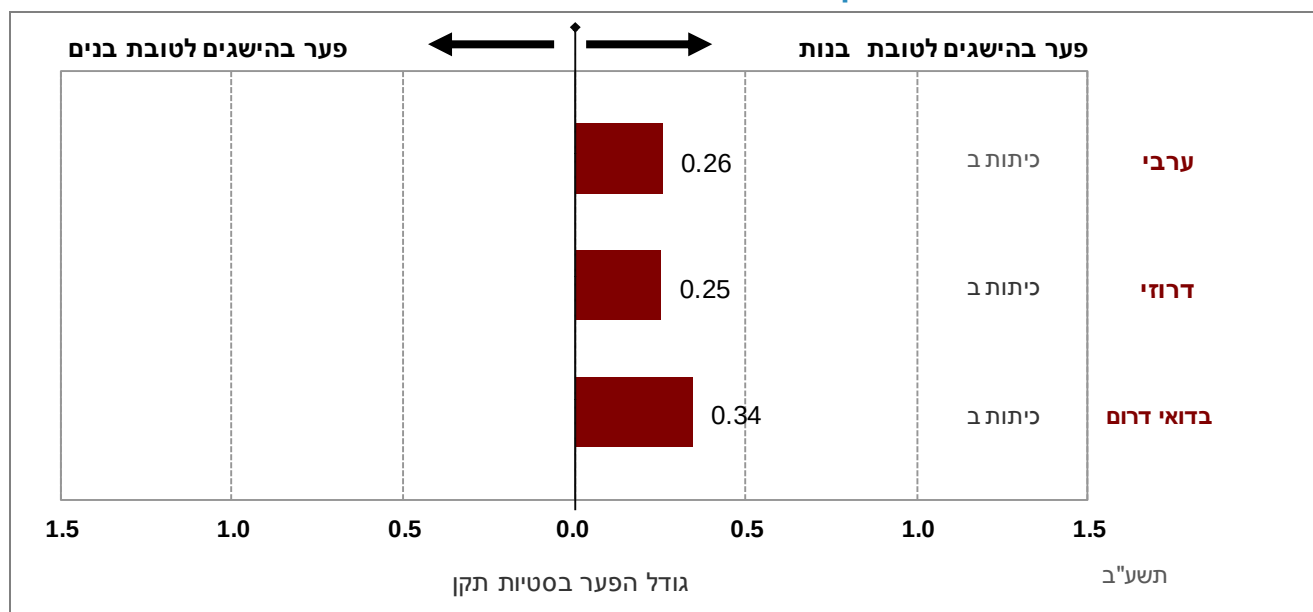
בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן הפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"ב – בבתי ספר דוברי ערבית לפי מגזרים.

לוח 51: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"ב

פערים בין בנות ובנים*	בנות			בנים			כלל התלמידים		
	הפער בסטיות תקן	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע
ערבי	0.26	17	81	1,756	14	86	1,865	15	84
דרוזי	0.25	12	87	322	9	92	349	11	90
בדואי דרום	0.34	21	67	669	20	73	699	21	70

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 59: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם ערבית לכיתות ב' תשע"ב

עיון בנתונים מעלה כי -

- בדומה לממצאים שהתקבלו לכיתות ה' ו-ח', הישגי **הבנות** במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' **גבוהים** מהישגי **הבנים** וזאת בשלושת המגזרים.
- בקרב **המגזר הבדואי בדרום** נמצא הפער **הגבוה ביותר** לטובת הבנות העומד על 0.34 סטיות תקן.
- פערי ההישגים לטובת הבנות במגזר הערבי והדרוזי דומים.

נספח 1: מקדמי מתאם (פירסון) בין רמת הרקע החברתי-כלכלי של נבחנים ובין הישגיהם במבחני מיצ"ב תשע"ב

עוצמות הקשר הסטטיסטי שבין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים (לפי עשירון הטיפוח 1-10) ובין הישגיהם במבחני המיצ"ב תשע"ב מדווחות בלוח הבא במונחי מקדם המתאם של פירסון. המתאמים מדווחים בעבור כלל בתי הספר שהשתתפו וכן בעבור דוברי עברית ודוברי ערבית בנפרד. אין להסיק מקיומו של קשר על יחסי סיבה תוצאה בין שני המשתנים.

לוח 52: מקדמי מתאמי פירסון בין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים והישגיהם במבחני תשע"ב

המבחן	כלל בתי"ס	דוברי עברית	דוברי ערבית
	r	r	r
מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'	0.37	0.28	0.30
מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	0.38	0.35	0.36
אנגלית לכיתות ה'	0.29	0.23	0.31
אנגלית לכיתות ח'	0.48	0.38	0.44
מתמטיקה לכיתות ה'	0.34	0.27	0.23
מתמטיקה לכיתות ח'	0.40	0.35	0.32
עברית לכיתות ה'		0.27	
עברית לכיתות ח'		0.33	
ערבית לכיתות ה'			0.28
ערבית לכיתות ח'			0.28

מקדם מתאם פירסון

מקדם המתאם של פירסון הוא מדד לקשר לינארי (קורלציה) בין שתי קבוצות של מספרים. כאשר מדובר בעיבוד נתונים סטטיסטי, ההתייחסות בדרך כלל היא לקשר בין שני משתנים. ערכי המדד נעים בין (-1) לבין (+1) והוא מסומן באות r.

חישוב מדד חברתי-כלכלי ברמת התלמיד ר' הספר בצמוד 29

נספח 2: פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם רב-שנתי במבחני המיצ"ב תשע"ב

לוח 53: ממוצעים וסטיות תקן של ההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' תשע"ב בסולם ציוני הגלם ובסולם רב-שנתי

דוברי ערבית					דוברי עברית					כלל בתי"ס					
סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	
מומצע	ס"ת	מומצע	ס"ת		מומצע	ס"ת	מומצע	ס"ת		מומצע	ס"ת	מומצע	ס"ת		
מדע וטכנולוגיה															
82	498	20	48	6,265	70	541	17	58	13,957	77	528	18	55	20,222	ה'
100	512	21	39	4,666	100	549	21	47	13,998	101	539	21	45	18,664	ח'
אנגלית															
89	514	23	58	6,181	89	545	23	66	13,824	90	535	23	63	20,005	ה'
82	467	26	46	5,350	85	530	27	66	13,967	89	511	28	60	19,317	ח'
מתמטיקה															
91	511	23	53	5,718	82	556	20	65	13,218	88	542	22	61	18,936	ה'
95	468	26	39	4,931	97	514	26	51	14,490	99	501	27	48	19,421	ח'
עברית															
					68	539	15	72	13,265						ה'
					87	539	20	69	14,520						ח'
ערבית															
83	560	20	69	5,931											ה'
95	533	23	62	5,226											ח'

נספח 3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב -- לפי מאפייני רקע

נספח 3.1: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב -- לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר בחלוקה לפי מגזר שפה

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי רמות רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר וכן מוצגים הפערים בהישגי תלמידים מקבוצות אלו במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"ב) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח-תשע"ב) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בעבור כלל בתי הספר וכן בחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור בתי הספר בכל אחד ממגזרי השפה מוצגים גם נתוני ההישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה).

לוח 54: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז- תשע"ב -- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'			כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית*		
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	סך הכול		102	501	18,684	87	521	13,182	118	454	5,502
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך		114	462	5,586	97	496	2,552	118	434	3,034
	בינוני		98	505	7,007	87	519	4,767	112	476	2,240
	גבוה		80	534	5,948	80	535	5,768	-	-	-
	מגדר										
	בנות		98	505	9,553	85	521	6,684	112	467	2,869
	בנים		106	498	9,112	89	521	6,490	122	439	2,622
תשס"ח	סך הכול		100	500	21,407	84	524	14,466	111	444	6,941
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך		111	449	6,030	90	495	2,480	112	414	3,550
	בינוני		91	502	7,966	84	514	5,202	97	473	2,764
	גבוה		77	542	7,293	76	544	6,694	-	-	-
	מגדר										
	בנות		96	506	10,879	82	526	7,257	108	460	3,622
	בנים		104	494	10,525	87	522	7,208	112	427	3,317
תשס"ט	סך הכול		91	524	20,644	80	536	14,787	106	496	5,857
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך		103	487	5,569	88	504	1,778	109	479	3,791
	בינוני		84	527	7,230	80	528	5,414	93	524	1,816
	גבוה		73	553	7,670	73	554	7,468	-	-	-
	מגדר										
	בנות		85	531	10,391	77	538	7,451	99	514	2,940
	בנים		96	517	10,244	84	535	7,332	109	477	2,912
תש"ע	סך הכול		86	524	19,165	77	532	13,379	101	506	5,786
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך		98	498	5,955	85	500	2,095	103	497	3,860
	בינוני		82	523	7,352	78	522	5,670	94	524	1,682
	גבוה		70	550	5,771	69	550	5,544	-	-	-
	מגדר										
	בנות		82	526	9,838	76	529	6,834	95	519	3,004
	בנים		90	522	9,327	79	535	6,545	105	492	2,782
תשע"א	סך הכול		76	532	19,631	73	537	13,961	81	519	5,670
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך		78	509	5,866	75	507	1,867	80	510	3,999
	בינוני		75	532	6,851	72	529	5,323	81	540	1,528
	גבוה		70	552	6,846	70	552	6,724	-	-	-
	מגדר										
	בנות		75	532	10,160	71	534	7,179	80	526	2,981
	בנים		78	531	9,471	75	540	6,782	82	511	2,689
תשע"ב	סך הכול		77	528	20,222	70	541	13,957	82	498	6,265
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך		80	491	5,228	74	509	1,767	81	482	3,461
	בינוני		71	526	7,250	68	529	5,038	78	518	2,212
	גבוה		65	558	7,669	65	558	7,103	-	-	-
	מגדר										
	בנות		73	526	10,291	68	536	7,017	80	505	3,274
	בנים		80	530	9,931	72	546	6,940	83	491	2,991

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 55: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
107	466	5,920	94	513	12,948	100	500	18,868	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
107	438	2,631	96	468	1,958	103	452	4,589		נמוך
100	490	2,674	93	504	5,128	95	500	7,802		בינוני
-	-	-	86	537	5,758	86	537	6,268		גבוה
103	485	3,174	89	517	6,691	95	507	9,865		מגדר
107	444	2,745	98	510	6,255	105	492	9,000		בנות
106	459	5,087	99	525	13,501	106	506	18,588	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
104	438	2,755	102	461	1,524	104	446	4,279		נמוך
104	483	2,113	98	514	5,308	101	505	7,421		בינוני
-	-	-	90	552	6,535	90	550	6,701		גבוה
97	484	2,681	94	527	6,827	97	514	9,508		מגדר
108	430	2,399	104	524	6,673	113	497	9,072		בנות
105	494	5,090	95	534	13,782	100	522	18,872	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
104	481	3,039	97	485	2,011	101	483	5,050		נמוך
103	509	1,799	93	516	5,687	96	514	7,486		בינוני
-	-	-	86	563	6,020	86	562	6,248		גבוה
98	515	2,691	93	535	7,101	95	529	9,792		מגדר
107	470	2,399	97	532	6,681	104	515	9,080		בנות
112	525	3,910	97	547	13,339	102	541	17,249	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
109	504	2,800	99	494	1,546	107	501	4,346		נמוך
104	567	1,005	99	531	5,220	101	539	6,225		בינוני
-	-	-	88	573	6,513	87	574	6,610		גבוה
106	542	2,107	95	546	6,824	99	545	8,931		מגדר
115	505	1,803	100	549	6,515	106	537	8,318		בנות
100	512	4,666	100	549	13,998	101	539	18,664	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
91	484	1,911	92	495	1,785	91	489	3,696		נמוך
99	536	2,323	95	532	5,567	96	533	7,890		בינוני
-	-	-	95	582	6,571	95	583	6,956		גבוה
97	527	2,502	98	549	7,254	98	542	9,756		מגדר
100	495	2,164	102	551	6,744	105	535	8,908		בנות

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.
הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 56: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			אנגלית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
106	471	5,532	100	499	12,925	103	491	18,457	תשס"ז	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
107	454	3,070	110	475	2,475	109	464	5,545		נמוך
99	491	2,236	100	495	4,643	100	493	6,879		בינוני
-	-	-	94	511	5,719	93	512	5,896		גבוה
99	489	2,883	96	503	6,538	97	499	9,421		מגדר
109	453	2,634	104	494	6,371	107	482	9,005		בנות בנים
107	478	6,926	96	509	14,408	100	500	21,334	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
112	451	3,524	102	486	2,443	109	466	5,967		נמוך
90	505	2,762	100	495	5,177	97	498	7,939		בינוני
-	-	-	84	530	6,670	83	531	7,272		גבוה
100	492	3,602	93	510	7,282	95	505	10,884		מגדר
112	464	3,320	98	508	7,125	105	495	10,445		בנות בנים
104	483	6,099	97	517	14,986	100	507	21,085	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
107	467	3,956	106	481	1,816	107	471	5,772		נמוך
91	510	1,863	99	505	5,457	97	506	7,320		בינוני
-	-	-	86	539	7,589	86	539	7,788		גבוה
96	501	3,082	94	519	7,576	95	514	10,658		מגדר
109	466	2,999	100	516	7,408	105	501	10,407		בנות בנים
103	481	5,912	95	519	13,436	99	508	19,348	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
105	468	3,917	105	482	2,101	105	472	6,018		נמוך
95	506	1,736	99	504	5,670	98	504	7,406		בינוני
-	-	-	81	542	5,591	81	543	5,834		גבוה
98	494	3,095	90	522	6,960	94	514	10,055		מגדר
108	467	2,817	99	516	6,476	104	502	9,293		בנות בנים
85	511	6,273	92	532	13,680	91	525	19,953	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
85	502	4,345	100	496	1,799	90	500	6,144		נמוך
82	529	1,729	94	522	5,187	91	524	6,916		בינוני
-	-	-	85	548	6,627	84	549	6,800		גבוה
82	518	3,303	91	532	7,138	88	528	10,441		מגדר
88	504	2,970	94	532	6,542	93	523	9,512		בנות בנים
89	514	6,181	89	545	13,824	90	535	20,005	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
88	496	3,406	92	516	1,761	90	503	5,167		נמוך
83	533	2,194	90	531	4,966	88	531	7,160		בינוני
-	-	-	84	562	7,031	83	563	7,584		גבוה
86	521	3,227	87	548	6,941	87	539	10,168		מגדר
91	505	2,954	91	541	6,883	93	530	9,837		בנות בנים

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 57: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב - לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

אנגלית לכיתות ח'			כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית*		
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	סך הכול	18,995	100	500	13,142	99	519	5,853	86	452	2,581
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	4,585	90	440	2,004	100	463	2,581	76	422	2,659
	בינוני	7,825	95	492	5,166	98	500	2,659	83	475	-
	גבוה	6,364	83	553	5,854	84	554	-	-	-	-
	מגדר										
	בנות	9,978	96	505	6,834	97	521	3,144	84	466	2,706
	בנים	9,008	103	495	6,302	101	516	2,706	87	436	-
	סך הכול	19,083	100	507	13,754	95	531	5,329	87	449	2,910
	רקע חברתי-כלכלי										
תשס"ט	נמוך	4,446	86	438	1,536	97	462	2,910	76	426	2,188
	בינוני	7,613	96	502	5,425	97	515	2,188	89	473	-
	גבוה	6,810	79	562	6,630	79	563	-	-	-	-
	מגדר										
	בנות	9,756	96	512	6,937	93	533	2,819	84	465	2,503
	בנים	9,317	104	501	6,814	97	529	2,503	86	432	-
	סך הכול	19,269	97	513	14,089	92	530	5,180	95	470	3,085
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	5,126	96	465	2,041	102	487	3,085	91	453	1,838
	בינוני	7,669	96	506	5,831	96	512	1,838	94	492	-
תש"ע	גבוה	6,372	74	559	6,137	74	559	-	-	-	-
	מגדר										
	בנות	9,971	92	517	7,253	90	531	2,718	90	485	2,462
	בנים	9,298	101	508	6,836	94	530	2,462	97	454	-
	סך הכול	18,266	85	523	13,197	83	537	5,069	80	491	3,422
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	4,986	82	476	1,564	96	485	3,422	76	472	1,451
	בינוני	6,525	84	520	5,074	88	521	1,451	74	519	-
	גבוה	6,677	66	562	6,493	66	562	-	-	-	-
	מגדר										
תשע"א	בנות	9,553	82	528	6,835	81	539	2,718	76	503	2,351
	בנים	8,713	88	518	6,362	85	535	2,351	82	477	-
	סך הכול	19,317	89	511	13,967	85	530	5,350	82	467	2,485
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	4,273	82	456	1,788	92	480	2,485	73	442	2,444
	בינוני	8,001	84	508	5,557	85	513	2,444	79	494	-
	גבוה	6,957	69	560	6,567	70	560	-	-	-	-
	מגדר										
	בנות	10,120	86	514	7,256	84	531	2,864	79	476	2,486
	בנים	9,197	91	508	6,711	86	528	2,486	83	457	-

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.
הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (כתוצאה משביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא ניתן היה לכלול בשכבת גיל זו את שנת תשס"ז.

לוח 58: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			מתמטיקה לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
96	445	5,642	93	508	14,184	98	490	19,826	תשס"ז	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
96	434	3,566	95	471	2,163	97	449	5,729		
95	460	1,716	93	499	4,868	95	488	6,584		
-	-	-	86	531	7,073	87	528	7,382		
94	452	2,915	92	500	7,193	95	485	10,108		
98	438	2,717	94	518	6,987	102	494	9,704		
97	450	5,941	93	521	13,884	100	500	19,825	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
97	433	3,420	97	483	2,570	100	453	5,990		
93	472	2,235	93	513	5,744	95	501	7,979		
-	-	-	85	544	5,459	86	543	5,704		
95	456	3,105	92	514	7,216	97	496	10,321		
100	444	2,824	94	529	6,667	103	504	9,491		
95	465	6,039	93	526	13,642	98	508	19,681	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
92	451	4,102	99	478	2,307	95	461	6,409		
96	489	1,701	92	520	5,318	94	513	7,019		
-	-	-	85	548	5,914	86	546	6,113		
93	469	3,133	92	515	6,932	94	501	10,065		
97	461	2,898	94	537	6,709	101	514	9,607		
99	487	6,876	84	548	14,164	93	529	21,040	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
101	474	4,162	90	509	1,833	98	485	5,995		
94	505	2,340	85	536	5,199	88	527	7,539		
-	-	-	75	569	7,051	76	568	7,408		
99	489	3,467	82	538	6,996	90	523	10,463		
100	484	3,409	85	558	7,168	96	535	10,577		
86	520	6,708	78	558	15,352	82	546	22,060	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
86	506	4,797	85	513	1,566	86	508	6,363		
79	546	1,743	77	547	5,407	78	547	7,150		
-	-	-	69	577	8,308	69	577	8,459		
84	525	3,530	78	549	7,737	81	541	11,267		
88	515	3,178	77	567	7,615	84	551	10,793		
91	511	5,718	82	556	13,218	88	542	18,936	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
91	495	3,459	90	517	2,028	92	502	5,487		
85	537	1,962	83	545	5,279	84	543	7,241		
-	-	-	74	574	5,856	74	573	6,138		
90	511	2,960	81	546	6,873	86	535	9,833		
93	511	2,758	82	567	6,345	89	549	9,103		

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 59: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח - תשע"ב- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			מתמטיקה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
89	471	4,758	102	512	13,475	100	500	18,233	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	תשס"ח
83	453	2,400	89	460	2,054	86	456	4,454		
92	488	2,133	98	496	5,371	96	493	7,504		
-	-	-	98	544	5,947	98	544	6,146		
89	487	2,509	100	513	7,065	98	506	9,574		
86	453	2,243	103	509	6,406	102	493	8,649		
94	488	5,124	100	520	13,221	99	510	18,345	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	תשס"ט
90	466	2,964	90	459	1,765	90	464	4,729		
91	511	2,018	96	503	4,913	95	506	6,931		
-	-	-	94	552	6,411	94	552	6,520		
93	497	2,748	97	520	6,799	96	513	9,547		
94	477	2,366	104	519	6,421	103	508	8,787		
92	479	5,905	101	523	13,399	101	511	19,304	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	תש"ע
89	460	2,820	91	458	1,688	90	459	4,508		
90	501	2,768	96	504	5,536	94	503	8,304		
-	-	-	92	562	6,074	92	562	6,364		
91	493	3,177	100	522	6,863	98	513	10,040		
92	463	2,726	102	525	6,535	103	508	9,261		
91.7	498	5,867	97	532	14,470	97	522	20,337	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	תשע"א
87	480	3,767	88	455	1,360	88	473	5,127		
92	525	1,823	94	511	5,707	94	515	7,530		
-	-	-	85	569	7,321	85	569	7,481		
90	511	3,078	96	532	7,403	94	526	10,481		
91	483	2,789	100	533	7,067	100	518	9,856		
95	468	4,931	97	514	14,490	99	501	19,421	סך הכול רקע חברתי-כלכלי	תשע"ב
87	446	2,744	91	463	2,077	89	452	4,821		
98	496	1,875	93	497	6,200	95	496	8,075		
-	-	-	91	547	6,137	91	546	6,401		
96	482	2,688	96	517	7,434	97	506	10,122		
92	452	2,243	99	512	7,056	101	495	9,299		

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.
הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 60: הישגים במבחן בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ב - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית			עברית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N		
106	492	13,899	תשס"ז	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
123	451	2,086		
105	485	4,753		
91	514	6,988		
98	509	7,091		
111	475	6,808		
100	500	13,904	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
117	461	2,606		
101	492	5,788		
83	523	5,423		
91	516	7,267		
106	483	6,635		
91	513	13,653	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
114	465	2,335		
89	509	5,344		
76	534	5,878		
84	529	6,957		
96	497	6,695		
82	521	14,138	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
92	476	1,842		
82	510	5,178		
70	543	7,045		
76	531	7,044		
85	511	7,093		
72	528	15,406	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
86	485	1,591		
73	519	5,408		
62	545	8,347		
70	537	7,795		
73	519	7,611		
68	539	13,265	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
80	503	2,054		
68	531	5,292		
58	554	5,870		
63	548	6,955		
71	528	6,310		

לוח 61: הישגים במבחן בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית			עברית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N		
100	500	13,933	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
110	444	2,170		
100	488	5,560		
82	532	6,105		
93	515	7,291		
105	484	6,642		
98	535	13,376	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
114	477	1,813		
98	524	4,976		
82	562	6,467		
89	553	6,962		
104	516	6,414		
92	538	13,445	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
112	474	1,715		
90	526	5,568		
71	568	6,069		
84	553	6,853		
97	522	6,592		
92	551	14,528	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
113	483	1,392		
92	537	5,763		
73	579	7,295		
83	567	7,485		
98	534	7,043		
87	539	14,520	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר בנות בנים
97	492	2,084		
86	527	6,277		
74	565	6,089		
80	553	7,479		
91	524	7,041		

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 62: הישגים במבחן בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ב לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			ערבית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N		
103	496	5,597	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר	תשס"ז
104	478	3,521		
97	520	1,724		
-	-	-		
93	520	2,893		
106	471	2,688	בנות בנים	
100	500	6,097	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר	תשס"ח
104	478	3,559		
85	529	2,255		
-	-	-		
90	524	3,190		
104	474	2,900	בנות בנים	
95	533	6,058	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר	תשס"ט
97	519	4,083		
85	559	1,716		
-	-	-		
86	556	3,166		
98	509	2,884	בנות בנים	
95	539	6,882	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר	תש"ע
98	524	4,164		
84	563	2,349		
-	-	-		
87	560	3,490		
98	516	3,392	בנות בנים	
84	571	6,659	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר	תשע"א
87	557	4,765		
68	599	1,727		
-	-	-		
73	589	3,523		
90	550	3,136	בנות בנים	
83	560	5,931	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר	תשע"ב
86	547	3,610		
74	580	1,991		
-	-	-		
76	575	3,108		
87	543	2,823	בנות בנים	

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 63: הישגים במבחן בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			ערבית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N		
100	500	4,971	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
103	478	2,565		
90	522	2,174		
-	-	-		
85	531	2,597		
103	466	2,372	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
80	523	5,374		
85	506	3,064		
68	544	2,124		
-	-	-		
68	544	2,892	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
86	499	2,478		
88	513	6,031		
91	494	2,920		
77	537	2,786		
-	-	-	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
76	536	3,243		
93	486	2,786		
90	527	5,913		
94	512	3,792		
80	549	1,846	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
-	-	-		
75	555	3,095		
96	496	2,818		
95	533	5,226		
97	517	3,041	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי נמוך בינוני גבוה מגדר
84	556	1,888		
-	-	-		
82	557	2,886		
101	504	2,340		

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.
הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

נספח 3.2: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב -- לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר בחלוקה לפי סוג פיקוח

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי רמות רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר וכן מוצגים הפערים בהישגי תלמידים מקבוצות אלו במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"ב) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח-תשע"ב) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בעבור דוברי עברית וכן בחלוקה לפיקוח ממלכתי ולפיקוח ממלכתי-דתי.

לוח 64: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ב -- לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'			כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
			N			ממוצע			ס"ת		
תשס"ז	סך הכול	13,182	521	87	9,841	528	84	3,341	500	95	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	2,552	496	97	1,741	508	91	811	472	104	
	בינוני	4,767	519	87	3,548	525	85	1,219	499	89	
	גבוה	5,768	535	80	4,492	538	77	1,276	522	87	
	מגדר										
	בנות	6,684	521	85	4,970	528	82	1,714	500	92	
	בנים	6,490	521	89	4,868	528	85	1,622	501	97	
תשס"ח	סך הכול	14,466	524	84	11,201	531	81	3,265	502	89	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	2,480	495	90	1,714	502	89	766	482	91	
	בינוני	5,202	514	84	3,879	521	82	1,323	497	87	
	גבוה	6,694	544	76	5,539	548	73	1,155	525	83	
	מגדר										
	בנות	7,257	526	82	5,659	533	79	1,598	506	86	
	בנים	7,208	522	87	5,541	529	84	1,667	499	91	
תשס"ט	סך הכול	14,787	536	80	11,332	543	77	3,455	516	85	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	1,778	504	88	1,038	515	86	740	486	89	
	בינוני	5,414	528	80	3,890	532	79	1,524	517	83	
	גבוה	7,468	554	73	6,313	558	71	1,155	536	78	
	מגדר										
	בנות	7,451	538	77	5,661	545	74	1,790	517	82	
	בנים	7,332	535	84	5,668	541	81	1,664	515	89	
תש"ע	סך הכול	13,379	532	77	9,770	541	74	3,609	507	82	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	2,095	500	85	1,417	512	82	678	474	87	
	בינוני	5,670	522	78	3,969	531	76	1,701	500	79	
	גבוה	5,544	550	69	4,334	554	67	1,210	531	75	
	מגדר										
	בנות	6,834	529	76	4,877	538	73	1,957	504	78	
	בנים	6,545	535	79	4,893	543	75	1,652	510	85	
תשע"א	סך הכול	13,961	537	73	10,262	544	71	3,699	516	75	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	1,867	507	75	1,187	518	73	680	489	75	
	בינוני	5,323	529	72	3,838	536	71	1,485	511	73	
	גבוה	6,724	552	70	5,210	556	69	1,514	536	72	
	מגדר										
	בנות	7,179	534	71	5,231	541	70	1,948	516	73	
	בנים	6,782	540	75	5,031	548	73	1,751	517	76	
תשע"ב	סך הכול	13,957	541	70	10,827	549	68	3,130	516	70	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	1,767	509	74	1,150	524	72	617	482	70	
	בינוני	5,038	529	68	3,597	535	68	1,441	513	67	
	גבוה	7,103	558	65	6,042	563	64	1,061	539	66	
	מגדר										
	בנות	7,017	536	68	5,459	543	67	1,558	512	67	
	בנים	6,940	546	72	5,368	555	69	1,572	521	73	

לוח 65: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב - לפי מאפייני רקע -
בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
93	490	2,956	93	520	9,992	94	513	12,948	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
91	432	526	95	483	1,432	96	468	1,958		נמוך
92	485	1,144	92	509	3,984	93	504	5,128		בינוני
81	523	1,248	87	540	4,510	86	537	5,758		גבוה
90	500	1,596	88	522	5,095	89	517	6,691		מגדר
96	479	1,358	97	518	4,897	98	510	6,255		בנות
103	508	2,761	98	530	10,740	99	525	13,501	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
100	459	513	103	463	1,011	102	461	1,524		נמוך
99	506	1,255	97	517	4,053	98	514	5,308		בינוני
95	540	948	88	554	5,587	90	552	6,535		גבוה
95	518	1,380	94	530	5,447	94	527	6,827		מגדר
108	499	1,380	102	531	5,293	104	524	6,673		בנות
93	516	2,932	95	539	10,850	95	534	13,782	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
93	470	486	97	490	1,525	97	485	2,011		נמוך
92	506	1,370	94	520	4,317	93	516	5,687		בינוני
83	547	1,058	87	566	4,962	86	563	6,020		גבוה
92	524	1,484	93	538	5,617	93	535	7,101		מגדר
93	509	1,448	97	539	5,233	97	532	6,681		בנות
96	526	2,899	97	554	10,440	97	547	13,339	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
95	462	385	98	507	1,161	99	494	1,546		נמוך
94	518	1,171	100	535	4,049	99	531	5,220		בינוני
85	558	1,325	88	577	5,188	88	573	6,513		גבוה
93	535	1,530	96	549	5,294	95	546	6,824		מגדר
98	517	1,369	98	558	5,146	100	549	6,515		בנות
97	530	3,294	100	555	10,704	100	549	13,998	תשע"ב	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
79	462	629	93	509	1,156	92	495	1,785		נמוך
93	528	1,497	96	533	4,070	95	532	5,567		בינוני
93	562	1,149	95	587	5,422	95	582	6,571		גבוה
95	538	1,793	98	552	5,461	98	549	7,254		מגדר
99	519	1,501	102	559	5,243	102	551	6,744		בנות

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 66: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			אנגלית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
106	462	3,211	96	510	9,714	100	499	12,925	תשס"ז	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
112	437	780	105	495	1,695	110	475	2,475		נמוך
102	468	1,147	97	504	3,496	100	495	4,643		בינוני
102	475	1,256	89	521	4,463	94	511	5,719		גבוה
										מגדר
101	473	1,647	92	513	4,891	96	503	6,538	תשס"ח	בנות
109	452	1,560	98	507	4,811	104	494	6,371		בנים
102	480	3,200	91	519	11,208	96	509	14,408		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
104	463	744	99	497	1,699	102	486	2,443		נמוך
103	476	1,311	98	503	3,866	100	495	5,177		בינוני
97	496	1,119	79	538	5,551	84	530	6,670		גבוה
										מגדר
97	484	1,598	89	519	5,684	93	510	7,282	תשס"ט	בנות
107	476	1,602	93	519	5,523	98	508	7,125		בנים
102	483	3,486	92	529	11,500	97	517	14,986		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
106	454	754	101	498	1,062	106	481	1,816		נמוך
99	481	1,534	97	514	3,923	99	505	5,457		בינוני
95	504	1,164	82	547	6,425	86	539	7,589		גבוה
										מגדר
97	489	1,811	90	529	5,765	94	519	7,576	תש"ע	בנות
106	477	1,673	95	528	5,735	100	516	7,408		בנים
102	490	3,571	90	529	9,865	95	519	13,436		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
109	457	660	100	494	1,441	105	482	2,101		נמוך
104	485	1,684	96	511	3,986	99	504	5,670		בינוני
89	511	1,206	78	550	4,385	81	542	5,591		גבוה
										מגדר
94	496	1,992	87	532	4,968	90	522	6,960	תשע"א	בנות
110	481	1,579	94	527	4,897	99	516	6,476		בנים
98	499	3,548	88	543	10,132	92	532	13,680		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
102	474	653	96	510	1,146	100	496	1,799		נמוך
99	501	1,429	90	530	3,758	94	522	5,187		בינוני
91	509	1,441	80	558	5,186	85	548	6,627		גבוה
										מגדר
96	499	1,935	85	544	5,203	91	532	7,138	תשע"ב	בנות
99	499	1,613	90	542	4,929	94	532	6,542		בנים
91	513	2,971	86	555	10,853	89	545	13,824		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
86	493	613	92	530	1,148	92	516	1,761		נמוך
93	513	1,360	87	538	3,606	90	531	4,966		בינוני
88	524	984	81	570	6,047	84	562	7,031		גבוה
										מגדר
89	520	1,481	84	557	5,460	87	548	6,941	תשע"ב	בנות
92	506	1,490	88	552	5,393	91	541	6,883		בנים

לוח 67: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

אנגלית לכיתות ח'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	סך הכול	99	519	13,142	96	527	10,154	102	488	2,988
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	100	463	2,004	100	478	1,472	87	424	532
	בינוני	98	500	5,166	97	507	4,023	98	474	1,143
	גבוה	84	554	5,854	82	559	4,580	91	532	1,274
תשס"ט	מגדר									
	בנות	97	521	6,834	94	528	5,170	100	498	1,664
	בנים	101	516	6,302	98	527	4,979	103	474	1,323
	סך הכול	95	531	13,754	92	541	10,910	96	494	2,844
	רקע חברתי-כלכלי									
תש"ע	נמוך	97	462	1,536	102	468	1,013	88	450	523
	בינוני	97	515	5,425	96	522	4,129	96	494	1,296
	גבוה	79	563	6,630	74	571	5,659	90	520	971
	מגדר									
	בנות	93	533	6,937	92	540	5,530	91	506	1,407
תש"א	בנים	97	529	6,814	92	542	5,378	99	483	1,436
	סך הכול	92	530	14,089	89	538	11,068	97	505	3,021
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	102	487	2,041	102	498	1,541	95	454	500
	בינוני	96	512	5,831	94	518	4,405	99	492	1,426
תשע"ב	גבוה	74	559	6,137	72	563	5,065	77	542	1,072
	מגדר									
	בנות	90	531	7,253	88	537	5,700	93	506	1,553
	בנים	94	530	6,836	90	538	5,368	100	503	1,468
	סך הכול	83	537	13,197	81	544	10,386	88	512	2,811
תשע"ב	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	96	485	1,564	95	497	1,162	92	459	402
	בינוני	88	521	5,074	86	525	3,957	90	507	1,117
	גבוה	66	562	6,493	63	568	5,219	74	538	1,274
	מגדר									
תשע"ב	בנות	81	539	6,835	81	544	5,318	81	525	1,517
	בנים	85	535	6,362	80	545	5,068	94	497	1,294
	סך הכול	85	530	13,967	82	538	10,752	89	502	3,215
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	92	480	1,788	90	497	1,157	82	440	631
תשע"ב	בינוני	85	513	5,557	84	517	4,102	87	499	1,455
	גבוה	70	560	6,567	66	566	5,448	79	532	1,119
	מגדר									
	בנות	84	531	7,256	81	539	5,483	86	507	1,773
	בנים	86	528	6,711	82	538	5,269	93	495	1,442

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (כתוצאה משביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא ניתן היה לכלול בשכבת גיל זו את שנת תשס"ז.

לוח 68: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ה'			כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ז	סך הכול	14,184	93	508	10,901	91	514	3,283	97	491	796
	רקע חברתי-כלכלי	2,163	95	471	1,367	94	478	796	95	457	1,362
	נמוך	4,868	93	499	5,974	91	504	1,099	96	485	1,675
	בינוני	7,073	86	531	5,518	85	533	1,607	90	521	5,380
	גבוה	7,193	92	500	6,987	90	506	2,274	94	479	2,274
	מגדר	6,987	94	518	4,980	92	522	4,980	98	503	4,980
תשס"ח	סך הכול	13,884	93	521	10,255	91	526	3,629	98	507	792
	רקע חברתי-כלכלי	2,570	97	483	1,778	95	489	792	99	470	1,565
	נמוך	5,744	93	513	4,205	91	517	1,254	97	501	1,942
	בינוני	5,459	85	544	5,274	84	546	1,687	89	539	4,980
	גבוה	7,216	92	514	4,980	90	518	4,980	96	502	4,980
	מגדר	6,667	94	529	4,980	91	534	4,980	100	514	4,980
תשס"ט	סך הכול	13,642	93	526	9,900	90	533	3,742	99	504	787
	רקע חברתי-כלכלי	2,307	99	478	1,520	98	494	787	96	451	1,657
	נמוך	5,318	92	520	4,648	90	525	1,266	95	510	1,902
	בינוני	5,914	85	548	5,030	84	550	1,840	91	535	4,869
	גבוה	6,932	92	515	4,869	89	521	4,869	96	497	4,869
	מגדר	6,709	94	537	4,869	90	546	4,869	102	511	4,869
תש"ע	סך הכול	14,164	84	548	10,980	82	554	3,184	88	531	646
	רקע חברתי-כלכלי	1,833	90	509	1,187	88	517	646	90	495	1,376
	נמוך	5,199	85	536	3,823	84	538	1,137	86	529	1,376
	בינוני	7,051	75	569	5,914	73	572	1,137	82	555	1,137
	גבוה	6,996	82	538	5,459	80	543	1,537	86	524	1,537
	מגדר	7,168	85	558	5,521	82	565	1,647	90	538	1,647
תשע"א	סך הכול	15,352	78	558	11,891	76	563	3,461	82	544	581
	רקע חברתי-כלכלי	1,566	85	513	985	82	522	581	87	498	1,622
	נמוך	5,407	77	547	3,785	76	550	1,240	80	539	1,622
	בינוני	8,308	69	577	7,068	69	578	1,240	70	571	1,240
	גבוה	7,737	78	549	5,985	76	553	1,752	81	536	1,752
	מגדר	7,615	77	567	5,906	74	573	1,709	82	551	1,709
תשע"ב	סך הכול	13,218	82	556	9,739	81	560	3,479	86	545	600
	רקע חברתי-כלכלי	2,028	90	517	1,428	86	524	600	96	502	1,591
	נמוך	5,279	83	545	3,688	82	547	1,275	85	541	1,591
	בינוני	5,856	74	574	4,581	74	575	1,275	74	570	1,275
	גבוה	6,873	81	546	4,979	81	548	1,894	84	541	1,894
	מגדר	6,345	82	567	4,760	79	572	1,585	89	550	1,585

לוח 69: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ח'			כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
			N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	סך הכול	13,475	512	102	10,637	513	104	2,838	505	94	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	2,054	460	89	1,536	462	90	518	457	84	
	בינוני	5,371	496	98	4,081	496	101	1,290	494	90	
	גבוה	5,947	544	98	4,937	545	99	1,010	541	90	
	מגדר										
תשס"ט	סך הכול	13,221	520	100	10,233	522	100	2,988	511	100	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	1,765	459	90	1,306	464	90	459	447	88	
	בינוני	4,913	503	96	3,734	502	96	1,179	507	96	
	גבוה	6,411	552	94	5,103	553	95	1,308	545	92	
	מגדר										
תשס"ט	סך הכול	13,399	523	101	10,219	529	101	3,180	503	99	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	1,688	458	91	1,131	470	94	557	426	76	
	בינוני	5,536	504	96	4,095	506	97	1,441	496	94	
	גבוה	6,074	562	92	4,931	567	92	1,143	544	90	
	מגדר										
תש"ע	סך הכול	14,470	532	97	11,567	536	98	2,903	519	96	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	1,360	455	88	942	451	84	418	464	94	
	בינוני	5,707	511	94	4,512	512	95	1,195	509	92	
	גבוה	7,321	569	85	6,058	573	85	1,263	553	87	
	מגדר										
תשע"א	סך הכול	14,490	514	97	11,262	518	98	3,228	502	95	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	2,077	463	91	1,604	467	93	473	449	83	
	בינוני	6,200	497	93	4,539	498	94	1,661	492	92	
	גבוה	6,137	547	91	5,058	549	91	1,079	537	89	
	מגדר										
תשע"ב	סך הכול	7,434	517	96	5,783	519	97	1,651	510	92	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	2,077	463	91	1,604	467	93	473	449	83	
	בינוני	6,200	497	93	4,539	498	94	1,661	492	92	
	גבוה	6,137	547	91	5,058	549	91	1,079	537	89	
	מגדר										
תשע"ב	סך הכול	7,056	512	99	5,479	517	99	1,577	494	96	
	רקע חברתי-כלכלי										
	נמוך	2,077	463	91	1,604	467	93	473	449	83	
	בינוני	6,200	497	93	4,539	498	94	1,661	492	92	
	גבוה	6,137	547	91	5,058	549	91	1,079	537	89	
	מגדר										

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 70: הישגים במבחן בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ב - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			עברית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
111	477	3,203	103	497	10,696	106	492	13,899	תשס"ז	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
123	437	774	122	457	1,312	123	451	2,086		נמוך
107	476	1,320	105	488	3,433	105	485	4,753		בינוני
97	506	1,083	90	516	5,905	91	514	6,988		גבוה
										מגדר
106	490	1,641	94	515	5,450	98	509	7,091	תשס"ח	בנות
115	464	1,562	110	478	5,246	111	475	6,808		בנים
106	489	3,607	97	504	10,297	100	500	13,904	תשס"ח	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
123	445	786	113	468	1,820	117	461	2,606		נמוך
101	489	1,579	101	493	4,209	101	492	5,788		בינוני
90	516	1,226	81	525	4,197	83	523	5,423		גבוה
										מגדר
99	504	1,962	88	520	5,305	91	516	7,267	תשס"ט	בנות
111	470	1,644	104	487	4,991	106	483	6,635		בנים
102	495	3,765	87	520	9,888	91	513	13,653	תשס"ט	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
117	444	812	111	478	1,523	114	465	2,335		נמוך
96	498	1,675	85	514	3,669	89	509	5,344		בינוני
78	529	1,248	75	535	4,630	76	534	5,878		גבוה
										מגדר
94	513	1,936	79	535	5,021	84	529	6,957	תש"ע	בנות
105	475	1,828	92	504	4,867	96	497	6,695		בנים
84	507	3,183	80	525	10,955	82	521	14,138	תש"ע	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
89	470	652	93	480	1,190	92	476	1,842		נמוך
82	504	1,377	82	512	3,801	82	510	5,178		בינוני
74	533	1,134	69	545	5,911	70	543	7,045		גבוה
										מגדר
77	518	1,542	76	536	5,502	76	531	7,044	תשע"א	בנות
90	497	1,640	83	515	5,453	85	511	7,093		בנים
79	515	3,469	69	532	11,937	72	528	15,406	תשע"א	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
88	469	603	84	494	988	86	485	1,591		נמוך
78	512	1,624	70	522	3,784	73	519	5,408		בינוני
62	543	1,224	62	546	7,123	62	545	8,347		גבוה
										מגדר
78	523	1,757	66	541	6,038	70	537	7,795	תשע"ב	בנות
79	508	1,712	71	523	5,899	73	519	7,611		בנים
70	533	3,522	67	541	9,743	68	539	13,265	תשע"ב	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
81	494	619	80	508	1,435	80	503	2,054		נמוך
67	530	1,600	68	532	3,692	68	531	5,292		בינוני
57	555	1,292	58	554	4,578	58	554	5,870		גבוה
										מגדר
63	544	1,959	63	550	4,996	63	548	6,955	תשע"ב	בנות
75	519	1,563	70	530	4,747	71	528	6,310		בנים

לוח 71: הישגים במבחן בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			עברית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
99	500	2,836	100	500	11,097	100	500	13,933	תשס"ח	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
111	439	547	110	446	1,623	110	444	2,170		נמוך
99	496	1,280	101	486	4,280	100	488	5,560		בינוני
74	536	983	84	531	5,122	82	532	6,105		גבוה
										מגדר
92	514	1,512	93	515	5,779	93	515	7,291	תשס"ט	בנות
104	485	1,324	105	483	5,318	105	484	6,642		בנים
99	533	2,986	98	536	10,390	98	535	13,376		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
117	468	449	112	480	1,364	114	477	1,813		נמוך
95	532	1,197	99	521	3,779	98	524	4,976	תש"ע	בינוני
78	563	1,313	83	562	5,154	82	562	6,467		גבוה
										מגדר
90	554	1,546	89	552	5,416	89	553	6,962		בנות
102	511	1,440	104	517	4,974	104	516	6,414		בנים
103	527	3,184	88	540	10,261	92	538	13,445	תשע"א	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
122	434	564	105	489	1,151	112	474	1,715		נמוך
93	522	1,439	89	527	4,129	90	526	5,568		בינוני
72	572	1,145	71	567	4,924	71	568	6,069		גבוה
										מגדר
97	548	1,637	80	554	5,216	84	553	6,853	תשע"ב	בנות
105	505	1,547	94	526	5,045	97	522	6,592		בנים
99	537	2,902	89	555	11,626	92	551	14,528		סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
118	479	433	110	485	959	113	483	1,392		נמוך
95	533	1,204	91	538	4,559	92	537	5,763	תשע"ג	בינוני
80	566	1,232	71	582	6,063	73	579	7,295		גבוה
										מגדר
86	560	1,523	82	569	5,962	83	567	7,485		בנות
106	512	1,379	95	540	5,664	98	534	7,043		בנים
89	528	3,281	86	542	11,239	87	539	14,520	תשע"ד	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
100	471	484	95	499	1,600	97	492	2,084		נמוך
86	524	1,709	86	528	4,568	86	527	6,277		בינוני
74	558	1,072	73	566	5,017	74	565	6,089		גבוה
										מגדר
81	543	1,672	79	556	5,807	80	553	7,479	תשע"ה	בנות
94	513	1,609	89	527	5,432	91	524	7,041		בנים

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

נספח 3.3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"ב -- לפי מגדר בחלוקה למגזרים דוברי ערבית

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"ב) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח-תשע"ב) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בחלוקה לפי מגזרים דוברי ערבית.

לוח 72: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ומאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'			מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום		
			N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ז	סך הכול מגדר בנות בנים		3,780	461	117	671	475	104	865	416	123
			1,978	474	111	349	490	96	448	431	121
			1,796	446	122	322	459	110	412	400	122
תשס"ח	סך הכול מגדר בנות בנים		5,112	454	108	571	445	101	869	400	118
			2,656	470	105	301	453	100	466	423	116
			2,456	436	109	270	436	102	401	375	115
תשס"ט	סך הכול מגדר בנות בנים		4,117	501	103	455	509	94	1,126	469	117
			2,058	521	96	242	523	91	562	484	113
			2,057	480	107	213	494	95	561	454	120
תש"ע	סך הכול מגדר בנות בנים		3,449	524	98	666	513	81	1,283	451	103
			1,772	539	92	336	519	77	683	470	97
			1,677	509	102	330	508	84	600	430	106
תשע"א	סך הכול מגדר בנות בנים		4,012	526	80	642	536	79	803	493	82
			2,118	531	80	317	536	80	425	509	80
			1,894	519	80	325	535	77	378	476	80
תשע"ב	סך הכול מגדר בנות בנים		4,580	513	77	556	527	69	733	435	75
			2,370	518	75	289	528	74	400	447	76
			2,210	507	79	267	525	65	333	422	71

**לוח 73: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית-
לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי**

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול מגדר	תשס"ח
108	475	4,442	95	482	473	103	432	717	בנות	תשס"ח
105	494	2,381	91	501	250	97	450	381	בנים	
108	452	2,060	95	460	223	107	411	336	בנים	
106	460	3,446	100	485	466	105	435	914	בנות	תשס"ט
97	486	1,849	100	503	254	94	466	441	בנים	
108	431	1,593	95	464	211	107	406	471	בנים	
104	514	2,912	90	495	677	99	440	1,224	בנות	תש"ע
94	537	1,526	85	518	345	93	459	655	בנים	
108	488	1,386	89	472	332	102	419	569	בנים	
107	545	2,708	103	527	654	107	458	447	בנות	תשע"א
104	557	1,478	101	542	361	100	486	213	בנים	
109	530	1,230	102	509	293	107	432	234	בנים	
98	528	3,724	100	558	423	68	442	423	בנות	תשע"ב
95	540	2,002	99	562	233	74	462	207	בנים	
100	514	1,722	102	553	190	55	423	216	בנים	

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 74: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			אנגלית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול	מגדר
105	477	3,755	96	471	675	112	449	923	תשס"ז	בנות
100	494	1,974	91	481	351	99	475	464		בנים
107	459	1,775	101	459	323	119	423	452		
105	486	5,109	107	467	574	112	450	839	תשס"ח	בנות
98	500	2,650	102	474	298	104	469	455		בנים
111	471	2,458	111	459	276	117	429	381		
102	485	4,212	83	511	476	117	461	1,245	תשס"ט	בנות
93	503	2,128	76	521	253	110	481	616		בנים
107	466	2,080	89	500	223	119	443	615		
101	490	3,497	79	515	711	113	441	1,317	תש"ע	בנות
94	504	1,815	78	518	359	106	458	709		בנים
105	474	1,682	80	511	352	118	421	608		
83	516	4,271	85	518	681	89	498	1,126	תשע"א	בנות
80	520	2,241	83	519	339	85	516	611		בנים
86	511	2,030	87	516	342	90	477	515		
86	526	4,561	75	508	564	95	470	656	תשע"ב	בנות
83	533	2,358	76	508	291	94	482	359		בנים
89	518	2,203	74	507	273	95	456	297		

לוח 75: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			אנגלית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול	מגדר
87	462	4,381	78	478	455	77	415	719	תשס"ח	בנות
85	475	2,361	73	492	246	76	427	380		בנים
88	446	2,019	80	460	209	76	401	337		
88	454	3,641	88	489	457	68	412	971	תשס"ט	בנות
84	471	1,957	86	502	244	69	430	471		בנים
89	436	1,682	88	474	213	62	396	495		
93	485	2,951	80	509	722	77	401	1,213	תש"ע	בנות
88	500	1,550	75	516	369	78	419	630		בנים
96	468	1,401	83	501	353	72	382	583		
76	506	3,461	77	499	579	69	435	840	תשע"א	בנות
74	515	1,872	76	505	330	64	454	421		בנים
77	494	1,589	78	492	249	68	416	419		
81	481	4,443	78	492	463	56	408	352	תשע"ב	בנות
79	488	2,360	78	498	259	56	421	185		בנים
82	473	2,083	78	485	204	53	394	167		

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (כתוצאה משביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא ניתן היה לכלול בשכבת גיל זו את שנת תשס"ז.

לוח 76: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			מתמטיקה לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול	
101	457	1,169	79	434	525	97	443	3,790	סך הכול	תשס"ז
101	463	592	77	437	274	94	451	1,963	מגדר	
101	451	573	81	431	250	100	435	1,822	בנות	
104	421	1,276	85	462	704	96	457	3,675	בנים	תשס"ח
104	433	673	83	461	356	93	462	1,918	סך הכול	
103	407	597	87	462	348	100	451	1,753	מגדר	
91	447	1,057	88	479	681	97	468	4,082	בנות	תשס"ט
88	461	573	88	479	353	94	470	2,092	בנים	
92	431	482	89	478	327	99	466	1,985	סך הכול	
106	470	1,007	80	521	503	98	486	4,980	מגדר	תש"ע
105	479	517	78	521	227	98	486	2,537	בנות	
105	460	490	81	521	276	99	485	2,443	בנים	
96	509	1,519	76	517	495	84	523	4,411	סך הכול	תשע"א
95	520	804	73	511	261	83	528	2,301	מגדר	
97	497	715	80	523	234	86	519	2,110	בנות	
88	455	1,082	81	557	712	87	521	3,577	בנים	תשע"ב
90	462	551	79	557	347	85	519	1,884	סך הכול	
86	448	531	82	556	365	88	523	1,693	מגדר	

לוח 77: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			מתמטיקה לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע
תשס"ח	סך הכול	2,969	89	472	680	98	505	876	71	435
	מגדר									
	בנות	1,565	89	487	344	97	528	472	68	452
תשס"ט	בנים	1,404	85	455	336	92	482	398	70	416
	סך הכול	3,445	95	492	640	91	497	867	88	473
	מגדר									
תש"ע	בנות	1,868	94	498	340	91	505	454	86	495
	בנים	1,573	95	486	299	90	487	409	84	449
	סך הכול	4,574	91	485	525	95	500	539	90	449
תשע"א	מגדר									
	בנות	2,465	90	498	272	91	525	294	84	461
	בנים	2,108	89	470	253	93	474	244	95	433
תשע"ב	סך הכול	4,063	93	508	462	90	503	1,089	78	460
	מגדר									
	בנות	2,160	91	520	262	90	515	523	78	477
תשע"ב	בנים	1,903	93	494	200	88	487	566	76	444
	סך הכול	2,765	95	474	648	95	516	1,190	67	407
	מגדר									
תשע"ב	בנות	1,553	94	489	320	95	535	621	68	417
	בנים	1,212	92	455	328	92	497	569	64	397
	סך הכול									

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 78: הישגים במבחן בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר בדואי דרום			מגזר דרוזי			מגזר ערבי			ערבית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
105	462	1,152	88	509	511	103	501	3,775	תשס"ז	סך הכול מגדר
99	483	578	77	532	273	93	526	1,957		בנות
107	439	562	93	483	238	107	475	1,814		בנים
112	445	1,318	88	514	702	93	514	3,675	תשס"ח	סך הכול מגדר
104	478	695	79	536	352	83	536	1,924		בנות
108	407	620	91	492	350	98	491	1,750		בנים
99	502	1,056	94	532	684	92	541	4,077	תשס"ט	סך הכול מגדר
89	532	574	85	556	358	84	562	2,109		בנות
99	467	480	98	506	326	96	519	1,962		בנים
100	497	995	85	548	505	92	548	4,983	תש"ע	סך הכול מגדר
95	526	504	72	574	229	85	567	2,562		בנות
98	469	491	89	526	276	95	528	2,421		בנים
97	533	1,485	73	577	501	78	581	4,377	תשע"א	סך הכול מגדר
86	557	802	70	591	269	67	599	2,282		בנות
102	505	683	74	561	232	85	561	2,095		בנים
91	507	1,267	65	594	706	77	570	3,559	תשע"ב	סך הכול מגדר
84	527	664	56	609	345	70	585	1,889		בנות
94	485	603	69	580	361	81	553	1,670		בנים

לוח 79: הישגים במבחן בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ב בתי ספר דוברי ערבית- לפי מגזרים ולפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			ערבית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול	מגדר
97	512	3,038	76	534	689	106	448	929	תשס"ח	כול
80	542	1,589	62	562	352	95	488	494		בנות
102	478	1,449	79	506	336	99	404	435		בנים
79	530	3,630	72	521	668	84	496	876	תשס"ט	כול
68	549	1,990	60	541	338	71	527	466		בנות
86	508	1,638	78	501	328	84	461	410		בנים
85	519	4,678	83	521	523	94	483	557	תש"ע	כול
74	541	2,517	63	551	273	81	509	305		בנות
89	494	2,160	89	488	250	99	450	251		בנים
86	536	4,122	75	542	462	101	484	1,075	תשע"א	כול
71	562	2,172	62	566	259	87	525	531		בנות
92	507	1,950	78	511	203	99	444	544		בנים
90	546	3,103	77	563	652	98	471	1,138	תשע"ב	כול
76	568	1,752	61	589	323	87	502	618		בנות
98	517	1,351	83	538	329	96	433	520		בנים

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

נספח 4: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בשנים תשס"ז- תשע"ב

לוח 80: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי בשנים תשס"ז- תשע"ב

פערים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי						
תשס"ז	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב	
מדע וטכנולוגיה						
ה'	9	-8	11	-10	-14	
ח'	-7	-25	19	18	-30	
אנגלית						
ה'	19	-26	-25	-2	18	
ח'	-16	-35	-24	7	-11	
מתמטיקה						
ה'	-5	-11	-35	6	-36	
ח'	-33	-5	-15	5	-42	
ערבית						
ה'	0	9	0	4	-24	
ח'	-22	9	-2	-6	-17	

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הדרוזי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי.

** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

לוח 81: פערים בהישגים בבתי ספר דוברי ערבית בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום בשנים תשס"ז-תשע"ב

פערים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי דרום						
תשס"ז	תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב	
מדע וטכנולוגיה						
ה'	45	54	32	33	78	
ח'	**	43	25	87	86	
אנגלית						
ה'	28	36	24	18	56	
ח'	**	47	42	71	73	
מתמטיקה						
ה'	-14	36	21	14	66	
ח'	**	37	19	48	67	
ערבית						
ה'	39	69	39	48	63	
ח'	**	64	34	52	75	

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הבדואי דרום מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי.

** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

נספח 5: תרשים להמחשת המרת ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי וכיול ציוני תשס"ז-תשע"ב לשנת הבסיס - תשס"ח

תרשים 60: המחשת ההמרה של ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי

